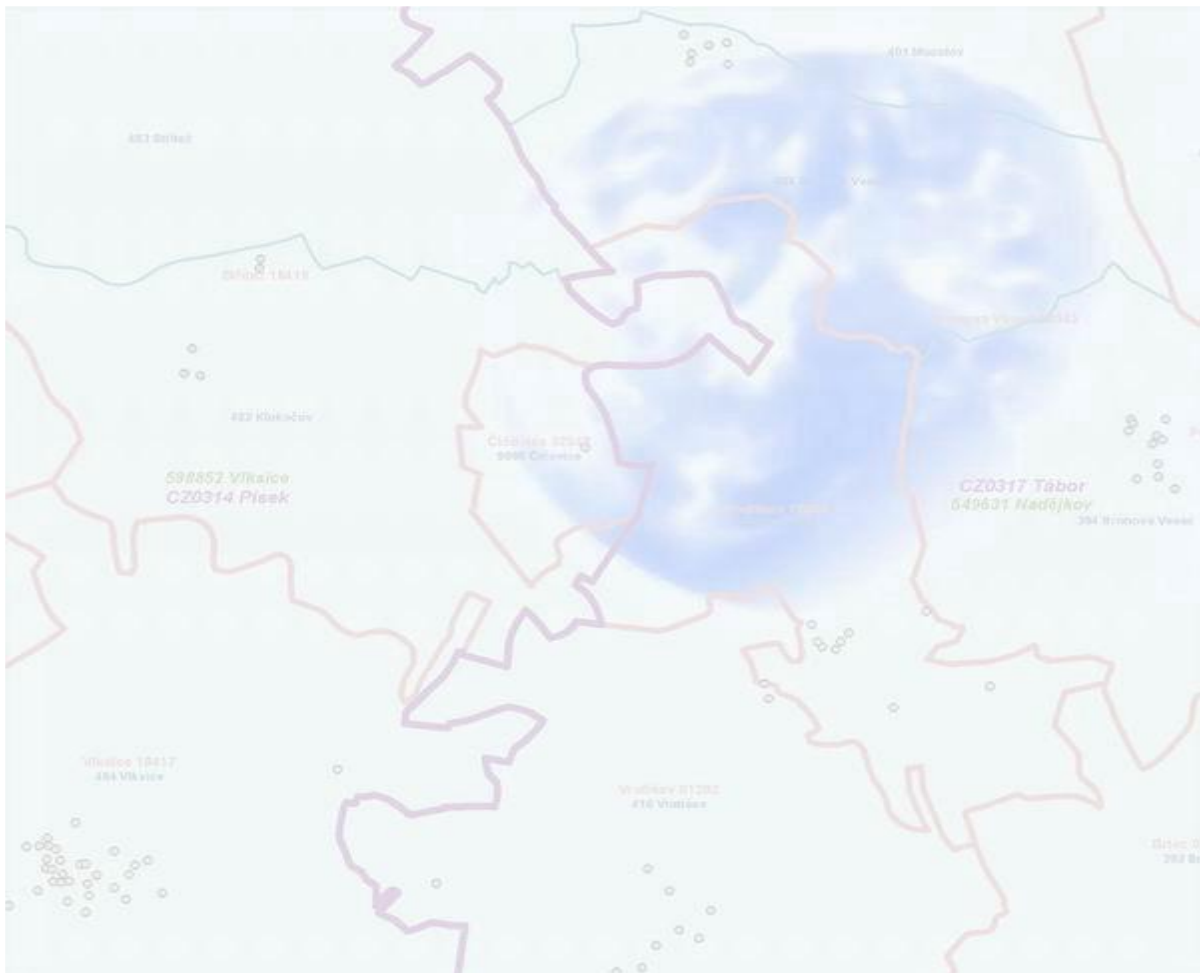

Registr sčítacích obvodů a budov

Registr sčítacích obvodů a budov metodická dokumentace I.

(k verzi aplikace RSO 4.x jako součásti soustavy statistických registrů)

k 1. lednu 2018

Schválil: Ing. Petr Klauďa, vedoucí oddělení statistických územních jednotek, prosinec 2018

Zpracoval:

odbor statistických registrů 32

oddělení statistických územních jednotek 3202, dislokované v Pardubicích

Obsah	Strana
1. Všeobecná část	6
1.1. Předmět a užití metodické dokumentace	6
1.2. Platnost metodické dokumentace	6
1.3. Řízení registru sčítacích obvodů a budov	7
1.3.1. Historie, současnost a význam registru sčítacích obvodů a budov	7
1.3.2. Organizace registru sčítacích obvodů a budov	8
1.4. Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy	8
1.5. Ochrana individuálních dat	8
1.6. Externí využívání	9
1.7. Metadata	9
1.8. Dokumentace změn v území od roku 1996	9
1.9. Technická dokumentace	9
2. Definice a obsah registru sčítacích obvodů a budov	10
2.1. Definice registru sčítacích obvodů a budov	10
2.2. Obsah registru sčítacích obvodů a budov	11
2.3. Mapové podklady, referenční grafická data	12
3. Soustava územních prvků a územně evidenčních jednotek	13
3.1. Soustava územních prvků a územně evidenčních jednotek	13
3.2. Územní a správní linie soustavy územních číselníků	14
3.3. Územní číselníky	16
3.4. Zobrazování nesouvislých územních celků v prostředí GIS	17
4. Územní prvky	18
4.1. Stát	19
4.2. Území NUTS 1	20
4.3. Region soudržnosti	20
4.4. Kraj	21
4.5. Okres	22
4.6. Okres dle statistické klasifikace NUTS, LAU	23
4.7. Městský obvod hlavního města Prahy	24
4.8. Obec a vojenský újezd	25
4.9. Městský obvod, městská část	27
4.10. Katastrální území	28
4.11. Územně technická jednotka	29
4.12. Základní sídelní jednotka	30
4.13. Statistický obvod	32
4.13.1. Transformace sčítacích obvodů na statistické obvody	34
4.14. Budova	36
4.15. Byt	41
4.16. Parcela	41
5. Územně evidenční jednotky	43
5.1. Část obce	43
5.2. Část obce díl	44
5.3. Základní sídelní jednotka díl	45
6. Adresní prvky	47
6.1. Ulice a ostatní veřejné prostranství	47
6.2. Číslo orientační	48
6.3. Poštovní směrovací číslo	48
6.4. Adresní místo	49
7. Speciální územní prvky	50
7.1. Statutární město	50
7.2. Hlavní město Praha	50
7.3. Základní územní jednotka	51
7.4. Volební kraje, volební obvody a volební okrsky	52
7.4.1. Volební kraje	52
7.4.2. Volební obvody pro volby do Senátu	52
7.4.3. Volební okrsek	53
8. Územní působnost úřadů	54
8.1. Správní obvod hlavního města Prahy	54
8.2. Správní obvod obce s rozšířenou působností	55

8.3.	Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem	55
8.4.	Územní působnost stavebního úřadu	56
8.5.	Územní působnost matričního úřadu	58
8.6.	Územní působnost finančního úřadu	59
9.	Atributy územních prvků a územně evidenčních jednotek	60
9.1.	Významový střed území	60
9.2.	Geometrický střed statistického obvodu	62
9.3.	Střed ulice a veřejného prostranství	63
9.4.	Výměra území	63
9.5.	Počet obyvatel	64
9.6.	Počet budov	65
9.7.	Počet bytů	65
9.8.	Počet adres	65
9.9.	Typ obce	65
9.10.	Charakter základní sídelní jednotky	66
9.11.	Původ názvu základní sídelní jednotky	66
9.12.	Typ poštovního směrovacího čísla	66
9.13.	Dominantní poštovní směrovací číslo	66
9.14.	Mapový list Základní mapy ČR 1:10 000	67
9.15.	Mapové výřezy územních jednotek	67
9.16.	Dominantní základní sídelní jednotka	67
9.17.	Atributy RÚIAN	67
9.18.	Ostatní atributy	67
10.	Atributy budov	69
10.1.	Druh vlastníka budovy	69
10.1.1.	Druh vlastníka budovy	69
10.1.2.	Druh vlastníka domu dle SLDB	69
10.2.	Druh svislé nosné konstrukce budovy	70
10.2.1.	Druh svislé nosné konstrukce stavebního objektu RÚIAN	70
10.2.2.	Materiál nosných zdí budovy	70
10.3.	Důvod odstranění stavby	70
10.4.	Energetická třída účinnosti budovy	70
10.5.	Klasifikace stavebních děl	70
10.5.1.	Druh domu SLDB	72
10.6.	Měsíc a rok dokončení budovy	73
10.6.1.	Měsíc a rok dokončení stavebního objektu RÚIAN	73
10.6.2.	Měsíc a rok dokončení budovy	74
10.6.3.	Období výstavby nebo rekonstrukce domu dle SLDB	74
10.7.	Obestavěný prostor budovy	74
10.7.1.	Obestavěný prostor stavebního objektu RÚIAN	74
10.7.2.	Obestavěný prostor budovy	74
10.8.	Obydlenost budovy	75
10.8.1.	Obydlenost budovy	75
10.8.2.	Obydlenost domu dle SLDB - trvalý	75
10.8.3.	Obydlenost budovy dle SLDB - obvyklý	75
10.9.	Počet bytů v budově	76
10.9.1.	Počet bytů stavebního objektu s byty RÚIAN	76
10.9.2.	Počet bytů či obydlých bytů v budově	76
10.10.	Počet obyvatel evidovaných v budově	76
10.10.1.	Počet obyvatel evidovaných v budově	76
10.10.2.	Počet obyvatel v budově dle SLDB – obvyklý pobyt	77
10.10.3.	Počet obyvatel v budově dle SLDB – trvalý pobyt	77
10.11.	Počet nadzemních a podzemních podlaží budovy	77
10.11.1.	Počet nadzemních a podzemních podlaží stavebního objektu RÚIAN	77
10.11.2.	Počet všech podlaží budovy	78
10.11.3.	Počet nadzemních podlaží domu dle SLDB	78
10.12.	Podlahová plocha budovy	78
10.12.1.	Podlahová plocha stavebního objektu RÚIAN	78
10.12.2.	Podlahová plocha budovy	79
10.13.	Přesah budovy na území jiné obce	79

10.14.	Připojení budovy na odpad	79
10.14.1.	Připojení stavebního objektu RÚIAN na kanalizační síť	79
10.14.2.	Připojení budovy na odpad	79
10.15.	Připojení budovy na vodovod	80
10.15.1.	Připojení stavebního objektu RÚIAN na vodovod	80
10.15.2.	Připojení budovy na vodovod	80
10.15.3.	Připojení domu na vodovod dle SLDB	80
10.16.	Připojení budovy na plyn	80
10.16.1.	Připojení stavebního objektu RÚIAN na rozvod plynu	80
10.16.2.	Připojení budovy na plyn	81
10.16.3.	Druh plynu	81
10.17.	Rohový objekt	81
10.18.	Typ objektu dle České pošty	81
10.19.	Vybavení budovy výtahem	82
10.19.1.	Vybavení stavebního objektu RÚIAN výtahem	82
10.19.2.	Vybavení budovy výtahem	82
10.20.	Využití nemovitosti (budovy)	82
10.21.	Zastavěná plocha budovy	82
10.21.1.	Zastavěná plocha stavebního objektu RÚIAN	82
10.21.2.	Zastavěná plocha budovy	83
10.22.	Způsob vytápění budovy	83
10.22.1.	Způsob vytápění stavebního objektu RÚIAN	83
10.22.2.	Způsob vytápění budovy	83
10.22.3.	Topné médium – hlavní	83
10.22.4.	Topné médium – vedlejší	84
10.22.5.	Způsob vytápění domu dle SLDB	84
10.23.	Způsob využití budovy	84
10.23.1.	Způsob využití budovy dle ISKN, RÚIAN	84
10.23.2.	Typ využití budovy	85
11.	Atributy bytů	86
11.1.	Byt vybrán do šetření	86
11.2.	Celková plocha bytu	86
11.2.1.	Celková plocha bytu	86
11.2.2.	Celková plocha obytných místností s plochou 4 až 7,9 m ²	86
11.2.3.	Celková plocha obytných místností s plochou 8 a více m ²	87
11.2.4.	Obytná plocha bytu	87
11.2.5.	Plocha kuchyně, kuchyňského koutu	87
11.2.6.	Plocha ostatních prostor bytu	87
11.3.	Obydlenost bytu	88
11.3.1.	Obydlenost bytu	88
11.3.2.	Obydlenost bytu dle SLDB – obvyklý pobyt	88
11.3.3.	Obydlenost bytu dle SLDB – trvalý pobyt	88
11.4.	Počet obytných místností	88
11.4.1.	Počet obytných místností bytu	88
11.4.2.	Kuchyň, kuchyňský kout	89
11.4.3.	Počet obytných místností bytu dle SLDB	89
11.4.4.	Počet obytných místností s plochou 4 až 7,9 m ²	89
11.4.5.	Počet obytných místností s plochou 8 a více m ²	89
11.5.	Podlaží bytu dle SLDB	90
11.6.	Připojení bytu na plyn	90
11.7.	Připojení bytu na teplou vodu dle SLDB	90
11.8.	Připojení bytu na vodovod	91
11.9.	Revize existence bytu	91
11.10.	Vybavenost bytu koupelnou, sprchovým koutem dle SLDB	91
11.11.	Vybavenost bytu záchodem dle SLDB	92
11.12.	Způsob vytápění bytu	92
11.12.1.	Způsob vytápění bytu	92
11.12.2.	Energie k vytápění bytu dle SLDB	92
12.	Atributy adres	93
12.1.	Typ poštovního směrovacího čísla	93
12.2.	Typ adresního místa	93

12.3.	Zadní vchod	93
13.	Aktualizační zdroje	94
13.1.	Administrativní zdroje	94
13.2.	Vlastní zdroje	95
14.	Aktualizace soustavy územních prvků a územně evidenčních jednotek	98
15.	Aktualizace elementárních objektů	99
16.	Výstupy z agendy registru	102
16.1.	Přehled vybraných evidovaných změn, Seznam všech změn a podrobná Dokumentace změn evidovaných v registru	102
16.2.	Metadata	102
16.3.	Analytické výstupy	102
16.3.1.	Přednastavené reporty	102
16.3.2.	Tematické mapové projekty	103
16.3.2.1.	Mapa základních sídelních jednotek	103
16.3.2.2.	Volební obvody pro volby do Senátu ČR	106
16.3.2.3.	Územní působnost vybraných úřadů	106
16.3.2.4.	Územní vymezení PSČ	106
16.3.2.5.	Statistický lexikon obcí ČR 2013	106
16.3.2.6.	Územní změny ve vojenských újezdech k 1. 1. 2016	106
16.4.	Referenční geodata	106
16.5.	Generalizace hranic	107
16.6.	Georeferencování	107
17.	Příloha 1	108
18.	Příloha 2	110

Použité zkratky:

ASPI	Automatizovaný systém právních informací
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
GIS	Geografický informační systém
iRSO	Webový prohlížeč databáze Registru sčítacích obvodů a budov
ISEO	Informační systém evidence obyvatelstva (Ministerstvo vnitra)
ISÚI	Informační systém územních identifikací (RÚIAN, ČÚZK)
LAU	Lokální administrativní jednotky (Eurostat)
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
NUTS	Klasifikace územních statistických jednotek (Eurostat)
ORP	Obec s rozšířenou působností
POÚ	Pověřený obecní úřad
PSČ	Poštovní směrovací číslo
RSO	Registr sčítacích obvodů a budov
RÚIAN	Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (ČÚZK)
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SSREG	soustava statistických registrů
UVP	Ulice a ostatní veřejná prostranství
ÚEP	Územní prvky a územně evidenční jednotky
ÚIR-ZSJ	Územně identifikační registr základních sídelních jednotek (URS Praha, a. s.)
ÚTJ	Územně technická jednotka
WMS	Web Mapping Services
ZABAGED	Základní báze geografických dat (Zeměměřický úřad)
ZM10	Základní mapa České republiky 1 : 10 000
ZSJ	základní sídelní jednotka
ZÚ	Zeměměřický úřad
ZÚJ	základní územní jednotka

1. Všeobecná část

1.1. Předmět a užití metodické dokumentace

Agenda Registru sčítacích obvodů a budov dle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, § 20a), ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 81/2004 Sb., zákon č. 230/2006 Sb.) zahrnuje vedení údajů o statistických obvodech (dříve sčítacích obvodech), zapisování prvků územní identifikace a údaje o budovách s přidělenými popisnými nebo evidenčními čísly a jejich částech (vchodech), nacházejících se na území České republiky. Registr sčítacích obvodů a budov představuje hierarchicky uspořádanou soustavu evidovaných objektů, která podchycuje jejich vzájemné vazby a změny v obsahu, čase a prostoru. U budov jsou předmětem zápisu do registru i jednotlivé byty. Součástí registru jsou prostorové údaje o přímé lokalizaci evidovaných jevů, příslušnosti území ke správním obvodům a vlastnostech sledovaných územních celků, budov, bytů.

Agenda RSO je provozována v několika propojených aplikacích:

- Správa budov, adres a bytů a atributů územních celků v aplikaci RSO;
- Správa územních číselníků v aplikaci SMS/KLAS/SÚČ (Statistického metainformačního systému/Klasifikace a číselníky/Správy územních číselníků),
- Správa geografické části registru v prostředí RSO/GIS, které jsou přístupné ve vnitřním statistickém prostředí;
- konzistentní data k určitému datu jsou zveřejňována prostřednictvím webové aplikace iRSO.

Agenda RSO je napojena on-line na vnitřní Geodatabázi, na Rozhraní Registru územních identifikací, adres a nemovitostí a na Informační systém územních identifikací.

Předmětem metodické dokumentace k Registru sčítacích obvodů a budov (dále RSO) jsou definice a popisy územních prvků a územně evidenčních jednotek a jejich atributů, dále budov, adres, bytů a jejich atributů, jakož i popis aktualizace obsahu a výstupů z registru.

Metodická dokumentace slouží jako jednotný zdroj základních informací o obsahu RSO a jeho aktualizacích procesech pro vnitřní a externí uživatele agendy RSO, jejich výstupů a služeb.

Na webových stránkách ČSÚ je zpřístupněna metodika agendy registru na stránce:
http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/metodika_rso

Na metodickou dokumentaci navazují technické příručky a uživatelská příručka RSO.

Poznámka:

V dalším textu pod pojmem „Registr sčítacích obvodů, resp. RSO či registr“ bude myšlena celá agenda RSO (tzn. nebudou rozlišovány jednotlivé aplikace); nebo bude výslovně uvedeno, že text se týká „aplikace RSO“.

1.2. Platnost metodické dokumentace

Metodická dokumentace platí pro útvary **Českého statistického úřadu (dále ČSÚ)**, které mají v obsahové náplni práci s RSO a s jeho výstupy. Úkolem útvarů je zabezpečení vývoje, chodu a údržby RSO. Vybrané pasáže jsou využívány pro zveřejnění informací o agendě RSO a jeho produktech na internetových stránkách úřadu.

Metodická dokumentace zahrnuje metodickou dokumentaci I. (definice a metodiku prvků, atributů, aktualizace obsahu, výstupy) a neveřejnou část II., která představuje vnitřní **operativní**, metodickou organizační **pokyny RSO**, schvalované věcně příslušným ředitelem odboru. Součástí operativní dokumentace jsou **metodické manuály a listy** k jednotlivým okruhům zpracování registru včetně kontrolních testů.

Metodická dokumentace od vzniku RSO respektovala Standardy státního informačního systému České republiky k územní identifikaci, Praha, prosinec 1996 a zároveň předmětné prvky podchycovala podrobněji. Od roku 2004 do roku 2013 integrovala metodiku prvků, vedených v databázi Územně identifikačního registru základních sídelních jednotek, URS PRAHA, a.s., dříve Terplan, Praha (dále **ÚIR-ZSJ**) a v RSO.

V metodické dokumentaci od roku 2014 se odrazily výsledky realizace projektu IOP SSREG o soustavě statistických registrů a jejího napojení na základní registry veřejné správy dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, konkrétně na Registr územní identifikace, adres a nemovitostí.

Nedílnou součástí prací na RSO je správa územních identifikací, realizace výběrů bytových domácností dle Programu statistických zjišťování, zejména pro výběrové šetření pracovních sil, životní úrovně domácností, sčítání lidu, domů a bytů a evropské šetření o životních podmínkách.

Metodická dokumentace RSO je dle potřeby aktualizována a spolu s **uživatelskou příručkou a technickou dokumentací** k registru představuje uživatelskou oporu.

Poznámka:

V listopadu 2002, po dokončení zpracování superrevize Sčítání lidu, domů a bytů, byla ukončena platnost Metodického návodu pro založení a aktualizace RSO z června 1999 a operativních metodicko organizačních pokynů číslo 1/97 až 3/2002. V prosinci 2002 byl ukončen vývoj programového vybavení okresních databází RSO a v roce 2003 byl zahájen provoz centrální databáze RSO.

1.3. Řízení registru sčítacích obvodů a budov

1.3.1. Historie, současnost a význam registru sčítacích obvodů a budov

Projekt RSO vznikl v polovině 90. let na základě nutnosti zásadních změn v rutinních činnostech jako jsou terénní statistická zjišťování jednorázového a kontinuálního charakteru.

Projekt registru sčítacích obvodů byl zahrnut do Střednědobého plánu rozvojových aktivit ČSÚ na roky 1995 až 1997. Koncepce registru sčítacích obvodů a jeho celoplošné založení byla schválena poradou vedení ČSÚ dne 1. dubna 1996. Dále byl schválen systém projektového řízení projektu RSO (identifikační číslo projektu 22/96), řídicí výbor a projektový tým.

Rozhodnutí předsedy ČSÚ č. 13/97 ustanovilo samostatný organizační útvar registru sčítacích obvodů v sekci sociálních statistik.

V únoru 1999 byla řídicím výborem schválena koncepce Aplikace geografických informačních systémů v RSO, což představovalo významný mezník v dalším rozvoji registru a územních číselníků a jejich využívání na ČSÚ. Koncepce byla realizována nad rozsáhlou aplikací územní přípravy, zpracování a prezentace sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 (dále SLDB).

Projektové řízení bylo ukončeno a řízení RSO bylo od roku 2002 svěřeno odboru statistických registrů.

Od přelomu let 1999-2001 ČSÚ spolupracoval s Ministerstvem vnitra na přípravě základních registrů veřejné správy a s Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním (dále ČÚZK) jako budoucím správcem Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (pilot Registr budov).

Byla potvrzena idea prospěšnosti existence dalšího registru ČSÚ, která vyústila v roce 2002 a posléze v červenci 2003 v přijetí koncepce dalšího vývoje RSO a jeho transformace v dynamický, průběžně aktualizovaný systém.

V roce 2004 na základě novelizace zákona o státní statistické službě byl registr sčítacích obvodů rozšířen na registr budov s technickými parametry, do kterého se zapisují i jednotlivé byty a jejich vlastnosti. Do registru se mohou zapisovat údaje získané SLDB a je částečně veřejným registrem. ČSÚ zahájil poskytování seznamu objektů s připojenými souřadnicemi budov, editovanými nad státním mapovým dílem a s přesností katastrálních map. Od roku 2005 se ke geoproductům registru připojila tematická mapová vrstva adresních míst.

Registr sčítacích obvodů a budov byl dle usnesení vlády z prosince 2006 jedním ze zdrojů určených pro vytvoření jednotného datového základu pro založení jednotného registru územních identifikací, adres a nemovitostí pro Českou republiku.

Registr sčítacích obvodů a budov je součástí soustavy statistických registrů (dále SSREG), nad kterou byl v letech 2010 až březen 2014 realizován rozsáhlý **projekt „Úpravy existující soustavy statistických registrů v návaznosti na vytvoření základních registrů veřejné správy (VS)“**.

RSO se stal jedním ze zdrojů pro jednorázové naplnění popisné a grafické části Registru územní identifikace, adres a nemovitostí. ČSÚ je dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, editorem územního prvku základní sídelní jednotka.

V současnosti je agenda RSO gestorem správy územních číselníků na ČSÚ, referenčním místem adresy v soustavě statistických registrů, představuje základnu (oporu) pro statistické úlohy a jejich prezentaci, zejména pro sociální statistiky (demografii, sčítání lidu, domů a bytů), pro statistiku zemědělství (Agrocensus), pro národní účty.

1.3.2 Organizace registru sčítacích obvodů a budov

Agenda výkonu správy RSO spadá v současnosti pod sekci obecné metodiky a registrů, odbor statistických registrů. Obsahová náplň je dána organizačním řádem ČSÚ.

1.4. Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy

ČSÚ spolupracuje s veřejnou správou na vývoji, údržbě a využívání prostorových dat a služeb založených na prostorových datech, na podpoře registrů a evidencí jako administrativních zdrojů dat:

1. ústřední orgány státní správy (např. Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo vnitra, Český úřad zeměměřický a katastrální, Ministerstvo životního prostředí)

- ✓ vyhledávání zdrojů administrativních dat
- ✓ spoluúčast na projektech veřejné správy (INSPIRE MŽP, Základní registry MV, GeoInfoStrategie MV, Digitální mapa veřejné správy MV)
- ✓ podíl na dočišťování údajů základních registrů veřejné správy
- ✓ využívání mapových služeb ČÚZK v internetové službě registru
- ✓ rozvoj datové základny ve vazbě na požadavky
- ✓ poskytování produktů registru (číselníků, popisných a geografických dat, metainformací)
- ✓ georeferencování
- ✓ aktualizace názvosloví
- ✓ podpora přidělování kódů územním prvkům a územně evidenčním jednotkám
- ✓ výměna zkušeností
- ✓ standardizace
- ✓ koordinace a realizace úkolů INSPIRE (členem KOVIN Koordinačního výboru INSPIRE)

2. samospráva (kraje, obce)

- ✓ vyhledávání zdrojů dat
- ✓ vykazování dat
- ✓ prověřování správnosti dat a dočišťování údajů RÚIAN
- ✓ poskytování produktů registru (číselníků, popisných a geografických dat, metainformací)
- ✓ poskytování sídelní struktury pro územně analytické podklady
- ✓ aktualizace názvosloví

1.5. Ochrana individuálních dat

Registr sčítacích obvodů a budov neobsahuje skutečnosti, na něž se vztahuje ochrana individuálních dat dle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, a pozdějších předpisů.

1.6. Externí využívání

Registr sčítacích obvodů a budov ze zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v pozdějším znění, je dle novelizace zákona č. 81 zveřejněné ve Sbírce zákonů 2004, částka 25 ze dne 25. února 2004 veřejným seznamem. Dle novelizace zákona č. 230/2006 Sb., jsou údaje o počtu bytů v jednotlivých budovách veřejné, údaje o jednotlivých bytech a o obydlivosti jsou neveřejné.

O vývoji registru je informováno prostřednictvím veřejné internetové služby na stránce https://www.czso.cz/csu/rso/registr_scitacich_obvodu

a do databáze registru je možno nahlížet přes aplikaci pro vyhledávání pomocí adresy budovy či pomocí vyhledávání v územních celcích <http://apl.czso.cz/irso4/>

1.7. Metadata

Metadata o územních a územně evidenčních číselnících, vazbách a produktech RSO jsou v současnosti roztrženy; některá metadata stojí mimo centrální systémy SMS a RSO. Při implementaci evropské směrnice 2/2007/ES o vybudování infrastruktury pro prostorová data (INSPIRE) se využívá metadatová služba geoportálu INSPIRE, Ministerstvo životního prostředí, CENIA.

Metadata o produktech registru jsou umístěna na stránce:

https://www.czso.cz/csu/rso/produkty_registru

- seznam produktů;
- odkazy do metadat produktů s časosběrným popisem stavu dat v jednotlivých verzích produktů od roku 2001;
- e-katalog aktuálně vydávaných geografických produktů
https://www.czso.cz/csu/rso/ekatalog_gp.

Kromě toho informace o vydávání nových verzí produktů a jiné informace jsou přístupné na stránce:

<https://www.czso.cz/csu/rso/novinky>

Kontakty jsou na <https://www.czso.cz/csu/rso/kontaktyrso>.

1.8. Dokumentace změn v území od roku 1996

Dokumentace změn v území, které byly zaevidovány v agendě RSO, jsou zveřejňovány na webové hlavní stránce RSO:

https://www.czso.cz/csu/rso/registr_scitacich_obvodu

Dokumentace je vedena od roku 1996 ve čtvrtletní periodicitě (pdf). Má podobu jednak podrobného popisu územních změn a jednak seznamu změn pro rychlou informaci, co se událo v územním, správním, statistickém a sídelním členění státu za poslední čtvrtletí. Dokumentace je k dispozici uživatelům také ve sjednoceném textu od roku 1996 do současnosti, v níž lze vyhledávat historické souvislosti pomocí stabilních kódů území, popř. dle textů.

1.9. Technologie

Aplikace „Registr sčítacích obvodů“ vznikla v letech 1999 až 2003 v architektuře klient/server. Dnešní aplikace „Registr sčítacích obvodů a budov“ data spravuje v databázovém a aplikačním systému Oracle12g a s geografickým vybavením ArcGIS 9.x a 10.x.

Webová aplikace pro prohlížení databáze s názvem „iRSO“ je založena na technologii JSP stránek a v geografické části na Open Layers a na využívání infrastruktury Zeměměřického úřadu včetně speciální WMS pro publikaci tematických mapových vrstev ČSÚ.

2. Definice a obsah registru sčítacích obvodů a budov

2.1. Definice registru sčítacích obvodů a budov

Registr sčítacích obvodů a budov je informačním systémem, který **eviduje soustavu územních prvků a územně evidenčních jednotek**, která podchycuje územní, správní, sídelní a statistické struktury a její vlastnosti. Dále **eviduje budovy nebo jejich části (vchody) s přidělenými popisnými nebo evidenčními čísly a v neveřejné části registru jednotlivé byty** s jejich charakteristikami.

Registr sčítacích obvodů a budov obsahuje hierarchicky uspořádanou soustavu evidovaných objektů, která podchycuje jejich vzájemné vazby a změny v obsahu, čase a prostoru (viz novelizace zákona o státní statistické službě č. 230/2006 Sb., ze dne 29.5.2006). Do registru se zapisují velikostní kategorie sledovaných jednotek a příslušnosti území ke správním obvodům. Úplná **historie** sledovaných objektů v registru začíná **1. březnem 2001**, rozhodným okamžikem sčítání 2001 a odtud pramení i název registru.

https://www.czso.cz/csu/czso/klicove_dokumenty

Význam agendy registru spočívá v tom, že je zodpovědná za správu územních číselníků a vybraných atributových číselníků budov, bytů, adres ČSÚ, je oporou pro realizaci geografických aspektů statistických úloh a jejich prezentaci. Zejména je nástrojem aktualizace opory pro zabezpečování statistických zjišťování, u kterých je výběrovou jednotkou bytová domácnost, a pro územní přípravu, zpracování a prezentaci sčítání lidu, domů a bytů. Dále je referenčním místem adresy v soustavě statistických registrů a agendou zodpovědnou za implementaci evropské směrnice INSPIRE 2007/2/ES o zřízení infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství. Pro veřejnost slouží od roku 2004 a v letech 2001 - 2012 ČSÚ plnil roli správce územních identifikací veřejné správy.

RSO je součástí **soustavy statistických registrů**, která je agendovým informačním systémem veřejné správy. Český statistický úřad je **editorem prvku základní sídelní jednotka** v Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (dále RÚIAN) a edituje prvek základní sídelní jednotky a jeho vlastnosti (kód, název, vymezení území, definiční bod, převažující charakter území) a dále statistiky sociálně ekonomického charakteru. Výstupy agendy RSO se podílely na metodické a datové přípravě naplnění databáze základního registru veřejné správy – RÚIAN.

Vymezování územních prvků, statistických budov s adresami nad mapovými podklady, definice jejich vazeb v území a kontrola kvality dat jsou integrální součástí nástrojů RSO a geografického informačního systému (dále GIS). Pro zpracování geodat RSO **jsou referenčními mapovými podklady** WMS katastrální mapy, ortofotomapy, Geonames. **Od roku 2013 se přebírají referenční grafická data z RÚIAN** a nad nimi se editují entity jako jsou hranice statistických obvodů, základních sídelních jednotek vč. dílů, vybrané územně technické jednotky, pracovní linie částí obcí vč. dílů, statistické budovy bez adresy (vchody), bodová vrstva ulic, hranice volebních obvodů do Senátu, popř. účelové vrstvy jako byly sčítací obvody pro SLDB 2011, mikroregiony.

Nejmenší zpracovatelskou jednotkou plošného charakteru je **statistický obvod** (dále SO), který integruje veškeré pohledy na soustavu územních prvků a územně evidenčních jednotek. Jde o pohled zezdola od nejnižší jednotky SO až nahoru po úroveň státu. SO je bilanční jednotkou pro případy nekonzistencí v území a nekonzistencí na časové ose. Pro účely sčítání lidu, domů a bytů plní funkci základní zpracovatelské územní jednotky sčítání lidu, domů a bytů, obdobně jako **adresa**. **Základní sídelní jednotka** (dále ZSJ) podchycuje sídelní strukturu území obcí a prvek ZSJ a jeho díl je základní prezentační jednotkou sčítání lidu, domů a bytů.

2.2. Obsah registru sčítacích obvodů a budov

Předmětem zápisu do registru jsou velmi malé územní jednotky - statistické obvody (dříve k datu pohledu 1.3.2001 totožné s kategorií sčítacích obvodů) a budovy s čísly domovními a budovy bez samostatných čísel, pokud se v nich vyskytnou samostatné vchody s byty (vedlejší budovy), tzv. statistické budovy. Dále obsahuje vazbu na vymezení budovy dle katastru nemovitostí jako prostorově soustředěného celku, který je navenek uzavřen obvodovými stěnami a střešní konstrukcí ve smyslu katastrálního zákona a navazujících předpisů, na základě prohlášení vlastníka.

Do registru se o budovách zapisují údaje dle výše uvedené novely, § 20a, odst. 6, dále jednotlivé byty a údaje o nich (odst. 7). Jedná se o identifikační údaje, dobu platnosti a **technické parametry budov či bytů** blíže viz kapitoly Atributy budov, Atributy bytů.

Součástí registru jsou **adresy** budov a vedlejších budov s adresou či bez samostatné adresy (**vchodů**).

Pro účely tohoto registru tvoří soustavu územních prvků:

stát, území NUTS 1, region soudržnosti (dříve oblast), kraj, okres, obec, městský obvod v hlavním městě Praze (dle zákona č. 36/1960 Sb.), městský obvod či městská část, základní územní jednotka, katastrální území, územně technická jednotka, základní sídelní jednotka, statistický obvod a parcela. Soustavu územně evidenčních jednotek pak představuje část obce a její díly, základní sídelní jednotka díl, ulice a ostatní veřejná prostranství.

RSO eviduje - kromě výše uvedených prvků - správní (administrativní), sídelní a statistickou strukturu státu, do které jsou zařazeny části obce díly (ve vazbě na městské obvody/městské části), základní sídelní jednotky díly (ve vazbě na části obce díly), územně technické jednotky, a z nich odvozené jednotky správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností, správní obvody hlavního města Prahy, územní působnosti úřadů (matričních, finančních, stavebních), jakož i statistické územní jednotky dle evropské legislativy (NUTS 0 až 3, lokální administrativní jednotky do roku 2017 pro úroveň okresů LAU 1 a obcí LAU 2, od roku 2018 pouze úroveň obcí LAU).

Řešení agendy RSO představuje **jednotný databázový a geografický model**. Jednotlivé **geografické produkty (výstupy) jsou odvozeny od nejpodrobnějších úrovní**, tj. od grafiky statistických obvodů a budov, a metodou down-top jsou generovány geografické vrstvy výše uvedených nadřazených prvků s přesností používaných mapových podkladů (viz následující podkapitola). Při vymezení nejmenších územních jednotek je tato metoda kombinována s metodou top-down, kdy změny v hranicích katastrálních území jsou promítány do vymezení nejmenších územních jednotek – statistických obvodů, které jsou do katastrálních území skladebné.

Vymezování územních prvků, statistických budov s adresami **nad relevantními mapovými podklady, jejich vazeb v území a kontroly kvality dat** jsou integrální součástí nástrojů RSO a geografického informačního systému (dále GIS).

Do registru se **zapisují velikostní kategorie sledovaných jednotek a příslušnosti území ke správním obvodům**. V rámci projektu SSREG byly rozšířeny sledované atributy v rámci agendy RSO na:

- a) **základní charakteristiky**, přebírané z RÚIAN (např. typ obce, vlajka a znak obce, existence DKM, členění statutárního města a hlavního města Prahy, obec s uličním systémem) či statistické (např. původ názvu ZSJ);
- b) **odvozené** z elementárních entit budov, adres, bytů (např. počet budov bytových v obci, počet bytů celkem v obci, počet obyvatel dle SLDB – obvyklý pobyt);
- c) **agregované** z hodnot za statistické obvody do nadřazených úrovní (např. počet evidovaných osob v budově > počet evidovaných osob ve statistickém obvodu > počet evidovaných osob v katastrálním území);
- d) **importované z údajů GIS** (např. výměra ZSJ, souřadnice výřezu polygonu), z katastru nemovitostí (např. výměra katastrálního území), z údajů ZABAGED (např. číslo mapového listu ZM10 pro obec), z demografie (např. počet obyvatel obce) či z vlastní geografické činnosti (např. významový střed obce).

Aktualizace obsahu registru probíhají průběžně na základě vlastních zdrojů ČSÚ a z externích zdrojů zejména administrativních; agenda v režimu 24h načítá a zpracovává výměnný formát RÚIAN.

Seznamy změn a dále podrobná **dokumentace** územních změn zaevidovaných v registru je publikována jednak ve sjednoceném dokumentu od roku 1996 a jednak v dokumentu za dané čtvrtletí na webové stránce:

https://www.czso.cz/csu/rso/uzemni_struktura_dokumentace

2.3. Mapové podklady, referenční grafická data

ČSÚ pro **zpracování agendy RSO** se uplatňuje hybridní mapový model: **referenčními mapovými podklady** je jednak Základní mapa České republiky 1:10 000 (dále ZM10), katastrální mapy a také ortofotomapy s disponibilním rozlišením (v současnosti 0,25 m).

Pro vymezení sídelní struktury území, zejména v extravilánu, je základní oporou ZM10 a v intravilánech obcí jsou základní oporou katastrální mapy.

Katastrální mapy byly zvoleny v roce 1999 jako grafický podklad, nad nímž je založena a aktualizována tematická **mapová vrstva definičních bodů budov** (ČSÚ) a **bodová vrstva názvů ulic** a ostatních veřejných prostranství (ČSÚ). Katastrální mapy byly totiž mapami obsahujícími informaci (parcelní číslo), prostřednictvím níž lze jednoznačně připojovat popisnou databázi o budovách.

Od roku 2009 se přebírala grafická data budov prostřednictvím výměnného formátu ISKN a od roku 2013 se přebírají referenční grafická data z RÚIAN. Aktualizují se všechny evidované entity soustavy, primárně hranice statistických obvodů a základních sídelních jednotek, popř. účelové vrstvy jako byly sčítací obvody pro SLDB 2011, mikroregiony a další geoprodukty pro statistické účely.

Od roku 1998 platí **pravidlo, že hranice jsou vedeny tak, aby jednoznačně vymezovaly příslušnost budov k nadřazeným územním prvkům a územně evidenčním jednotkám a aby nepřekročily prostorový rámeček daný hranicí katastrálního území a hranicí městského obvodu či městské části.** Grafická složka registru je ošetřována dle topologických pravidel.

3. Soustava územních prvků a územně evidenčních jednotek

3.1. Soustava územních prvků a územně evidenčních jednotek

Soustava územních prvků a územně evidenčních jednotek (dále jen - soustava územních prvků) vychází ze zákona o územním členění státu, který stanovuje základní členění státu na kraje, okresy a obce a vojenské újezdy (viz zákon č. 320/2002, část 114., čl. CXIV). Statuty hlavního města Prahy a některých statutárních měst stanovují členění na městské obvody nebo městské části. Na základě rozhodnutí jednotlivých obcí se pak mění členění obcí na části obce.

Na územní členění státu navazuje technické členění dle katastrálního zákona, a dále sídelní a statistické členění dle zákona o státní statistické službě a dle zákona o sčítání lidu, domů a bytů.

Soustava územních prvků je založena na hierarchii jednotlivých složek soustavy. Hierarchií se rozumí systém nadřazenosti a podřazenosti územních prvků a územně evidenčních jednotek v rámci soustavy, která vyplývá ze zákonů, předpisů, statutů obcí či rozhodnutí správních orgánů. Je vyjadřována popisným způsobem a globální či podrobnou lokalizací.

Pro soustavu územních prvků je charakteristická vazebnost a jednota popisné a geografické informace.

Vazebnost

Vazebnost představuje **systém vazeb** mezi územními prvky, územně evidenčními jednotkami a mezi sebou navzájem v rámci soustavy.

Skladebnost jako cílová vlastnost systému vazeb je nastoleným harmonickým stavem mezi prvky soustavy k určitému časovému okamžiku a zároveň předpokládá proces odstraňování možných, dočasných nekonzistencí mezi prvky systému.

Existují tři druhy vazebnosti:

- A. obsahová vazebnost** představuje relevantní vazby mezi popisnými a mezi geografickými informacemi. Rozlišuje se obsahová vazebnost:
  - horizontální** mezi prvky na shodné úrovni, která se prosazuje přes jedinečnost názvů, kódů a vymezení v prostoru;
  - vertikální** mezi prvky v hierarchické linii, která se prosazuje přes jejich definování;
  - smíšená** mezi prvkem a n-podřazenými prvky jako tzv. územní cluster;
- B. časová vazebnost** představuje podchycování nepřetržitého vývoje územních a územně evidenčních jednotek;
- C. prostorová vazebnost** představuje podchycování vazeb mezi prostorovým vymezením územních a územně evidenčních jednotek, tzv. topologií;

V aplikačním systému RSO jsou rozlišovány vazby konstantní, editační a odvozované. Konstantní vazby se vážou k určitému časovému okamžiku a jsou dále neměnné, např. k rozhodnému okamžiku sčítání lidu, domů a bytů. Vazby editačními jsou takové vazby, které vznikají editací relace mezi územní či územně evidenční jednotkou a nejbližší nadřazenou jednotkou (např. přiřazení ulice k obci). Vazby odvozované jsou takové, které vznikají zápisem na základě závazného předpisu v katalogu objektů a které se odvozují automatizovaně na základě příslušného předpisu (např. výčet ulic v rámci kraje).

Jednota popisných a geografických informací

Jednota popisných a geografických informací za celou soustavu územních prvků znamená prosazování existence každého objektu zkoumání v určitém geografickém vymezení. Cílem je plnohodnotné modelování prvků území a vyjadřování hierarchie a vazebnosti objektů v systému.

Vazebnost a jednota se prosazují přes systémové řešení územního registru RSO a jeho lokalizaci v geografickém informačním systému.

3.2. Územní a správní linie soustavy územních číselníků

Správní linie

Hierarchie aplikovaná v RSO je účelově zaměřená a je primárně obrazem hierarchie územně správní (evidenční) struktury území státu, která sleduje správní linii (administrativní členění) prezentovanou buď vazbami po ose:

* **obce** → **části obce** → **základní sídelní jednotky díly** → **statistické obvody**

nebo pro typ obce hlavní město, členěné statutární město po ose:

* **obce** → **městské obvody/městské části** → **části obce díly** → **základní sídelní jednotky díly** → **statistické obvody**

Správní linie je uplatňována zejména v metodice sčítání lidu, domů a bytů, metodice volební statistiky, metodice demografie. Vyplývá to z faktu, že některé části obcí (číselné řady budov) se nacházejí na území jiných, sousedních obcí (vymezených prostřednictvím katastrálních území), zejména na takzvaných delimitovaných územích.

Územní linie

Územní linie (územní členění) představuje osu:

* **obec** → **katastrální území** → **územně technická jednotka** → **základní sídelní jednotka** → **statistický obvod**

Územní linie byla uplatněna v geografických produktech RSO poprvé k 1.3.2001; nikoliv v územních číselnících vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ.

Role prvku statistický obvod a výhled

Spojovacím článkem správní a územní linie je statistický obvod, který je hlavním uzlem propojení územní identifikace obou linií a je současně nejpodrobnější plošnou jednotkou správy entit v registru.

Je nutné konstatovat, že výsledky aplikování územní či správní (evidenční) linie územních číselníků mohou dávat **rozdílné výsledky** a každopádně umožňují různé pohledy na data. Statistiky převážně používají správní linie; územní linie je podporou metodice výpočtových ukazatelů pracující s územím (např. hustota zalidnění) a jeho výměrou; je podporou prezentace geodat.

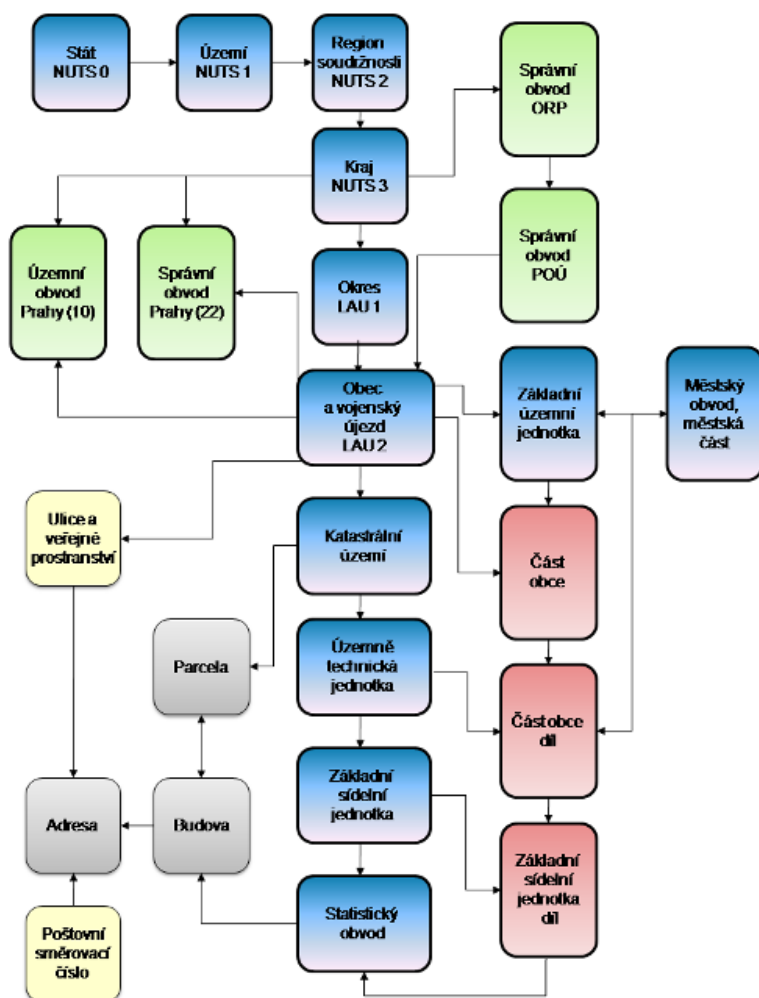
Podstata existence dvou linií tkví v činnosti obcí. Pokud budou existovat přesahy částí obcí (očíslované budovy) na katastrálních územích jiných obcí, obě linie se neztotožní. Přesahy jsou většinou pozůstatkem dezintegrace obcí ze začátku 90. let, někdy ale pozůstatkem nedůsledně provedených meziobecních změn z 60. až 80. let (viz také vypublikovaný produkt územní přípravy SLDB 2001 s názvem “Přesahy částí obcí na území jiných ZSJ, KÚ a obcí a jejich dokumentace a mapová část k 1.3.2001, ČSÚ, listopad 2003, definitivní data, verze 20112002”).

Dle zákona č. 106/2016 Sb., který se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), jsou stanoveny závazný postup směřující k odstraňování uvedených přesahů částí obcí na katastrální území jiné obce. Zákon je účinný od 1.7.2016. Z hlediska dalšího vývoje lze tedy očekávat uzavírání dohod mezi obcemi nebo postup z moci úřední, který bude znamenat nápravu údajů v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, popřípadě v dalších veřejných rejstřících. To znamená postupné sblížování až ztotožnění územní a správní linie členění státu.

Schéma soustavy územních prvků a územně evidenčních jednotek, aplikované v RSO:

Legenda:

- modrá barva – územní prvky
- červená barva – územně evidenční jednotky
- zelená barva – správní obvody ORP, POÚ, Prahy
- šedá barva – elementární objekty
- žlutá barva – adresní prvky

3.3. Územní číselníky

Územní číselníky a vazby mezi nimi jsou konkrétním vyjádřením soustavy územních prvků a územně evidenčních jednotek.

Územní číselník představuje uspořádaný seznam kódů, pořadových čísel a jim přiřazené významy, tj. územní jednotky.

Územními číselníky pro účely tohoto materiálu se rozumí číselník/klasifikace o soustavě statistických územních jednotek, o soustavě územních prvků a územně evidenčních jednotek a jejich vazbách, tzn. i územní číselníky vytvořené pro účely sčítání lidu a odvozené územní číselníky z vlastností územních a územně evidenčních prvků (např. volební obvody, statutární města, spádová území stavebních úřadů, matričních úřadů, finančních úřadů aj. odvozené z různých prvků, dále správní obvody Prahy odvozené z městských částí).

Začátky moderní historie kódování územních a evidenčních jednotek sahají do let 1969 až 1970 a byly uplatněny ve sčítání lidu, domů a bytů v roce 1970. **Věcná podstata způsobu číslování tkví v geografické souvislosti různých prvků, vyskytujících se ve stejné lokalitě, a z vyplývajících závislostí v kódování. Význam spočívá ve tvorbě soustavy kódů pro účely zajišťování historických pohledů na území (územních přepočtů) a dále v tvorbě metodického nástroje pro udržování stability kódování a aplikování v informačních systémech.**

V tzv. Informačním systému o území se začala udržba očíslované soustavy cca 20 tisíc základních sídelních jednotek (dalších 10 tisíc na území Slovenska). Způsob číslování vycházel ze závislosti základní sídelní jednotky, části obce a katastrálního území, které se projevuje v postavení kódu základní sídelní jednotky jako základu, od kterého se odvozoval kód části obce (podle ISÚ) a nadřazeného katastrálního území. V té době nemusely být vymezeny základní sídelní jednotky nad všemi katastrálními územími. V takovém případě byl ale v číselníku ZSJ vytvořen kód fiktivní ZSJ, od kterého byl vytvořen kód „prázdného“ katastrálního území.

Výsledkem mezirezortních dohod byla vyhláška Federálního statistického úřadu a Federálního ministerstva technického a investičního rozvoje č. 120/1979 Sb., o prostorové identifikaci informací, která definovala prvek základní sídelní jednotky, územně technické jednotky a základní územní jednotky. Byly položeny začátky **kódování obcí, městských obvodů či městských částí** (pět míst kódu z oboru hodnot 50001 až 59999 a šestá pozice pro kontrolní znak vypočtený metodou **MODULO 11-ADDO**) v číselníku základních územních jednotek (ZÚJ), které postupně nahradily původní kódy obcí podle ISÚ (v současnosti jsou kódy obcí podle ISÚ pod názvem „historické“ kódy obcí udržovány v SMS pro udržení vazeb se staršími databázemi, např. daty SLDB 1970, SLDB 1980 aj.). Pro **územně technické jednotky a katastrální území** byly původní kódy podle ISÚ upraveny tak, že jejich kód odvozovaný z kódu základní sídelní jednotky byl povýšen o konstantu 60 tisíc.

U příležitosti územní přípravy sčítání lidu, domů a bytů v roce 1980 se začaly přidělovat **kódy základních sídelních jednotek** z oboru hodnot od 30001 do 39999; z toho vyplývaly další možné hodnoty katastrálních území (územně technických jednotek) od 90001 do 99999, které doplnily dosavadní rozsah 60001-79999.

V roce 1991 bylo zahájeno **kódování částí obce** a bylo uplatněno pravidlo o vztahu na hodnotu kódu základní sídelní jednotky. Kód části obce je konstruován takto:

- a) pokud existuje mezi částí obce a některou ZSJ, která patří do této části obce, shoda jejich názvů, je jako kód části obce použit kód této ZSJ,
- b) v ostatních případech je určen kód takovéto části obce z číselného intervalu 40001 až 49999, tj. v případech neshody názvů (dané většinou tím, že část obce se skládá z většího množství ZSJ) nebo když jde o část obce bez vlastních ZSJ, tedy tvořenou jen dílem ZSJ.

V 90. letech rozvoj technologií umožnil provést **zásadní metodické změny**, na základě kterých základní sídelní jednotky pokrývají beze zbytku území státu, jsou skladebné do katastrálních území a soustava územních a evidenčních prvků byla zrevidována nad topografickým mapovým podkladem a v interakci s umístěním budov nad katastrální mapou.

Z hlediska územních číselníků to znamenalo, že při územní přípravě sčítání 2001 byla v každém do té doby tzv. prázdném katastrálním území vytvořena alespoň jedna základní sídelní jednotka a pokud toto území bylo geograficky shodné s částí obce, do té doby s kódem v rozmezí 40001-49999, tento

kód byl jednorázově změněn na kód shodný s kódem ZSJ a současně odpovídající kódu katastrálního území. Tím se výrazně zvýšila vzájemná provázanost kódů těchto tří prvků.

Od roku 2001 platí silnější pravidlo o stabilitě kódů, o jejich unikátnosti a jedinečnosti v čase a popsaná pravidla o provázanosti kódů se používají pouze při tvorbě kódů nově vytvořených jednotek.

V důsledku přednosti tohoto pravidla se tak ve velmi malém počtu případů připustily výjimky, že existují situace, kdy na daném území má ZSJ a část obce stejný kód ale různý název nebo různý kód ale stejný název, protože administrativní změny nebylo kvůli pravidlu o stabilitě kódů možno promítnout do změny kódů.

3.4. Zobrazování nesouvislých územních celků v prostředí GIS

Účelem kapitoly je popsat existenci nesouvislých územních celků a popsat dopady do jejich interpretace dat v prostředí GIS.

Metodika je zveřejněna na webových stránkách Českého statistického úřadu na stránce Ke stažení: https://www.czso.cz/csu/rso/ke_stazeni_rso,

je konkretizována v metapopisech u jednotlivých produktů registru, např. v metadatech produktu Obce a vojenské újezdy:

<https://www.czso.cz/csu/rso/obce>

a je v příloze tohoto dokumentu.

4. Územní prvky

Klasifikace o územních jednotkách je součástí společné evropské klasifikace statistických územních jednotek (do úrovně NUTS 3) pod gescí Eurostatu. Principy tvorby této klasifikace jsou platné pro všechny členské státy EU (OJ, Council Regulation 1059/2003). Česká národní část je zveřejněna v opatření ČSÚ z 27.4.1999, jeho aktualizace v opatření ČSÚ č. 26/2001 Sb. č. 490/2003 Sb, č. 228/2004 Sb. č. 201/2007 Sb., č. 241/2011 Sb. a č. 363/2012 Sb.

Národní klasifikace CZ-NUTS je do úrovně NUTS 3 totožná s příslušnou částí klasifikace NUTS (neboť je její částí); úroveň NUTS 4 v České republice byla vedena do konce roku 2007 pro popis okresů a kontinuitu časových řad statistik.

Předmětem klasifikace CZ-NUTS je uspořádání administrativních a neadministrativních územních jednotek v České republice do úrovně NUTS 3 podle jednotných pravidel platných v Evropské unii. Klasifikace CZ-NUTS je určena především pro statistické účely, dále pro potřeby analytické a pro potřeby poskytování údajů ve vztahu k EU, zejména pro úkoly spojené s čerpáním prostředků ze strukturálních fondů EU (potřeby regionální politiky).

Více informací o klasifikaci je na webových stránkách Českého statistického úřadu https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_-cz_nuts-

Klasifikace územních statistických jednotek byla v SMS označena číslem 0090, od 1.5.2004 je v platnosti klasifikace pod kódem 0091, od 1.1.2008 je v platnosti klasifikace 0092. Do roku 2007 představuje vzájemně provázanou soustavu územních jednotek na úrovni NUTS 0, 1, 2, 3 a 4 (4 do roku 2007), která je směrem k podřízeným prvkům provázána na číselník obcí (0043), číselník základních územních jednotek (0051), číselník městských obvodů/městských částí (0044), číselník částí obcí (0060), číselník územně technických jednotek (0052), číselník základních sídelních jednotek-dílů (0053), číselník statutárních měst a hlavního města Prahy (0069). Od roku 2008 klasifikace NUTS disponuje pořizovacími vazbami na číselník pověřených obecních úřadů POÚ (0061), na číselník obcí s rozšířenou působností ORP (0065) a číselník okresů LAU (0109).

Od roku 2008 úroveň NUTS 4 zanikla na základě pravidelné revize klasifikace NUTS a je v platnosti nová evropská klasifikace územních jednotek regionálního charakteru LAU (Local Administration Units), která navazuje na klasifikaci NUTS (0 až 3), tzv. LAU 1 pro okres, LAU 2 pro obec.

V lednu 2018 bude dokončena dlouhodobá příprava a posléze legislativní proces návrhu Nařízení EP a Rady (NUTS), kterým se změní nařízení (ES) č. 1059/2003 a rozšíří o územní typologie (Tercet), o definování gridu a o lokální úroveň LAU. Cílem je zavedení právního uznání územních typologií, včetně definice měst, pro účely evropské statistiky, stanovení definic a kritérií pro různé územní typologie, zajištění harmonizovaného a transparentního uplatňování a používání územních typologií na úrovni EU a v členských státech a dále zajištění přijímání aktů v přenesené pravomoci.

Pokud jde o lokální jednotku LAU, Česká republika využila možnosti volby vymezení dle Nařízení NUTS, a přihlásila se k aplikování jedné úrovně LAU a to na úrovni územního prvku obec (do roku 2017 šlo o LAU 2). Viz také kap. 4.6.

Geografická část soustavy územních prvků je vybudována z referenčních hranic katastrálních území RÚIAN a dále z vlastní produkce hranic územně technických jednotek, základních sídelních jednotek a statistických obvodů, které jsou skladebné do hranic katastrálních území.

Každá územní statistická jednotka v hierarchii NUTS leží na jednom souvislém území.

Správcem územních číselníků (prvků) je agenda Registru sčítacích obvodů a budov a zahrnuje správu atributů CZ-NUTS, LAU jako součástí soustavy územních číselníků 0097 (stát) až 0101 (okres), které slouží pro údržbu historicky vedených údajů v časových řadách prostřednictvím neměnných kódů položek územních číselníků (viz následující podkapitoly).

Specifika územních číselníků vedených ČSÚ

* zařazení dvou položek Nedefinováno, Nezjištěno (hodnoty 8 a 9, resp. 88 a 99, 888 a 999 apod.), které slouží ke statistickým účelům zpracování dat. Jde o neoficiální položky číselníků a nejsou zveřejňovány;

* zařazení položky Extra-Regio dle Nařízení (EC) č. 1059/2003 EP a Rady z 26.5.2003 o ustanovení jednotné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS), odst. 12 ^{1/}.

4.1. Stát

Stát představuje Českou republiku jako správní jednotku pro zeměpisnou oblast se správním orgánem, který má pravomoc přijímat správní nebo politická rozhodnutí pro tuto oblast v právním a institucionálním rámci členského státu Evropské unie.

Stát představuje statistickou územní jednotku na úrovni NUTS 0 (statistická klasifikace je ztotožněna s územním vyjádřením prvku Stát), sdělení ČSÚ č. 490/2003 Sb., o vydání Klasifikace územních statistických jednotek, ve znění aktualizací č. 228/2004 Sb., č. 201/2007 Sb. a č. 67/2007 Sb. (viz systém ASPI).

Správcem číselníku Stát 0097 a klasifikace NUTS na úrovni Stát je ČSÚ. Číselníky státu dle ČSÚ a RÚIAN jsou rozdílné v kódu (viz níže).

Popisné a grafické údaje o prvku Stát jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace statistického metainformačního systému SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0097 a je provázán na číselník 0098 Území NUTS 1 a další až do úrovně malých statistických obvodů. Prezentačním kódem je kód Klasifikace statistických územních jednotek 0092 v podobě atributu CZ-NUTS.

Číselník 0097 je v kódu položky odlišný od číselníku RÚIAN: nabývá hodnoty 19 (viz schéma), dále atributem číselníku 0097 je kód NUTS 0 (hodnota CZ) a dále kód RÚIAN (hodnota 1).

Schéma kódu státu v číselníku 0097:   **AB**

A	=	identifikační číslo státu (pořadové číslo) (přípustná hodnota 1)
B	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnoty 9)

Území České republiky je souvislým územím.

Editorem lokalizačních údajů územního prvku Stát je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Stát ve statistické produkci je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území/územně technických jednotek.

1/ Klasifikace NUTS je omezena na ekonomické území členských států a nezajišťuje kompletní pokrytí území na něž se vztahuje Dohoda ustavující Evropské společenství. Její použití pro účely Společenství je proto třeba posuzovat případ od případu. Ekonomické území každé země, jak je definováno v Usnesení komise 91/450/EEC ( ) zahrnuje rovněž extra-regio jako oddělená území, tvořící část ekonomického území, která nemohou být přiřčena k určitému území (vzdušný prostor, územní vodstvo a kontinentální útesy, teritoriální enklávy, rovněž diplomatické mise, konzuláty a vojenské základny, dále ložiska ropy, zemního plynu atd. v mezinárodních vodách, vnější kontinentální útesy, obývané pracovní jednotky). Klasifikace NUTS musí poskytovat rovněž možnost statistiky těchto extra-regio území. Zdroj překladu: Official Journal of the European Union, 21.6.2003.

4.2. Území NUTS 1

Statistická územní jednotka na úrovni NUTS 1 (Území) je stanovena rovněž na úrovni území České republiky (sdělení

ČSÚ č. 490/2003 Sb., o vydání Klasifikace územních statistických jednotek, ve znění aktualizací č. 228/2004 Sb., č. 201/2007 Sb. a č. 67/2007 Sb. (viz systém ASPI).

Správce číselníku Území 0098 a klasifikace na úrovni NUTS 1 je ČSÚ.

Základní registr veřejné správy **RÚIAN** územní prvek **NUTS 1** neobsahuje.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0098 a je provázán na číselník 0099 Region soudržnosti. Prezentačním kódem je kód Klasifikace statistických územních jednotek 0092 a je atributem číselníku 0098 (hodnota CZ0).

Schéma kódu území NUTS 1 v číselníku 0098:

ABC

A	=	příznak (prefix) (přípustná hodnota 1)
B	=	identifikační číslo území (pořadové číslo) (přípustná hodnota 1)
C	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnoty 4)

Území NUTS 1 je souvislým územím.

Grafika prvku Území NUTS 1 je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území.

4.3. Region soudržnosti

Statistická územní jednotka na úrovni NUTS 2 (region soudržnosti) představuje neadministrativní jednotku, která slouží regionální politice a regionální statistice Evropské unie.

Název NUTS 2 Region soudržnosti (dříve Oblast) byl změněn dle Sdělení ČSÚ č. 363/2012 Sb., o změně v Klasifikaci územních statistických jednotek (CZ-NUTS).

Území regionu soudržnosti je dáno výčtem jednoho nebo více krajů.

Správce číselníku Region soudržnosti 0099 a klasifikace NUTS 0092 je ČSÚ. Číselníky regionu soudržnosti dle ČSÚ a RÚIAN jsou rozdílné v kódu (viz níže).

Popisné a grafické údaje o prvku Region soudržnosti jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru **RÚIAN**, který je referenčním zdrojem.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0099 a je provázán na číselník 0100 Kraj. Prezentačním kódem je kód Klasifikace statistických územních jednotek 0092 v podobě atributu CZ-NUTS pro každou položku (region soudržnosti).

Číselník 0099 je v kódech položek odlišný od číselníku RÚIAN: nabývá hodnot 213 Praha až 281 Moravskoslezsko, atributem číselníku jsou kódy NUTS 2 (hodnoty CZ01 až CZ08) a dále kód RÚIAN (např. pro Prahu 19).

Schéma kódu regionu soudržnosti v číselníku 0099:   ABC

A	=	příznak (prefix) (přípustná hodnota 2)
B	=	identifikační číslo regionu soudržnosti (pořadové číslo) (přípustná hodnota 1 až 8)
C	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnoty 0 až 9)

Území regionů soudržnosti jsou skladebná do České republiky beze zbytku.

Region soudržnosti leží na jednom souvislém území.

Editorem lokalizačních údajů územního prvku Region soudržnosti je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Region soudržnosti je ve statistické produkci odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení územně technických jednotek.

4.4. Kraj

Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu (dle vyhlášeného úplného znění zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) který se mění ve znění pozdějších předpisů (viz systém ASPI, klíč <kraj (krajské zřízení)>, naposledy č. 257/2017 Sb.).

Kraj představuje statistickou územní jednotku na úrovni NUTS 3 (statistická klasifikace je ztotožněna s územním vyjádřením prvku Kraj). Viz sdělení ČSÚ č. 490/2003 Sb., o vydání Klasifikace územních statistických jednotek, ve znění aktualizací č. 228/2004 Sb., č. 201/2007 Sb. a č. 67/2007 Sb. (viz systém ASPI).

Území kraje je dáno výčtem okresů. Území krajů jsou skladebná do příslušné oblasti a beze zbytku ji vykrývají.

Změny území kraje se provádějí zvláštním zákonem (naposledy zákonem č. 15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů).

Správce číselníku Kraj 0100 a klasifikace NUTS 0092 je ČSÚ. Číselníky kraje dle ČSÚ a RÚIAN jsou rozdílné v kódu (viz níže).

Popisné a grafické údaje o prvku Kraj jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0100 a je provázán na číselník 0101 Okres dle statistické klasifikace a na číselník Klasifikace územních statistických jednotek (0109). Prezentačním kódem je kód Klasifikace územních statistických jednotek 0092 v podobě atributu CZ-NUTS pro každou položku (kraj).

Číselník 0100 je v kódech položek odlišný od číselníku RÚIAN: nabývají hodnot 3018 Hlavní město Praha až 3140 Moravskoslezský kraj a atributy číselníku je kód NUTS 3 (hodnota CZ010 až CZ080) a dále kód RÚIAN (např. pro Hlavní město Prahu 19).

Schéma kódu kraje v číselníku 0100: ABBC

A	=	příznak (prefix) (přípustná hodnota 3)
BB	=	identifikační číslo kraje (pořadové číslo) (přípustná hodnota 1 až 14)
C	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnoty 0 až 9)

Kraj leží na jednom souvislém území.

Editorem lokalizačních údajů územního prvku Kraj je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Kraj je ve statistické produkci odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebně primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení územně technických jednotek.

Pro úplnost je třeba poznamenat, že uvedené pojetí a vymezení krajů vychází ze zákona č. 247/1997, o vytvoření vyšších územních samosprávních celků (VÚSC), neboli samosprávných krajů. Kromě toho však stále ještě duálně existují **kraje, vytvořené podle zákona č. 36/1960 Sb.**, o územním členění státu, které jsou používány např. pro vymezení působnosti krajských a okresních soudů. Prvek „Kraj 1960“ je obsahem RÚIAN. Uvedené členění na 8 krajů (tj. Hlavní město Prahu a 7 krajů) se však po 31.12.2001 ve statistických číselnících nepoužívá.

4.5. Okres

Okres je územně správní jednotka středního stupně a je vymezen výčtem obcí a vojenských újezdů.

Území České republiky se dělí na okresy dle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, §1, ve znění pozdějších předpisů.

Změny území okresů se řídí zákonem č.36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění zákona č. 320/2003 Sb., část 114, čl. CXIV a to formou zákona (při změnách přes krajskou hranici) nebo prováděcím předpisem Ministerstva vnitra (při změně uvnitř kraje) změnou výčtu obcí a vojenských újezdů. Vymezení okresů bylo v poslední době upraveno zákonem č. 387/2004 Sb, o změně krajských hranic a vyhláškou č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění vyhlášky č. 513/2006 Sb., a **naposledy vyhláškou č. 388/2015 Sb. (dopady změn ve vojenských újezdech dle zákona č. 15/2015 Sb.) s účinností od 1.1.2016.**

Správce číselníku Okres 0101 a klasifikace NUTS 0092 je ČSÚ. Číselníky okresu dle ČSÚ a RÚIAN jsou rozdílné v kódu (viz níže).

Statistická územní jednotka na úrovni NUTS 4, viz sdělení ČSÚ č. 490/2003 Sb., o vydání Klasifikace územních statistických jednotek, ve znění aktualizací č. 228/2004 Sb., č. 201/2007 Sb. a č. 67/2007 Sb. (viz systém ASPI), resp. později LAU 1, nebyla v historii vždy ztotožněna s územním vyjádřením prvku Okres (viz kap. 4.6.).

Okresy jsou jednoznačně identifikovány **názvem**, který je jedinečný v České republice a je určen zákonem. **Kód** okresu je číselným vyjádřením prostorového identifikátoru územního celku okres a je neměnný.

Popisné a grafické údaje o prvku Okres jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem.

Číselník okresů je v SMS ČSÚ označen kódem 0101 a je provázán na číselník obcí 0043 a na Klasifikaci územních statistických jednotek (CZ-LAU1) – viz dále v kap. 4.6. Prezentačním kódem je kód CZ-LAU 1 pro každou položku (okres).

Platnost číselníku okresů 0041, který byl zaveden na základě opatření ČSÚ ze dne 5.10.1995 SB., o zavedení číselníku krajů a okresů, nabýval hodnot 3101 – 3811, skončila k 31.12.2001 (jako dopad na opatření ČSÚ ze dne 18.5.1999 Sb. o zavedení klasifikace územních statistických jednotek).

Číselník 0101 je v položkách v historii (nikoli po roce 2007) a kódech odlišný od číselníku RÚIAN: nabývají hodnoty 40169 pro okres Benešov až 40924 pro Prahu jako celek), atributem číselníku je kód LAU 1 (např. pro Prahu CZ0100), dále kód RÚIAN (např. pro Prahu 3100) a atribut KRAJ_1960 (např. pro Prahu 31). Pozn.: kódy okresů 40011 až 40151 byly určeny pro statistické členění Prahy (viz kap. 4.6.).

Schéma kódu okresu v číselníku 0101:

ABBC

A	=	příznak (prefix) (přípustná hodnota 4)
BB	=	identifikační číslo okresu dle statistické klasifikace (pořadové číslo) (přípustná hodnota 1 až 92)
C	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnoty 0 až 9)

Území okresu je dáno výčtem obcí a vojenských újezdů. Území okresů jsou skladebná do příslušného kraje a beze zbytku ho vykrývají.

Okres leží na jednom souvislém území.

Editorem lokalizačních údajů územního prvku Okres je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Okres je ve statistické produkci odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení územně technických jednotek.

4.6. Okres dle statistické klasifikace NUTS, LAU

Statistická územní jednotka na úrovni NUTS 4 (okres) měla platnost pouze na území České republiky a představovala územní členění státu na okresy s výjimkou území Prahy, kde bylo uplatněno statistické členění na 15 dřívějších správních obvodů.

Správcem číselníku úrovně NUTS 4 pro okres (viz sdělení ČSÚ č. 490/2003 Sb., o vydání Klasifikace územních statistických jednotek, ve znění aktualizací č. 228/2004 Sb., č. 201/2007 Sb. a č. 67/2007 Sb. (viz systém ASPI)) , později LAU 1 je ČSÚ.

Statistická územní jednotka na úrovni NUTS 4 byla zavedena s účinností od 1.9.1999 a její platnost byla ukončena k 31.12.2007.

Pro **vnitřní potřeby České republiky** bylo na členění na úrovni NUTS 4 nově s platností od 1.1.2008 nahrazeno členěním LAU 1 – viz tabulka níže.

Konstrukce klasifikace CZ-NUTS

- 1) Klasifikace CZ-NUTS – úrovně NUTS 0 až NUTS 3 (podle pravidel EU)
- 2) Klasifikace CZ-NUTS – úroveň NUTS 4 (nově nahrazeno LAU1)

Klasifikace NUTS	Úroveň	Počet znaků	Pozice v kódu	Územní jednotka	Počet územních jednotek *)	Hodnoty v rámci kódu
Oddíl	NUTS 0	2	1-2	Stát	1	CZ
Pododdíl	NUTS 1	1	3	Území	1+1	0, Z
Skupina	NUTS 2	1	4	Oblast	8+1	1-8, Z
Podskupina	NUTS 3	1	5	Kraj	14+1	0-3, Z
Třída	NUTS 4	1	6	Okres	91+1	1-9, A-F, Z

*) na každé z úrovní NUTS 1 až NUTS 4 je vytvořena jedna územní jednotka Extra-Regio s kódem „Z“ na příslušné pozici, která je určena pro lokalizaci ekonomického území, jež nelze přiřadit ke konkrétnímu regionu, viz Nařízení 1059/2003, odst. (12).

Samostatný číselník pro úroveň okresu nebyl v systému SMS (dříve METIS) od roku 2001 do 31.12.2007 vytvořen. Pro vnitřní účely zpracování platí od roku 1999, tj. po celou dobu existence klasifikace NUTS zpracovatelský číselník okresů 0301 s vazbou na klasifikaci 0091. Prezentačním kódem byl kód číselníku 0091 Klasifikace územních statistických jednotek.

S platností od 1.1.2008 byl v SMS zaveden nový číselník okresů 0109.

LAU (Local Administrative Units) je systém vytvořený jednotně v EU pro podchycení územních struktur regionálního charakteru a pro potřeby statistiky regionů. Je tvořen úrovněmi LAU 1 a LAU 2 a navazuje jimi na klasifikaci NUTS. Na rozdíl od systému NUTS, který je postaven na právním základě, LAU legislativní oporu nemá. Změny v systému LAU jsou každoročně oznamovány Eurostatu. Z hlediska statistiky mají LAU závazný charakter.

Systém LAU v České republice má následující dvě úrovně podchycené v samostatných číselnících:

LAU 1 - okresy číselník 0109, OKRES_LAU
 LAU 2 - obce číselník 0043, CISOB

Položkami číselníku jsou jednotlivé okresy ČR, jejichž systém kódování je totožný s kódováním bývalé úrovně NUTS 4 klasifikace CZ-NUTS. Do nového číselníku OKRES_LAU s platností od 1.1.2008 jsou promítnuty následující obsahové změny:

- do kódů LAU 1 okresů krajů Vysočina a Jihomoravského se promítá změna kódů NUTS 3 těchto krajů,
- Praha se na úrovni LAU 1 nečlení.

4.7. Městský obvod hlavního města Prahy

Městský obvod hlavního města Prahy tvoří samostatnou územní jednotku; Praha se dělí na deset obvodů. Viz zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, § 2, ve znění pozdějších předpisů (viz ASPI – klíč <územní členění státu>, naposledy č. 248/1990 Sb.).

Kód městského obvodu hlavního města Prahy (dále městský obvod Prahy, dříve územní obvod Prahy) je jednoznačný číselný prostorový identifikátor územního celku UOHMP, je určen zákonem, je neměnný a jedinečný v rámci ČR.

Správcem číselníku Městský obvod hl. m. Prahy 0049 je ČSÚ. Číselníky městského obvodu Prahy dle ČSÚ a RUIAN jsou v kódu shodné.

Popisné a grafické údaje o prvku Městský obvod hlavního města Prahy jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru **RUIAN**, který je referenčním zdrojem.

Ve SMS ČSÚ je číselník označen kódem 0049 a je provázán na číselník 0051 Základní územní jednotka a na číselník 0043 Obec a vojenský újezd.

Městský obvod Prahy se skládá beze zbytku z městských částí Prahy (základních územních jednotek).

Číselník 0049 s alternativními (numerickými) kódy je shodný s číselníkem RÚIAN. Atributem číselníku 0049 je kód RÚIAN (např. pro Prahu 1 je hodnota 19).

Schéma kódu městského obvodu hlavního města Prahy v číselníku 0049: AAB

AA	=	identifikační číslo UOHMP (pořadové číslo) (přípustné rozmezí 01 až 10)
B	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Městský obvod Prahy leží na jednom souvislém území.

Editorem lokalizačních údajů územního prvku Městský obvod Prahy je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Městský obvod Prahy je ve statistické produkci odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení územně technických jednotek.

4.8. Obec a vojenský újezd

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce (dle znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (viz systém ASPI, klíč <obec (obecní zřízení)>, naposledy ve znění zákona č. 257/2017 Sb.).

Vojenský újezd (dále jen "újezd") je vymezená část území státu určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil dle zákona č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky, část šestá, § 30, odstavec 1. Újezd tvoří územní správní jednotku.

Popisné a grafické údaje o prvku Obec a vojenský újezd jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru **RÚIAN**, který je referenčním zdrojem.

Za obce se považují také hlavní město Praha, statutární města, města, městyse.

Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády (§3, odst. 1 zákona o obcích).

Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády (§3, odst. 2).

Obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá Předsedu Poslanecké sněmovny (§3, odst. 3).

Obec, která byla oprávněna užívat označení městyse přede dnem 17. května 1954, je městysem, pokud o to požádá Předsedu Poslanecké sněmovny (§3, odst. 4).
Obce vznikají dle pravidel popsanych zákonem o obcích.

Ministerstvo vnitra podle zákona č. 36/1960 Sb., § 17, a pozdějších předpisů vede přehled obcí a vojenských újezdů podle okresů a krajů a ve spolupráci se statistickým úřadem zveřejňuje jejich seznam prostřednictvím statistických lexikonů ze sčítání lidu, domů a bytů.

Název obce je určen při vzniku obce nebo újezdu, ke změně názvu obce dává souhlas Ministerstvo vnitra na návrh obce. Název obce by měl být jedinečný v rámci okresu, není to však zajištěno žádným

právním předpisem, takže v současnosti existují dvě výjimky (obec Mezholezy v okrese Domažlice, obec Březina v okrese Brno-venkov) a po schválení připravovaného zákona o územně správním členění státu lze očekávat jednu další (okres Jihlava).

Editorem územního identifikátoru názvu obce, vojenského újezdu je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Kód obce je jednoznačný číselný prostorový identifikátor územního celku obce nebo vojenského újezdu. Kód obce je určen po vzniku obce číselníkem.

Kód obce je roven identifikačnímu číslu základní územní jednotky (ZÚJ), pokud se jedná o obec. Kód obce je jedinečný v rámci ČR.

Číselné označení obce je přípustné v hodnotách 500011 až 599999 (včetně kontrolního znaku) a označuje se jako kód obce či identifikační číslo ZÚJ, resp. identifikační číslo obce.

Editorem územního identifikátoru kódu obce, vojenského újezdu je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Správce číselníku Obec a vojenský újezd 0043 je ČSÚ. Číselník 0043 je shodný s číselníkem RUIAN.

Číselník obcí a vojenských újezdů je v SMS ČSÚ označen kódem 0043. Jde o úroveň lokálních administrativních jednotek (LAU 2). Číselník obcí je provázán na klasifikaci územních statistických jednotek (0091), číselník základních územních jednotek (0051), číselník ulic a ostatních veřejných prostranství (0066), číselník pověřených obecních úřadů (0061), číselník obcí s rozšířenou působností (0065).

Součástí číselníku obcí a vojenských újezdů je vazba na **typ obce**, který představuje označení postavení obce, vyplývající ze zákona o obcích, o zajišťování obrany ČR (vojenské újezdy), o hlavním městě Praze.

Schéma kódu obce v číselníku 0043:   AAAAAB

AAAAA   =   identifikační číslo obce (kód ZÚJ)
                                  (přípustné rozmezí 50001 až 59999)

B   =   kontrolní znak
                                  (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Každá část území České republiky přísluší k některé obci nebo vojenskému újezdu. Území každé obce nebo újezdu je součástí některého okresu (viz zákon České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 6, ve znění pozdějších předpisů).

Území obcí a vojenských újezdů jsou skladebná do příslušného okresu a beze zbytku ho vykrývají.

Obec je dána výčtem částí obcí. Území obcí a vojenských újezdů je dáno výčtem katastrálních území.

Obec nebo vojenský újezd leží na jednom či více katastrálních územích nebo jejich částech a může ležet na více nespojitelných územích. V některých případech však v minulosti vzniklá hranice obce není dosud přesně vymezena nebo některé budovy přesahují na katastrální území sousední obce. V současnosti je evidován jeden případ přesahu, zahrnující celou obec, dalších 10 přesahů, obsahujících celou část obce, dalších 5 přesahů obsahujících ZSJ (necelou část obce); v roce 2001 bylo evidováno 149, v roce 2013 bylo 107, v roce 2014 celkem 91 přesahů skupin budov vymezenými statistickými obvody a na začátku roku 2016 celkem 83 přesahů budov. Právě kvůli těmto případům metodika rozlišuje vymezení územní a správní linie (viz podkapitola 3.2.) členění státu. Novela zákona o obcích, účinná od 1.7.2016 obsahuje řešení.

Editorem lokalizačních údajů obce, vojenského újezdu je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Obec, vojenský újezd je ve statistické produkci odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení územně technických jednotek.

4.9. Městský obvod, městská část

Na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (viz systém ASPI, klíč <obec (obecní zřízení)>, naposledy ve znění zákona č. 257/2017 Sb.),
, se může území statutárního města členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.

Území hlavního města Prahy, pro kterou byl vydán samostatný zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, se člení na městské části s vlastními orgány samosprávy.

Vymezení území městských obvodů nebo městských částí statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy je záležitostí obecně závazných předpisů (statutů měst).

O změnách hranic městských obvodů nebo městských částí uvnitř města se rozhoduje dle zákonů o obcích, o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu.

Správce číselníku územního prvku Městský obvod, městská část 0044 je ČSÚ. Číselník prvku Městský obvod, městská část 0044 je shodný s číselníkem RÚIAN.

Popisné a grafické údaje o prvku Městský obvod, městská část jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru **RÚIAN**, který je referenčním zdrojem.

Název městského obvodu nebo městské části je slovní prostorový identifikátor územního celku městská část. Název je určen při vzniku městské části a může být změněn a to obecně závaznou vyhláškou města, kterou se mění statut města. Název je jedinečný v rámci statutárního města (nyní současně i v rámci České republiky). Součástí názvů je většinou název příslušného města, který je uváděn zpravidla na začátku.

Kód městského obvodu nebo městské části je jednoznačný číselný prostorový identifikátor územního celku městská část. Je určen číselníkem základních územních jednotek a je jedinečný v rámci ČR (tvorí jednotnou číselnou řadu společně s kódy obcí).

Číselník městských obvodů/městských částí je v SMS ČSÚ označen kódem 0044 a je provázán na klasifikaci územních statistických jednotek (0091) a na číselník základních územních jednotek (0051).

Schéma kódu městského obvodu, městské části v číselníku 0044: AAAAAB

AAAAA	=	identifikační číslo městského obvodu, městské části (kód ZÚJ) (přípustné rozmezí 50001 až 59999)
B	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Městský obvod či městská část tvoří souvislé území.

Území městského obvodu nebo městské části se skládá z katastrálních území nebo jejich částí (územně technických jednotek). Území městského obvodu nebo městské části jsou skladebná do příslušného statutárního města či hlavního města Prahy. Území městských obvodů nebo městských částí nemusejí pokrývat celá území měst.

Editorem lokalizačních údajů městského obvodu, městské části je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Městský obvod, městská část je ve statistické produkci odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebně primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení územně technických jednotek.

4.10. Katastrální území

Katastrálním územím se rozumí technická jednotka, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru nemovitostí společně evidovaný soubor nemovitostí (dle zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), § 2 písm. h)), ve znění pozdějších předpisů (viz systém ASPI, klíč <katastr (katastrální zákon)>, naposledy č. 256/2013 Sb.).

Správce číselníku územního prvku Katastrální území 0063 je ČSÚ. Číselník prvku Katastrální území 0063 je shodný s číselníkem RUIAN.

Popisné a grafické údaje o prvku Katastrální území jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru **RUIAN**, který je referenčním zdrojem.

Název katastrálního území je slovní prostorový identifikátor, je určen při jeho vzniku, tj. v rámci vedení katastru nemovitostí České republiky. Název může být měněn a je jedinečný v rámci ČR.

Kód katastrálního území je jednoznačný číselný prostorový identifikátor územního celku katastrální území. Kód KÚ je určen číselníkem a je dán kódem odpovídající územně technické jednotky. Je neměnný a jedinečný v rámci České republiky.

Číselník katastrálních území, stejně jako číselník územně technických jednotek, je součástí agendy RSO. Je vytvořen v návaznosti na číselník geograficky vymezených základních sídelních jednotek tak, že kód katastrálních území je zpravidla odvozen od kódu jedné základní sídelní jednotky, ležící na katastrálním území, s přičtením konstanty 60 000. K tomu číselnému základu je připojen kontrolní znak.

Číselník katastrálních území je v SMS označen kódem 0063 a je provázán na číselník základních sídelních jednotek (0047) a nejbližším nadřazeným číselníkem je Kraj 0100 (neboť na úrovni obce a okresu existuje několik desítek lokalit s prozatímní hranicí).

Schéma kódu katastrálního území: AAAAAB

AAAAA = kód ZSJ + 60000
(přípustné rozmezí 60001 až 79999 a dále 90001 až 99999)

B = kontrolní znak
(výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Katastrální území pokrývají celé území státu. Katastrální území je v zásadě skladebnou jednotkou obcí, tzn. že jedno nebo více katastrálních území tvoří většinou územní obvod obce. V některých případech může součást obce tvořit zástavba, která leží na katastrálním území sousední obce (**delimitované území**), aniž by byla provedena odpovídající úprava hranic katastrálního území.

Katastrální území tvoří územní celek, který je vymezen hranicí v rámci katastru nemovitostí. Katastrální území je zároveň evidenční jednotkou pro číslování parcel. Katastrální území je dáno výčtem pozemků. Katastrální území jsou skladebná do příslušné obce a teoreticky by ji měly beze zbytku vykryvat (viz kapitola 3.2. a 4.8. o přesazích objektů na území jiné obce a jejich řešení).

Katastrální území leží na jednom či vícenásobném polygonu (na nesouvislých územích). V posledním desetiletí katastrální úřady systematicky odstraňují druhé polygony katastrálních území tak, aby všechna katastrální území tvořila jediný polygon.

Editorem lokalizačních údajů katastrálního území je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální, prostřednictvím agendového informačního systému katastru nemovitostí.

Grafika prvku Katastrální území je přejímána do RSO/GIS z aplikačního rozhraní na VDP RÚIAN.

4.11. Územně technická jednotka

Územně technickou jednotkou se rozumí jednotka, která je vymezena jako katastrální území nebo jeho část, oddělená hranicí základní územní jednotky, tj. hranicí obce, městského obvodu či městské části.

Zákonným pramenem je zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění novelizace zákona č. 230/2006 Sb., § 2 Pojmy, písm. t), (viz ASPI, klíč <státní statistická služba>).

Správcem číselníku Územně technická jednotka 00052 je ČSÚ. Základní registr veřejné správy RÚIAN prvek Územně technická jednotka **neobsahuje**.

Základní územně technické jednotky jsou tvořeny buď katastrálními územími nebo jejich částmi.

V současnosti existují **tři typy** územně technických jednotek:

- a) části katastrálních území, které v Praze a ve statutárních městech zasahují do několika městských obvodů/městských částí, nově byly jako samostatné územně technické jednotky vymezeny i další (druhé) polygony stávajících územně technických jednotek,
- b) nově též části katastrálních území, na nichž leží část obce nebo ZSJ, patřící do jiné obce (přesah, ohraničený provizorní neboli přibližnou hranicí obce),
- c) zcela novým typem ÚTJ jsou výjimečné případy dalších (druhých) polygonů katastrálních území, které mají přechodnou platnost.

Název územně technické jednotky je buď shodný s názvem katastrálního území nebo je od něj odvozen doplňkovými přívlasky. V případě statutárních měst mají všechny ÚTJ v rámci děleného KÚ názvy lišící se přívlasky od celistvého KÚ (v přívlaskách je vyjádřena příslušnost k městskému obvodu/městské části). V případě obecních přesahů má název odlišný od názvu KÚ pouze ÚTJ představující obecní přesah (v přívlastku je vyjádřen odkaz na dotčenou část obce nebo ZSJ).

V druhé polovině roku 2008 proběhlo sjednocení názvů dle úpravy, od které budou mít názvy odlišné od názvů katastrálních území všechna ÚTJ, na které se člení (v názvu ÚTJ shodné s katastrálním územím, od kterého je odčleněn obecní přesah, bude mít v přívlastku odkaz na stávající název obce nebo části obce). V případě dosavadních ÚTJ, složených ze dvou polygonů, se z jednotlivých polygonů stávají samostatné ÚTJ, do jejichž názvu je doplněn přívlastek „díl 1“ a „díl 2“, přičemž označení „díl 1“ má ÚTJ s původním kódem, kdežto ÚTJ s označením „díl 2“ má zcela nový kód.

Správcem názvů územně technických jednotek je ČSÚ.

Jednoznačný identifikační kód územně technické jednotky je odvozen od kódu reprezentativní základní sídelní jednotky, ležící na ÚTJ, s přičtením konstanty 60000. K tomu je připojen kontrolní znak.

Garantem územního identifikátoru kódu ÚTJ je ČSÚ.

Číselník územně technických jednotek je v SMS ČSÚ označen kódem 0052 a je provázán na klasifikaci územních statistických jednotek (0092), na číselník základních územních jednotek (0051), číselník základních sídelních jednotek dílů (0053).

Schéma kódu územně technické jednotky: AAAAAB

AAAAA = kód ZSJ + 60000
(přípustné rozmezí 60001 až 79999 a dále 90001 až 99999)

B = kontrolní znak
(výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Územně technické jednotky jsou skladebné do příslušné základní územní jednotky a beze zbytku ji vykrývají.

Územně technická jednotka se skládá z výčtu pozemků na příslušném katastrálním území nebo jeho části. Územně technické jednotky jsou skladebné do příslušné základní územní jednotky.

Územně technická jednotka je tvořena jedním nebo více polygony (leží na nesouvislých územích).

Lokalizační údaje územně technické jednotky se přejímají z grafiky katastrálního území z referenčního zdroje RÚIAN (správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální) a pokud územně technická jednotka je částí KÚ, tak se tato část odvozuje od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území.

4.12. Základní sídelní jednotka

Základní sídelní jednotkou se rozumí jednotka představující částí území obce s jednoznačnými územně technickými a urbanistickými podmínkami nebo spádová území seskupení objektů obytného nebo rekreačního charakteru.

Zákonným pramenem je zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 230/2006, § 2 Pojmy, ve kterém je základní sídelní jednotka definována), (viz ASPI, klíč <státní statistická služba>).

Základní sídelní jednotka je skladebnou součástí sídelní struktury a je určena pro prostorovou identifikaci a sledování sociálně ekonomických a územně technických jevů, přímo vázaných na osídlení, zejména výsledků sčítání lidu, domů a bytů.

Základní sídelní jednotka je součástí obsahu základního registru RÚIAN dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech veřejné správy, § 31, a ČSÚ je jejím editorem dle § 43, odst. 2 tohoto zákona.

Referenčním zdrojem územního prvku Základní sídelní jednotka je RSO, který je zároveň součástí agendového informačního systému SSREG pro editaci tohoto prvku v základním registru veřejné správy RÚIAN.

Popisné údaje o prvku Základní sídelní jednotka byly do RÚIAN naplněny se stavem k 1.7.2012 a jejich změny jsou aktualizovány ve formě návrhů změn z RSO do ISÚI.

Správce číselníku Základní sídelní jednotka 0047 je ČSÚ. Číselník ZSJ 0047 je shodný s číselníkem RÚIAN.

Název základní sídelní jednotky je slovním prostorovým identifikátorem a je určen při jejím vzniku. Název ZSJ je jedinečný v rámci obce a může být měněn, z podnětu názvoslovné komise, obce, v rámci průběžné aktualizace.

Garantem i správcem názvu je ČSÚ.

Kód ZSJ je jednoznačný číselný prostorový identifikátor územního celku ZSJ, je určován stejným postupem jako název ZSJ, je neměnný a jedinečný v rámci ČR.

Garantem i správcem kódu je ČSÚ.

Číselník byl vytvořen jako součást soustavy identifikátorů Informačního systému o území (ISÚ), vytvořeném počátkem 70tých let 20. století v Terplanu – Státním ústavu pro územní plánování pod gescí ústředního orgánu územního plánování (různá ministerstva, naposledy od roku 1996 MMR ČR).

Číselník základních sídelních jednotek v SMS ČSÚ je označen kódem 0047 a je provázán na číselník 0052 Územně technická jednotka a na číselník 0053 Základní sídelní jednotka díl.

V případě, že základní sídelní jednotka zasahuje do více částí obcí, znamená to, že se člení na díly ZSJ, označované 1, 2 ... až n (viz dále kap. 5.3. evidenční prvek dílu základní sídelní jednotky).

Schéma kódu základní sídelní jednotky:

AAAAAB

AAAAA	=	kód ZSJ (přípustné rozmezí 00001 až 19999 a dále 30001 až 39999)
B	=	kontrolní znak vypočtený metodou MODULO 11-ADDO (nabývá hodnot 0-9)

Základní sídelní jednotka leží na jednom souvislém území.

Celá území obcí jsou beze zbytku pokryta souborem základních sídelních jednotek neboli území základních sídelních jednotek vyplňují beze zbytku plochu všech katastrálních území obcí. Na jednom katastrálním území existuje 1 až n jednotek ZSJ.

Území základní sídelní jednotky se skládá beze zbytku z území podřízených statistických obvodů. Základní sídelní jednotky jsou skladebné do katastrálních území a současně u příslušných obcí do vymezení městských obvodů, městských částí Prahy a členěných statutárních měst a beze zbytku ho vykrývají.

ČSÚ jako editor lokalizačních údajů základní sídelní jednotky v RÚIAN přebírá při jejich zpracování referenční grafiku hranic katastrálních území a hranic městských obvodů či městských částí RÚIAN a zajišťuje vlastní geografickou činností vnitřní kresbu sídelní struktury území.

Z historie

Zákon o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 uváděl, že **základní sídelní jednotka tvoří skladebnou část obce s jednoznačně územně technickými a urbanistickými podmínkami**, a odkazuje se na stavební zákon č. 83/1998 Sb., § 11 Regulační plán. Opora ve znění stavebního zákona z roku 2006 zanikla.

Základní sídelní jednotka je územní celek, jehož ohraničení bylo vymezeno v rámci územní přípravy SLDB 2001 nad digitální mapou pro území České republiky v gesci MMR ČR. Referenčním rozhraním je digitální, rastrová barevná **Základní mapa České republiky 1:10 000** (systém ZABAGED 2) Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Základní sídelní jednotky a jejich názvy byly do 10.3.2004 vedeny v Územně identifikačním registru ZSJ, jehož garantem bylo MMR ČR (aktualizaci zajišťoval Ústav pro racionalizaci stavebnictví Praha, a. s.). **Od tohoto data byla agenda UIR-ZSJ převedena na Český statistický úřad**, do správy Registru sčítacích obvodů a budov.

Ve vybraných městech se nazývaly ZSJ urbanistickými obvody (UO) a jejich vymezení navazuje na dřívější rozčlenění měst podle převažujícího charakteru urbanistických a územně technických podmínek, vyjádřených v minulosti charakteristikou UO (do roku 2012):

O – obytné plochy, N – odloučené obytné plochy, P – plochy průmyslových areálů, D – plochy dopravních areálů, V – plochy areálů občanské vybavenosti, R – rekreační plochy, X – rezervní plochy, Z – zemědělské plochy, L – lesní plochy, U – ostatní účelové plochy. V ostatním území se

nazývají sídelní lokality (SL) a představují spádová území soustředění souvislé zástavby, ohraničená jednak hranicemi katastrálních území, jednak dělicími liniemi uvnitř katastrálních území.

V Praze byly jako ZSJ označovány díly urbanistických obvodů (dále UO), které vyjadřují většinou příslušnost k různým katastrálním územím. V ostatním území díly UO (které představovaly díly ZSJ, označované A, B, C..) zanikly zavedením skladebnosti ZSJ do katastrálních území.

Urbanistické obvody se kromě toho liší od sídelních lokalit tím, že mají navíc pořadová čísla v rámci města (obce).

Poznámka: při revizi základních sídelních jednotek v letech 1999 až 2001 byla snaha formálně zrušit rozlišování ZSJ na urbanistické obvody a sídelní lokality vzhledem k tomu, že pro všechny ZSJ byly vymezeny hranice (dříve měly hranice pouze UO). Avšak vzhledem k tomu, že jedním ze základních principů této revize byla stabilita neboli neměnnost základního souboru ZSJ, zůstaly v obou typech ZSJ zakonzervovány metodické rozdíly z doby jejich vzniku, a proto má smysl je stále u uživatelů rozlišovat, zvláště ve velkých městech. K nim patří zejména hl. m. Praha, která UO udržuje jako skladebné jednotky z referenčních ZSJ.

4.13. Statistický obvod

Statistickým obvodem se rozumí nejmenší územní jednotky, z nichž se skládají katastrální území a základní sídelní jednotky a jejichž sít' vykryvá celé území České republiky, které slouží k podrobnému popisu území a vytváření statistických zón.

Zákonným pramenem je zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů (viz ASPI). V základě novely zákona č. 230/2006 Sb., o státní statistické službě, § 2, písm. r) a § 20a) a dále na základě zákona č. 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011, se ztotožnila kategorie statistického obvodu se sčítacími obvody k datu 1.3.2001. Poté probíhá údržba statistických obvodů na územním principu.

Základní registr veřejné správy **RÚIAN** prvek Statistický obvod **neobsahuje**.

Po roce 2001 byla provedena transformace vymezení sčítacích obvodů do statistických obvodů, u kterých byl potlačen organizační princip tvorby (vytváření samostatných obvodů s hromadnými ubytovacími kapacitami nebo tvorba více obvodů v jedné budově v závislosti na počtu bytů). Blíže viz kap. 4.3.1.

Správce číselníku prvku Statistický obvod 0055 je Český statistický úřad. Základní registr RÚIAN tento územní prvek neobsahuje.

V roce 2010 podléhaly statistické obvody (dále SO) revizi v rámci územní přípravy Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Revize nebyla celoplošná (na rozdíl od revize základních sídelních jednotek a budov). Cílem revize byl pouze sběr podnětů od obcí na vytvoření nových obvodů, vymezení území a názvu statistického obvodu, kterých bylo vytěženo minimálně.

Číselník statistických obvodů je v SMS ČSÚ označen kódem 0055 a je provázán na číselník základních sídelních jednotek dílů (0053).

Databáze registru generuje **bezvýznamný identifikátor statistického obvodu v rámci České republiky; pod zkráceným názvem IDSO.** Kromě toho je označen pořadovým číslem v rámci okresu.

Statistický obvod je dán výčtem budov z jediné části obce a přilehlým souvislým územím. Statistické obvody jsou skladebné do území příslušné základní sídelní jednotky dílu a beze zbytku ji vykryvají.

Schéma pořadového čísla statistického obvodu: AAAA

AAAA   =   pořadové číslo statistického obvodu v rámci jednoho okresu
(přípustné rozmezí 0001 až 9999)

Schéma kódu statistického obvodu (IDSO):   AAAAAA

AAAAAA   =   bezvýznamový identifikátor statistického obvodu v rámci ČR
(přípustné rozmezí 000001 až 999999)

Statistický obvod leží na jednom souvislém území, může se jednat o vnořené polygony či místně odloučené polygony. Výjimku tvořily případy, kdy statistické obvody byly ve specifických případech vymezeny prostorově (nad sebou dle podlaží ve výškové budově), avšak byly v rámci jejich transformace odstraněny (viz dále).

Správce lokalizačních údajů statistického obvodu je ČSÚ. Do referenční grafiky katastrálního území RÚIAN se pořizují vnitřní části hranic statistických obvodů, které jsou skladebné do vymezení základních sídelních jednotek a jejich dílů.

Z historie - sčítací obvody

Sčítacím obvodem je prostorová jednotka pro organizaci a provedení sčítání lidu, domů a bytů v terénu, která je jednorázově vymezena ve formě seznamu adres budov včetně staveb pro rodinnou rekreaci. Viz zákon č. 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Představuje také základní zpracovatelskou jednotkou.

Registr podporuje jednorázové vyznačování sčítacích obvodů na základě lokalizovaných adres budov s počtem bytů, které leží na území sčítacího obvodu. RSO kategorii sčítacího obvodu jako entitu neviduje.

SLDB - rok 1991

Sčítací obvod je statistická, evidenčně organizační jednotka, která zahrnuje objekty vymezené číslem domovním, která se vyznačuje územní celistvostí, skladebností do základních sídelních jednotek včetně dílu, jedinečností co do příslušností objektů v daném obvodě k jediné části obce a která má kvantitativní limit, tzn. obsahuje maximálně 140 bytů nebo 400 obyvatel.

Pro účely Sčítání lidí, domů a bytů 1991 se tvorba sčítacích obvodů řídila pravidlem, že jeden sčítací obvod zahrnoval maximálně 140 bytů nebo 400 obyvatel. Byl vytvořen formulář „Popis sčítacího obvodu“, obsahující číslo sčítacího obvodu v rámci okresu, zařazení sčítacího obvodu do obce, části obce, event. místní části, základní sídelní jednotky (urbanistického obvodu), dále obsahující popis území (náčrtek hranic, seznam čísel popisných, event. evidenčních, název ulic a veřejných prostranství, event. čísla orientační, počet vedlejších budov, bytů).

Při sčítání 1991 nebyly za některé části obce (případně ZSJ) vytvořeny sčítací obvody, neboť tyto části obce nebyly uvedeny ani v řídicím souboru pro zpracování SLDB s názvem SÚSJ (sestava územních a sídelních jednotek). Data za tyto části obce (ZSJ) byly sečteny v jiných částech a konkrétní seznam je uveden ve Statistickém lexikonu obcí ČR 1992, str. 26, bod 2.

SLDB - rok 2001

Základním metodickým východiskem územní revize sčítacích obvodů byla změna metodiky revize hranic základních sídelních jednotek od Ministerstva pro místní rozvoj ČR a dohodnutých zásad revize základních sídelních jednotek, a to zejména dodržování:

1. skladebnosti popisné a prostorové do revidovaných hranic katastrálních území;
2. respektování změn v územně správních a evidenčních strukturách (změny hranic kraje, okresu, obce, změny částí obce);

3. přechodu na úplný soubor katastrálních území, základních sídelních jednotek, a tudíž přechodu na síť sčítacích obvodů pokrývající celá území obcí včetně prázdných ploch k určitému stavu;
4. obsahové, časové a prostorové stability.

Sčítací obvod je statistická územní jednotka s prvky organizačního charakteru, která zahrnuje stavební objekty vymezené číslem domovním, která se vyznačuje územní celistvostí, skladebností do základních sídelních jednotek včetně dílu, jedinečností co do příslušností objektů v daném obvodu k jediné části obce a která má kvantitativní limit, tzn. obsahuje maximálně 140 bytů nebo 400 obyvatel. Hranice sčítacího obvodu jsou odvozené od hranic základních sídelních jednotek a hranic katastrálních území, jsou skladebné do hranic základních sídelních jednotek a jsou vedeny po vlastnických hranicích, osách komunikací a dalších liniových prvcích včetně přírodních.

Referenčními mapovými podklady jsou katastrální mapy a topografická mapa středního měřítka. Tematická mapová vrstva hranic sčítacích obvodů vznikající na podkladě katastrálních map využívá revidovaných hranic katastrálních území a hranic základních sídelních jednotek pořízených v Základní mapě ČR 1:10 000, ZABAGED 2, Český úřad zeměměřický a katastrální Praha.

Sčítací obvod je vymezen hranicí nad katastrální mapou, svým definičním bodem a obsahem, tj. množinou definičních bodů stavebních objektů popsanych číslem domovním, případně názvem ulice či ostatního veřejného prostranství.

Sčítací obvod je identifikován statistickou klasifikací NUTS (nyní LAU) na úrovni okresu a svým pořadovým číslem v rámci daného okresu. V rámci jednoho okresu je vytvořena řada čísel sčítacích obvodů (nepřetržitá i přetržitá), která nemůže být bez návaznosti na historii přečíslována.

Jednoznačný identifikátor sčítacího obvodu je umělým označením sčítacího obvodu, který je jedinečný v rámci ČR. Je neměnný po celou dobu existence prvku sčítacího obvodu, později statistického obvodu. **V letech 1999 – 2000 podléhaly sčítací obvody revizi v rámci územní přípravy Sčítání lidu, domů a bytů 2001.** Revize byla celoplošná a jejím cílem bylo odsouhlasení obsahu a vymezení území sčítacího obvodu ze strany všech obcí.

SLDB – rok 2011

Jednorázově pro realizaci sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 byl založen účelový prvek sčítacích obvodů, v úzké součinnosti s externím dodavatelem terénních prací, Českou poštou. Účelem bylo vytvoření nástroje pro účinnou podporu terénní pochůzky před realizací sčítání, resp. v průběhu sčítání, a nástroje zpracování u dodavatele. Výstupem bylo mj. dohledání objektů dosud nevidovaných v RSO, jejich zákres do mapy sčítacího obvodu a jejich zápis do aplikace RSO/GIS.

Byl vytvořen jejich číselník (kód, název), mapy sčítacích obvodů (cca 50 tisíc originálních map) a doprovodná přehledka kladu mapových listů.

Základní vlastností sčítacích obvodů byla **skladebnost** z 1 až n statistických obvodů.

Kategorie sčítacího obvodu byla založena a spravována s podporou registru, avšak mimo aplikaci RSO.

4.13.1. Transformace sčítacích obvodů na statistické obvody

Cílem transformace bylo převést kategorii sčítacích obvodů jako organizačně technickou jednotku na územní jednotku – na statistický obvod. **Transformace má legislativní rámec daný novelou statistického zákona č. 230/2006 Sb.**

1. Obecná pravidla transformace

V procesu transformace byly respektovány základní zásady správy statistických obvodů dle metodické dokumentace registru (kap. 11, verze k 1.1.2008 a dříve). K nim zejména patří:

1.1. stabilita v čase a prostoru

Číselník statistických obvodů a jeho mapa v návaznosti na ZSJ je spravována na principu územní a časové stability jako základu pro časové řady sledovaných ukazatelů o území.

1.2. úplnost

Území každého statistického obvodu je vymezeno hranicí nad referenčním mapovým podkladem.

1.3. územní princip a názvosloví

Územní princip statistického obvodu bude podpořen vytvořením názvosloví statistických obvodů. Jde o rozsáhlou činnost, která nemůže být jednorázovou a jednostrannou záležitostí. Je podložena součinností na státním mapovém díle a je kapacitně jednorázově podpořena územní přípravou sčítání lidu, domů a bytů, která plošně využívají podrobné mapové výstupy. Transformace vytváří předpoklady pro vytvoření názvosloví statistických obvodů, čímž podporuje jeho územní princip, ale samotné zpracování názvů není předmětem transformace.

1.4. minimální změny

Změny v soustavě statistických obvodů vyvolané transformací se provádějí jen v nezbytném rozsahu.

I přesto, že zanikají kvantitativní omezení pro velikost statistického obvodu, statistické obvody se bezdůvodně hromadně nerušily a neměnilo se jejich vymezení. S výjimkou níže uvedených transformací (v bodě 2.) nebude docházet k zásadním změnám ve velikosti, vymezení, lokalizaci statistického obvodu a pokud je to možné, tak se statistické obvody zanechají ve stejném stavu.

2. Dílčí pravidla transformace

2.1.

Je upraveno nastavení soustavy ZSJ–SO na územním principu. Úpravou se rozumí zejména vymezení hranic statistických obvodů s přesahovými budovami za hranicí obce.

2.2.

Statistický obvod je tvořen právě jednou a více budovami s čísly domovními¹ jako stavebně-technickými objekty; nikoli tedy poschodími či vchody. Nad daty byla posouzena reálnost aspektu „vchod“.

2.3.

Zaniká pravidlo omezující velikost statistického obvodu, které byla odvozována z počtu bytů či počtu obyvatel ve sčítacím obvodě ve vazbě na určitý kvantitativní limit.

2.4.

Může docházet ke sloučení či rozdělení sčítacích obvodů na jeden či více statistických obvodů z titulu nastavení územní a správní linie soustavy v příslušném územním detailu, případně i v souvislosti s jinými procesy transformace.

2.5.

V případě přesahů budov na území jiné obce se postupuje tak, že se vytvoří nový statistický obvod vydělením ze statistického obvodu sousední obce a hranice nového statistického obvodu se přimkne ke společné hranici sousedních obcí.

2.6.

Eliminuje se možnost existence vnořených statistických obvodů, tzn. dosud vnořené polygony sčítacích obvodů se zahrnou do území nejbližšího statistického obvodu.

Výjimkou byla především centra osídlení zejména městského charakteru, kdy struktura sčítacích obvodů byla výrazem historického vývoje měst. Velké vnořené sčítací obvody, které obsahovaly větší počet budov, zaujímaly rozsáhlá území. To znamená, že tento charakter struktury bude zachován.

---

¹ Z důvodu skladebnosti celé soustavy či jiných důvodů existují i SO bez budov.

Zejména se jednalo o dva okruhy:

a) dosavadní sčítací obvody s jednou budovou, přičemž nebylo rozhodující, zda budova je určena k hromadnému ubytování či nikoli (nosičem informace o využití budovy nebude statistický obvod, ale přímo budova); tato činnost je předmětem transformace;

b) části území obcí s namíchanými řadami přidělených čísel domovních, které mají za následek části obcí nacházející se v nesouvislých územích, tvorbu vícenásobných polygonů ZSJ dílů a samostatných vnořených sčítacích obvodů; jedná se zejména o plošně velmi malé sčítací obvody a výsledek bude silně závislý na úřadech obcí. Tato činnost je částečně terénní povahy a bude jednorázově podpořena kapacitami územní přípravy sčítání lidu, domů a bytů.

2.7.

Ruší se zákaz ukončování platnosti statistických obvodů, tzn. budou se ukončovat prázdné statistické obvody (s výjimkou statistických obvodů, které drží skladbnost a úplnost soustavy prvků v územích bez budov), a dále ukončovat statistické obvody, u nichž zanikne opodstatnění existence (např. opravou identifikací či lokalizace budovy). Rušení statistických obvodů bude prováděno zpravidla k 31.12. a 30.6. daného roku a nevylučuje se uplatnění mimořádného data.

2.8.

Speciální sčítací obvody (Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti) byly vytvořeny na obcích s 1 až n KU, ZSJ a mají tudíž 1 až n sčítacích obvodů. Splňovaly podmínku územní aj. celistvosti a jsou převedeny na statistické obvody beze změn.

Vztah transformace na sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011

1.

Provedení transformace bylo jednou z podmínek pro zahájení prací na revizi ZSJ a SO ve spolupráci s obcemi v rámci územní přípravy sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011, realizované v letech 2010 až 2011.

2.

Statistické obvody jsou totožné se sčítacími obvody k datu posledního sčítání lidu, domů a bytů k 1.3.2001 a po tomto datu se statistické obvody rozvíjejí na územním principu. Kategorie sčítacího obvodu zůstává organizační jednotkou pro fázi sběru Sčítání lidu, domů a bytů (je jedním druhem statistické zóny) a RSO ji podporuje na základě principu vymezení adres budov, které patří ke sčítacímu obvodu.

3.

Sčítání lidu, domů a bytů je šetřením adresního typu s důsledným používáním identifikátorů adres, budov a statistických obvodů.

4.

Statistický obvod je základní jednotkou pro fázi zpracování výsledků Sčítání lidu, domů a bytů.

5.

Nejbližše nadřazená statistickému obvodu základní sídelní jednotka díl je základní jednotkou pro fázi prezentace výsledků Sčítání lidu, domů a bytů.

4.14. Budova

Stavební objekt (dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, § 29) je dokončená budova zapisovaná do katastru nemovitostí České republiky nebo jiná dokončená stavba, která se do katastru nemovitostí nezapisuje, pokud slouží k ubytování lidí nebo k podnikání nebo jiné ekonomické činnosti, například podzemní stavba.

Novela zákona č. 192/2016 Sb., o základních registrech, upravuje v § 29 odst. 1 písm. c) stavební objekt takto:

Stavebním objektem je dokončená budova zapisovaná do katastru nemovitostí, která je samostatnou věcí, nebo budova, která je součástí pozemku nebo součástí práva stavby a údaje o ní se do katastru nemovitostí zapisují k pozemku nebo k právu stavby, nebo jiná dokončená stavba, která se do katastru nemovitostí nezapisuje, ale bylo jí přiděleno číslo popisné nebo evidenční,

Budova je nadzemní stavba spojená se zemí pevným základem, která je prostorově soustředěna a navenek převážně uzavřena obvodovými stěnami a střešní konstrukcí (viz katastrální zákon č. 256/2013 Sb., § 2 Vymezení pojmů, písm. I (viz ASPI, klíč <budova>, naposledy zákon č. 256/2013 Sb., vyhláška č. 357/2013 Sb.).

Popisné údaje o stavebním objektu s přidělenými čísly domovními, detailními technickoekonomickými atributy dle vchodů s adresami jsou přejímány do RSO z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem budov RSO.

Číslování budov se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, v pozdějším znění, a zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a dále vyhláškou Ministerstva vnitra č. 326/2000 Sb., o způsobu označování ulic a jiných veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel, označení budov, o náležitostech ohlášení o přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, ve znění pozdějších předpisů.

Budova pro statistické účely (zkráceně - statistická budova) je budovou s číslem popisným nebo s číslem evidenčním v rámci části obce a dále představuje část budovy se shodným číslem domovním (vchodem), který je vstupem k samostatně očíslovaným bytům. Jednotlivé vchody do budovy mohou být rozlišeny adresami nebo mají společnou adresu statistické budovy a pro statistické účely jsou evidovány pořadovým číslem vchodu do téže budovy.

V datovém modelu RSO je stavební objekt samostatnou entitou a je složen z jedné nebo více statistických budov (viz příklad vymezení budov na konci kapitoly).

Prakticky do roku 2012 v datovém modelu RSO 3.x byla budova dle vymezení katastru nemovitostí s jedním nebo více čísly domovními samostatnou entitou a byla složena z jedné nebo více statistických budov. Od roku 2013 v datovém modelu RSO4.x je prvek "budovy dle katastru nemovitostí" nahrazen "stavebním objektem" a pokud má více adres, tak tzv. "Detailními TEA" (technickoekonomickými atributy). Z uvedeného vyplývá, že RSO je širší o statistické budovy na úrovni vchodů bez samostatné adresy.

Popisné a grafické údaje o prvku Stavební objekt jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem.

Garant za správnost číselníku územního identifikátoru typu čísla domovního bylo Ministerstvo informatiky ČR (typ 1, 2), v současnosti RÚIAN.

Číselník typu čísla domovního je v SMS ČSÚ označen kódem 0073.

Číslo domovní je číselným vyjádřením územního prvku budova. Je odvozeno od čísla popisného nebo evidenčního, která jsou přidělována rozhodnutím obce, nebo od čísla náhradního, které je rovněž určeno obcí. Je neměnné a je jedinečné v rámci části obce. Jde o složený datový prvek z číselného označení druhu čísla domovního a čísla popisného nebo evidenčního či náhradního (tzv. přirozený klíč).

Nad rámec zákona o základních registrech přetrvávají v praxi ojedinělé objekty označené čísly náhradními, pokud jsou místem výkonu určité činnosti. RSO tento fakt dočasně respektoval a uplatnil širší číselník **typu čísla domovního** o číslo náhradní, vzhledem k tomu, že jsou místem podnikání a bydlení. Ve spolupráci s hl. m. Prahou jsou územní identifikace těchto budov v letech 2016-2017 ověřovány a sesoulaďovány na RÚIAN.

Číslo popisné je číselný prostorový identifikátor územního prvku statistická budova, pokud jde o objekt určený k trvalému bydlení nebo o objekt jiného trvalého rázu.

Číslo popisné je určeno rozhodnutím obecního úřadu a může se měnit (tzv. přečíslování). Je jedinečné v rámci části obce.

Číslo evidenční je číselný prostorový identifikátor územního prvku statistická budova, pokud jde o objekt určený k prozatímnímu nebo dočasnému bydlení nebo o objekt jiného prozatímního rázu.

Číslo evidenční je určeno rozhodnutím obecního úřadu a může se měnit. Je jedinečné v rámci části obce.

Číslo náhradní nebylo samostatně zahrnuto do Standardu ISVS. Číslo náhradní je používáno k označení budov, které nejsou dosud označeny čísly popisnými nebo evidenčními, a dále k označování provizorních i jiných staveb, pokud jsou místem výkonu určité činnosti.

Správce datového prvku čísla náhradního je ČSÚ.

U budov jsou evidovány **technickoekonomické atributy** (viz kapitola 10.), pokud v budově existuje alespoň jeden byt tak je evidován počet bytů a jiné údaje.

Pro budovu je v RSO generován **bezvýznamový identifikátor statistické budovy (dále IDOB) platný po celou dobu životnosti objektu, který je jedinečný v rámci ČR.** IDOB je desetimístný číselný nevýznamový identifikátor. Od toho se odvíjejí i jeho vlastnosti:

- pevná délka na 10 pozic;
- bez levostranných nul. První pozice je vždy nenulové číslo, vzhledem k počtu budov a délce kódu není použito jiné číslo než 1;
- konstrukce kódu je čistě numerický algoritmus bez jakékoliv závislosti, tzn. nepodléhá žádnému jinému kódování;
- vlastní číslo je složeno z pořadového čísla (1. až 9. pozice) a kontrolní číslice (10. pozice), která je dopočítána pomocí algoritmu MODULO ADDO 11 a slouží ke kontrole platnosti daného identifikátoru.

Schéma čísla domovního:

ABBBBB

A	=	typ čísla domovního, označení číslicí 1 znamená, že jde o číslo popisné 2 znamená, že jde o číslo evidenční 3 znamená, že jde o číslo náhradní
BBBBB	=	číslo popisné, evidenční, náhradní (přípustné rozmezí 00001 až 99999)

Schéma identifikátoru statistické budovy:

ABBBBBBBC

A	=	příznak statistické budovy (prefix) (nabývá hodnoty 1)
BBBBBBB	=	bezvýznamový identifikátor statistické budovy s číslem domovním, jednoznačný v rámci České republiky (přípustné rozmezí 00000001 až 99999999)
C	=	kontrolní znak vypočtený metodou MODULO 11-ADDO (nabývá hodnot 0-9)

Schéma souřadnic definičního bodu statistické budovy:

AAAAAA, BBBBBBB

AAAAAA	=	souřadnice Y (přípustné rozmezí 432068 až 901406)
BBBBBBB	=	souřadnice X (přípustné rozmezí 0936372 až 1219791)

Pozn.: hodnoty jsou vztaženy ke třetímu kvadrantu Křovákova systému a jsou převedeny do kladného prvního kvadrantu dle výměnného formátu ISKN ČÚZK.

Budovy jsou geograficky vyjádřeny bodovou mapovou vrstvou, která obsahuje **lokalizaci statistických budov**. Jedna statistická budova je vyjádřena jedním definičním bodem uvnitř budovy, zpravidla v jejím středu, který je dán tečkou s připojeným parcelním číslem v katastrální mapě. Nedílnou součástí mapové vrstvy budov je připojená tabulka, která obsahuje přirozené a umělé identifikátory a úplnou hierarchii nadřazených prvků, adresy a atributy budov (parcelu, měřítko a název mapy, souřadnice, převažující využití budovy, počet podlaží, počet bytů, počet osob aj.). Prostorovým atributem budovy je označení **rohového objektu** v obcích s uličním systémem na styku komunikací, který je příznakem budovy s více adresami.

Všechny budovy nemusejí být lokalizovány, protože nejsou evidovány v katastru nemovitostí, editovány v ISÚI či nejsou dohledány v terénu. Systematická lokalizace garáží, které byly označeny k 1.3.2001 číslem domovním, nebyla ČSÚ prováděna. Lokalizace garáží po tomto datu je evidována, pokud jsou garáže označeny číslem domovním a jsou zapsány v katastru nemovitostí.

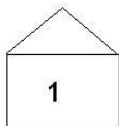
Souřadnice definičního bodu budovy je složený datový prvek. Skládá se z dílčích datových prvků Y – souřadnice definičního bodu půdorysu budovy a X – souřadnice definičního bodu půdorysu budovy. Správa souřadnic definičního bodu budovy byla od 1.1.2009 převedena na ČÚZK a je součástí výměnného formátu Informačního systému katastru nemovitostí, resp. RÚIAN, vedeného Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním. Jejich hodnoty jsou dostupné za část území ČR, pokud je vedena digitální podoba katastrální mapy, které jsou součástí ISKN. Pro potřeby prostorové identifikace GIS ČSÚ se používají zaokrouhleny na metry; od roku 2002 na 2 desetinná místa. Jsou určeny v souřadnicovém systému S-JTSK (systém Jednotné trigonometrické sítě katastrální).

Souřadnice definičního bodu budovy jsou jedinečné v rámci ČR. S postupující digitalizací katastru a čištěním dat RÚIAN se souřadnice zpřesňují.

Grafika definičních bodů budov, pokud má budova více vchodů k bytům a nemají přidělenou samostatnou adresu, se dále rozpracovávají. Správcem definičních bodů vchodů je ČSÚ.

Příklady vymezení budovy dle katastru nemovitostí, stavebního objektu RÚIAN

- a) s jednou statistickou budovou

budova s číslem popisným 1

Katastrální budova

Budova ČÚZK Identifikátor RÚIAN

Datum vzniku Způsob vzniku

Datum zániku Způsob zániku

Zdroj vzniku

Datum vložení

Datum aktualizace Autor změn

Kód poslední kontroly

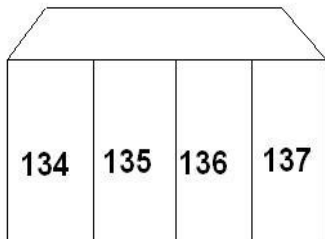
Datum poslední kontroly Typ výsledku kontroly

Statistická budova

IDOB	B.	Část obce	[u]	Č.dom.	Platí od	Neplatí po	R
1030074917	1	Drozdice	1	1	1.02.03.2001	09.09.9999	0

Verze 4.1.16 Datum pohledu:

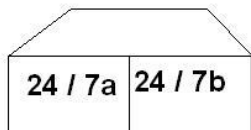
b) s více statistickými budovami s různým číslem popisným – mají různý IDOB

budova s čísly popisnými 134 až 137

IDOB	B.	Číslo obce	lvj	Č.dom.	Platf od	Neplatf po	R
1014877296	1	Polabiny	1	134	01.03.2001	09.09.9999	0
1014877300	1	Polabiny	1	135	01.07.2011	09.08.9999	0
1014877318	1	Polabiny	1	136	01.07.2011	09.08.9999	0
1014877326	1	Polabiny	1	137	01.07.2011	09.08.9999	0

c) s více statistickými budovami se stejným číslem popisným (vedlejší budovy) – mají stejný IDOB, liší se číslem budovy (vchodu)

budova s číslem popisným 24

Obec	Číslo obce	Ulice	Číslo	Číslo	B.	lvj
10022	Polabiny	Polabiny	1	24	0	2

IDOB	B.	Číslo obce	lvj	Č.dom.	Platf od	Neplatf po	R
1014877296	1	Polabiny	1	24	01.07.2011	09.09.9999	0
1014877298	1	Polabiny	1	24	01.03.2001	09.08.9999	0

4.15. Byt

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení; úplné znění zákona č. 2/2001 Sb., o vlastnictví bytů, § 2 Vymezení pojmů (viz ASPI, klíč <vlastnictví bytů>); dále katastrální zákon č. 256/2013 Sb., § 3 Předmět evidence, odst. (1) písm. d, e (viz ASPI, klíč <jednotka>, naposledy zákon č. 256/2013 Sb., vyhláška č. 357/2013 Sb.).

Bytem se všeobecně rozumí místnost nebo soubor místností a jejich příslušenství, které slouží nebo jsou určeny k trvalému bydlení a tvoří zpravidla jeden stavebně technický celek. Pro účely RSO se vychází z této širší definice dle Sčítání lidí, domů a bytů (viz Pramenné dílo, SLDB 3.3.1991, ČSÚ Praha, 1994 a dalších SLDB), která z hlediska sčítání považovala za byty kromě tradičního smyslu též jednotlivé místnosti ve svobodárnách, penzionech, domech hotelového typu a administrativně rozdělené byty apod., pokud sloužily k ubytování trvalého charakteru na základě výměru vydaného příslušným orgánem státní správy nebo jím pověřenou bytovou správou a které byly směnitelné za jinou bytovou jednotku.

Pro účely RSO jsou sledovány byty (v užším slova smyslu počet existujících bytových domácností) v jednotlivých statistických budovách (vchodech) a jejich pořadová čísla v rámci budovy.

Pokud nejsou v rámci budovy pořadová čísla bytů uvedena na dveřích do bytu, platí **zásada počítání bytů od nejnižšího podlaží k nejvyššímu a směrem zleva doprava v každém podlaží. Číslování bytů se provádí nepřerušovanou číselnou řadou od jedničky.** Pokud pořadové číslo bytu obsahuje nenumerný znak (1A, 1B atd.), je nutné uplatnit zásadu počítání bytů a tedy celý objekt považovat za budovu s neočíslovanými byty.

Číslování bytů není legislativně upraveno, což má zásadní vliv na možnosti aktualizace údajů o bytech evidovaných v RSO s podmínkou zachování historické návaznosti na daný byt.

Nezávislý identifikátor není zatím koncipován; jeho vývoj bude pokračovat v období územní přípravy SLDB 2021.

Schéma pořadového čísla bytu:

AAA

AAA = pořadové číslo bytu v rámci budovy (vchodu)
(nabývá hodnot 001 až 999)

4.16. Parcela

Parcelní číslo je číselný prostorový identifikátor standardního územního prvku parcela.

Zákonnými prameny prvku je zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon); vyhláška ČÚZK č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška); zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech; vyhláška č. 359/2011 Sb., o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (viz ASPI, klíč <parcela>, naposledy zákon č. 256/2013 Sb., vyhláška č. 357/2013 Sb.).

Parcelní číslo je určováno při vzniku parcely a je zpravidla změněno při převodu parcely do jiného katastrálního území. Parcely vznikají nebo zanikají v rámci vedení katastru nemovitostí České republiky.

Popisné a grafické údaje o prvku Parcela jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základní registr **RÚIAN**, který je referenčním zdrojem.

Parcelní číslo je jedinečné v rámci katastrálního území. V katastru nemovitostí jsou parcely číslovány v rámci katastrálního území dle způsobu daného vyhláškou ke katastrálnímu zákonu, příloha Technické podrobnosti pro správu katastru, 8. Rozlišení a druh číslování parcel a parcel zjednodušené

evidence. Druh číslování parcel v katastru nemovitostí. Při společné číselné řadě parcel platí pro všechny parcely vždy kód uvedený pro pozemkovou parcelu, tedy 2, při dvojitým číslování parcel v rámci katastrálního území nabývá kód stavební parcely hodnoty 1 a kód pozemkové parcely hodnoty 2.

Správce prvku je Český úřad zeměměřický a katastrální.

Číselník druhu číslování parcel v katastru nemovitostí je v SMS ČSÚ označen kódem 0064.

Schéma parcelního čísla: ABBBBBCCCD

A	=	druh číslování parcel (skupina parcel)
BBBBB	=	kmenové číslo (pořadové číslo v rámci katastrálního území)
CCC	=	poddělení parcelního čísla
D	=	díl parcely

Formát zápisu parcelního čísla v aplikaci RSO – viz přílohou tohoto dokumentu. Nabývá hodnot 1000010000 až 9999999999.

Poznámka:

desáté místo (díl parcely) je mimo Standard ISVS a může být využit v RSO pro příznak pozemkové parcely, pokud stavební parcela není obsahem katastrální mapy.

5. Územně evidenční jednotky

5.1. Část obce

Část obce je evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území (úplné znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, jak vyplývá z pozdějších změn (viz systém ASPI, klíč <obec (obecní zřízení)> a <praha>), naposledy ve znění změnového zákona č. 106/2016 Sb.)

Územně evidenční prvek „Část obce“ je odvozen z evidence přidělených číselných řad čísel domovních obcí či vojenským újezdem a představuje ucelenou číselnou řadu čísel popisných a číselnou řadu čísel evidenčních **bez ohledu na vnitřní dělení statutárních měst a hlavního města Prahy na městské obvody nebo městské části.**

Obec se může dělit na části nebo představuje jedinou část obce. Každá část obce má samostatné číslování budov.

Správce číselníku prvku Část obce 0042 je ČSÚ. Číselník 0042 je shodný s číselníkem RÚIAN co do kódů.

Popisné a grafické údaje o prvku Část obce jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru **RÚIAN**, který je referenčním zdrojem.

Část obce je v 99 % případů shodná s částí obce dílem, soubory obou jednotek se odlišují pouze v Praze a některých statutárních městech členěných na městské obvody nebo městské části. Ty části obce, které se odlišují od částí obce dílů, nemohou být uváděny v úředním seznamu obcí a jejich částí, tj. ve Statistickém lexikonu obcí, ve znění změn, evidovaných Ministerstvem vnitra, protože tento seznam má hierarchický charakter (obce se člení na městské obvody nebo městské části a pak teprve na části obce nebo jejich díly). Ve Statistickém lexikonu obcí České republiky 2005 byly proto uvedeny ve zvláštním seznamu (str. 59).

Název části obce je slovní prostorový identifikátor a je určen při vzniku části obce. Může být měněn rozhodnutím obce, změna se ohlašuje Ministerstvu vnitra a správci základního registru RÚIAN. Název je jedinečný v rámci obce.

Pro účely územní identifikace se považují obce nečleněné na části za obce s jedinou částí. Taková část má název shodný s názvem obce.

Kód části obce je jednoznačný číselný prostorový identifikátor části obce a je určován po vzniku části obce číselníkem. Je neměnný a je jedinečný v rámci České republiky.

Kód části obce je konstruován takto:

- a) pokud existuje mezi částí obce a některou ZSJ, která patří do této části obce, shoda jejich názvů, je jako kód části obce použit kód této ZSJ,
- b) v ostatních případech je určen kód takovéto části obce z číselného intervalu 40001 až 49999, tj. v případech neshody názvů nebo když jde o část obce bez vlastních ZSJ, tedy tvořenou jen dílem ZSJ.

Garantem za správnost a správcem kódů částí obcí bylo do 10.3.2004 MMR ČR, od roku 2004 do 2012 ČSÚ.

Číselník část obce je v SMS ČSÚ označen kódem 0042 a je provázán na číselník Část obce díl 0060 a na číselník Obec a vojenský újezd 0043.

Schéma kódu části obce v číselníku 0042:   AAAAAB

AAAAA   =   kód ZSJ
                  (přípustné rozmezí 00001 až 19999 a dále 30001 až 49999)
B   =   kontrolní znak
                  (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Část obce je dána výčtem očíslovaných budov. **Část obce je skladebná do příslušné obce.**

Část obce jako evidenční jednotka nemá vlastní hranici.

Editorem lokalizačního údaje části obce, kterým je definiční bod, je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální, na základě sdělení obce.

Grafika prvku Část obce je přejímána do RSO/GIS z aplikačního rozhraní na VDP RÚIAN.

Ke statistickým účelům jsou odvozovány obalové křivky částí obcí, vytvořené sloučením území statistických obvodů, patřících do téže části obce. Takto vymezené části obce nejsou vždy souvislým územím (více částí obce je namícháno do sebe, budovy patřící do téže části obce mohou být místně vzdálené na více polygonech).

5.2. Část obce díl

Část obce díl je evidenční jednotka vytvářena budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území (úplné znění zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), díl 4 a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, jak vyplývá z pozdějších změn (viz systém ASPI, klíč <obec (obecní zřízení)> a <praha>, naposledy ve znění změnového zákona č. 106/2016 Sb.) a která je tvořena navíc i díly částí obce pro statistické účely.

Územně evidenční prvek „Část obce díl“ je odvozen evidenčního prvku „Část obce“ (kap. 5.1.) a je zpodrobněn pro statistické publikační účely na tzv. díly, které **zohledňují vnitřní dělení statutárních měst a hlavního města Prahy na městské obvody nebo městské části.**

Obec se může dělit na části. Část obce je taková jednotka územního členění státu, která je jako část obce uvedena v úředním seznamu obcí a jejich částí, tj. ve Statistickém lexikonu obcí ve znění změn, evidovaných Ministerstvem vnitra.

Správce číselníku prvku Část obce díl 0060 je ČSÚ. Základní registr veřejné správy RÚIAN územně evidenční jednotku Část obce díl neobsahuje.

Část obce díl je zásadně shodný s jednotkou Část obce; číselníky obou jednotek se odlišují pouze v Praze a některých statutárních městech, členěných na městské obvody nebo městské části, kde části obce vytvářejí díly ve vazbě na různé městské obvody či městské části.

Garantem za správnost a správcem kódů částí obcí bylo do 10.3.2004 MMR ČR, od tohoto data ČSÚ.

Číselník částí obcí je v SMS ČSÚ označen kódem 0060 a je provázán na klasifikaci územních statistických jednotek (0091), číselník základních územních jednotek (0051), číselník základních sídelních jednotek dílů (0053), číselník částí obcí (0042).

Schéma kódu části obce dílu v číselníku 0060:   AAAAAB

AAAAA   =   kód ZSJ
                  (přípustné rozmezí 00001 až 19999 a dále 30001 až 49999)
B   =   kontrolní znak
                  (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Část obce díl je skladebná do příslušné obce, městského obvodu nebo městské části. Kromě toho je skladebná též do části obce, pokud s ní není přímo totožná.

Část obce díl stejně jako územně evidenční jednotka část obce **nemá vlastní hranici** (dle zákona č. 128/2000 Sb., díl 4).

Pracovní linie částí obce dílů představuje obalovou křivku přibližného vymezení části obce dílu a jsou odvozovány ze sloučených území statistických obvodů, které jsou vazebně příslušné ke stejné části obce. Takto vymezené části obce díly nejsou vždy souvislým územím (více částí obce je namícháno do sebe, budovy patřící do téže části obce mohou být místně vzdálené na více polygonech).

Správce pracovních linií částí obce dílu je ČSÚ.

5.3. Základní sídelní jednotka díl

Základní sídelní jednotkou dílem se rozumí jednotka představující části území obce s jednoznačnými územně technickými a urbanistickými podmínkami nebo spádová území seskupení objektů obytného nebo rekreačního charakteru (zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění novely č. 230/2006 Sb.) a v případě, že lokalita základní sídelní jednotky zasahuje do více částí obcí, tak se člení na díly základní sídelní jednotky.

Vymezení základní sídelní jednotky dílu vychází z vymezení základní sídelní jednotky (kap. 4.12.) a dále je zpodrobňuje do tzv. „dílu“ pro statistické účely s ohledem na existenci více částí obcí na jejím území.

Díl základní sídelní jednotky je dán různou příslušností budov do více částí obce, ležících na území dané základní sídelní jednotky a to znamená, že díl základní sídelní jednotky je dán výčtem 1 až n statistických obvodů navázaných na různé části obce. Díly ZSJ jsou beze zbytku skladebné do příslušné ZSJ a jsou označovány číslicí 1 až n.

Správce číselníku prvku Základní sídelní jednotka díl 0053 je ČSÚ. Základní registr veřejné správy RUIAN územně evidenční jednotku Základní sídelní jednotka díl neobsahuje.

Garantem za správnost a správcem kódů ZSJ s díly bylo do 10.3.2004 MMR ČR, od tohoto data ČSÚ.

Název ZSJ dílu vychází plně z názvu základní sídelní jednotky jako celku a v případě dělených ZSJ se k názvu ZSJ připojuje slovo „dílu“ a pořadové číslo dílu ve tvaru základní číslovky.

Kód ZSJ vychází plně z kódu základní sídelní jednotky jako celku a v případě dělených ZSJ se skutečnost projeví v číselném označení dílu na 7. pozici.

Číselník základních sídelních jednotek dílů je v SMS ČSÚ označen kódem 0053 a je provázán na klasifikaci územních statistických jednotek (0092), číselník základních územních jednotek (0051), číselník částí obcí dílů (0060), číselník katastrálních území (0063), číselník územně technických jednotek (0052), číselník ulic a veřejných prostranství (0066), na číselník statistických obvodů (0055).

Schéma kódu dílu základní sídelní jednotky v číselníku 0053:

AAAAABC

AAAAA	=	kód ZSJ (přípustné rozmezí 00001 až 19999 a dále 30001 až 39999)
B	=	kontrolní znak ZSJ (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)
C	=	díl ZSJ (přípustné rozmezí 0 až 8; přitom 9 označuje zaniklé díly ZSJ evidované pouze v agendě UIR-ZSJ, přičemž zaniklých dílů ZSJ může být v jedné ZSJ více, neboť díly 9 označují všechny díly ZSJ ze SLDB 2001 i 1991, které dnes neexistují, ale pro územní přepočty musí být do příslušné ZSJ začleněny, k jejich rozlišení slouží další položky v databázi, zejména kód dílu ZSJ při sčítání 2001 nebo 1991)

Pracovní linie dílů základních sídelních jednotek představují obalovou křivku přibližného vymezení částí obce, které leží na území základní sídelní jednotky, vytvořenou sloučením území statistických obvodů, které jsou vazebně příslušné do téže základní sídelní jednotky a současně do téže části obce (včetně přesahů budov na území jiné obce).

Díly základních sídelních jednotek nejsou vždy souvislým územím (více dílů odvozených od částí obce je namícháno do sebe, díly ZSJ jsou místně vzdálené na více polygonech).

Grafika prvku Základní sídelní jednotka díl je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území.

Správcem pracovních linií základních sídelních jednotek dílů je ČSÚ.

6. Adresní prvky

6.1. Ulice a ostatní veřejné prostranství

Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), hlava I, § 34, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v pozdějším znění, viz systém ASPI, klíč <ulice>, naposledy ve znění zákona č. 257/2017 Sb.; také zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, hlava IV Registr územní identifikace, naposledy ve znění změny zákona č. 192/2016 Sb., a vyhláška č. 415/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 359/2011 Sb., o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí).

Ulice a ostatní veřejné prostranství (resp. ulice nebo jiné veřejné prostranství) jsou vymezeny zákonem č. 128/2000 Sb., hlava I, díl 4, § 28-34 a č. 131/2000 Sb., hlava III, díl § 13 a 14, ve znění pozdějších změn, a způsob jejich označování a jiných náležitostech je dán vyhláškou MV ČR č. 326/2000 Sb., o označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, ve znění pozdějších předpisů - vyhlášky č. 193/2001 Sb., vyhlášky č. 147/2015 Sb.).

Správce číselníku Ulice a ostatní veřejná prostranství 0066 je ČSÚ. Číselník 0066 je shodný s číselníkem RÚIAN co do kódů.

Popisné a grafické údaje o prvku Ulice a ostatní veřejné prostranství jsou přejímány do agendy RSO (vnitřní aplikace SMS/KLAS/SÚČ) z aplikačního rozhraní na VDP základního registru **RÚIAN**, který je referenčním zdrojem.

Název ulice a ostatních veřejných prostranství (dále UVP) je slovním prostorovým identifikátorem územního prvku ulice a veřejné prostranství, který je určen rozhodnutím obce. Je jedinečný v rámci obce a může být změněn.

Jednoznačný identifikátor ulice a ostatních veřejného prostranství je číselným vyjádřením územního prvku ulice a veřejné prostranství v rámci České republiky.

Číselník ulic a ostatních veřejných prostranství je v SMS ČSÚ označen kódem 0066 a je provázán na číselník obcí (0043), číselník základních územních jednotek (0051), číselník dílových základních sídelních jednotek (0053).

Schéma kódu ulice a veřejného prostranství v číselníku 0066:   AAAAAAA

AAAAAAA   =   bezvýznamový identifikátor UVP jedinečný v rámci ČR

Editorem referenčního lokalizačního údaje UVP, kterým je definiční čára ulice, je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální, Zeměměřický úřad, na základě sdělení obce.

Z referenční grafiky jsou zpracovávány ČSÚ definiční body ulic a ostatních veřejných prostranství ve vazbě na hranice statistických obvodů, jejichž správcem je ČSÚ. Jedna UVP může být vyjádřena jedním a více body, v závislosti na hustotě statistických obvodů, rozkládajících se kolem pojmenované komunikace.

6.2. Číslo orientační

Číslo orientační je číselným prostorovým identifikátorem územní identifikace realizujícím identifikaci územního prvku budova vztahem k územnímu prvku ulice a ostatní veřejná prostranství.

Číslo orientační je přidělováno rozhodnutím obecního úřadu a může být změněno.

Číslo orientační je jedinečné v rámci ulice a ostatních veřejných prostranství.

Orientační čísla nemusejí být uplatňována ve všech obcích s uličním systémem.

Součástí orientačního čísla může být písmeno, např. 2a, 2b, 4a, které zajišťuje stabilitu číslování budov, resp. částí budov v rámci ulice.

Popisné údaje o čísle orientačním jsou přejímány do RSO z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je jejich referenčním zdrojem.

Schéma čísla orientačního: AAAA

AAAA = číslo orientační v rámci ulice a ostatního veřejného prostranství
(v rozmezí 001 až 999, resp. 001a až 999z)

6.3. Poštovní směrovací číslo

Poštovní směrovací číslo (dále PSČ) je číselným označením územního obvodu adresní pošty.

Správce názvů je Česká pošta, a. s.

Správce číselníku PSČ 0028 je ČSÚ.

Referenčním zdrojem poštovního směrovacího čísla jsou zvláštní údaje pro doručování prostřednictvím poštovních služeb, které obsahuje základní registr veřejné správy RÚIAN.

Popisné údaje o prvku PSČ jsou přejímány do RSO z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je jejich referenčním zdrojem.

Kód PSČ je číselným vyjádřením územního prvku poštovní směrovací číslo. Je jedinečné v rámci ČR.

Číselník PSČ je SMS označen číslem 0028. Obsahem číselníku jsou jednak územní PSČ a jednak PSČ organizací. Číselník 0028 je provázán na 0029 **Typ poštovního směrovacího čísla**, který představuje zmíněné označení územního PSČ a PSČ organizací.

ČSÚ udržuje údaje o příslušnosti k PSČ ve dvou územně podrobnostních úrovních, jednak ve vazbě na jednotlivé budovy (adresy), jednak jako příslušnost částí obce dílů k PSČ (tzv. Seznam PSČ, který je k dispozici na poštách a na webu). Součástí číselníku a registru jsou názvy adresní pošty a kód PSČ.

Schéma kódu poštovního směrovacího čísla v číselníku 0028: AAAAA

AAAAA = poštovní směrovací číslo v rámci ČR
(v rozmezí 00001 až 99999)

Poštovní směrovací číslo nemá vytvořenou grafiku; pouze nepřímou lokalizaci vymezení pomocí dominantního PSČ budov ve statistickém obvodu.

6.4. Adresa

Adresou se rozumí kombinace textových údajů název okresu, název obce, název městské části nebo městského obvodu, název části obce nebo v případě hlavního města Prahy název katastrálního území, číslo popisné nebo evidenční, název ulice, číslo orientační a případně údajů potřebných pro účely poštovních služeb, která jednoznačně určuje adresní místo (zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, § 29 písm. h).

Příloha č. 1 vyhlášky č. 359/2011 Sb. obsahuje Vzory sestavení adres ve výstupech z registru územní identifikace.

Adresní místo budovy je takové místo v terénu, kterému lze ve vztahu k budově jednoznačně přiřadit adresu (viz zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech veřejné správy, § 29 písm. d), ve znění pozdějších předpisů).

Mezi adresním místem a adresou budovy existuje jedno jednoznačné vzájemné přiřazení a dále jedné budově může příslušet více adresních míst.

Typickým příkladem adresního místa je vchod do budovy označený číslem orientačním v rámci ulice a veřejného prostranství. Na druhé straně předmětem registru není fronta budovy bez vchodu v rámci ulice a veřejného prostranství bez ohledu na to, je-li v ní budova s číslem orientačním označena či nikoli. V případě, že v obci nejsou označovány ulice a veřejná prostranství, je adresní místo **příslušející k budově jediné a splývá s budovou samou.**

Popisné a grafické údaje o prvku Adresa, adresní místo jsou přejímány do RSO z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem.

Pro adresu je v databázi RSO (v datovém modelu registru 3.5 a výše; od časové verze produktů 01012007) generován **jednoznačný bezvýznamový identifikátor v rámci České republiky pod označením IDADR.**

Složení identifikátoru adresy: ABBBBBBBBC

A	=	příznak adresy (prefix) (nabývá hodnoty 3)
BBBBBBBBB	=	bezvýznamový identifikátor statistické budovy s číslem domovním, jednoznačný v rámci České republiky (přípustné rozmezí 000000001 až 999999999)
C	=	kontrolní znak vypočtený metodou MODULO 11-ADDO (nabývá hodnot 0-9)

Adresní bod je bod reprezentující adresní místo. Adresní bod se obvykle volí tak, aby v mapovém podkladu (katastrální mapě, ortofotomapě) adresní místo vhodně reprezentoval, např. byl blízký reálnému vchodu a ležel směrem k ulici nebo ostatnímu veřejnému prostranství, které je součástí příslušné adresy (neexistuje-li číslo orientační), a dále aby každopádně byl vnitřním bodem budovy (neexistuje-li ani UVP). Je volen tak, aby svojí polohou co nejlépe vystihoval adresní místo.

Editorem lokalizačního údaje prvku Adresní místo, kterým je definiční bod, je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální, na základě sdělení údajů od obce.

Poznámka: grafika prvku Budova je ve statistických produktech rozšířena o grafiku vchodů do budovy bez samostatné adresy.

7. Speciální územní prvky

7.1. Statutární město

Statutární město představuje vybrané obce na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (viz ASPI), který uvádí taxativní výčet statutárních měst, jejichž působení se řídí statutem města.

Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.

Správcem číselníku „Statutární město a hlavní město Praha“ 0069 je ČSÚ. Číselník 0069 zahrnuje statutární města a hlavní města Prahu, která se dělí na městské části (viz kap. 7.2.).

Referenčním zdrojem údaje o statutárním městě je základní registr veřejné správy RÚIAN.

Garantem a správcem kódu obce byl do roku 2012 ČSÚ, referenčním zdrojem je RÚIAN (ČÚZK).

Číselník statutárních měst a hlavního města Prahy je v SMS ČSÚ označen kódem 0069 a je provázán na klasifikaci územních statistických jednotek (0092), číselník základních územních jednotek (0051).

Schéma kódu statutárního města v číselníku 0069:   **AAAAAB**

AAAAA	=	identifikační číslo obce (kód ZÚJ) (přípustné rozmezí 50001 až 59999)
B	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Území statutárního města může tvořit nesouvislé území a pak v grafice tvoří jeden nebo více polygonů.

Grafika prvku Statutární město a hlavního města Praha je odvozena od mapové vrstvy obcí.

Správcem grafiky speciálního prvku Statutární město je ČSÚ.

7.2. Hlavní město Praha

Postavení Prahy jako hlavního města České republiky, kraje a obce a dále postavení městských částí upravuje zákon o hlavním městě Praze (zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, dle částky 39 z 17. května 2000, ve znění pozdějších předpisů – viz ASPI) a dále Statut hlavního města Prahy.

Území hlavního města Prahy tvoří katastrální území uvedená v příloze výše uvedeného zákona.

Správce číselníku „Statutární město a hlavní město Praha“ 0069 je ČSÚ. Číselník 0069 zahrnuje hlavní město Prahu a statutární města (viz kap. 7.1.).

Referenčním zdrojem údaje o hlavním městě Praze je základní registr veřejné správy RÚIAN.

Název obce je určen při vzniku obce.

Garantem územního identifikátoru názvu obce je ČSÚ (číselník obcí). Správcem názvu je MV ČR. Je vhodné poznamenat, že Praha je současně krajem i obcí, přičemž název kraje je Hlavní město Praha, kdežto název obce je pouze Praha. V číselnících okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a správních obvodů s pověřeným obecním úřadem se uvádí název Praha, přestože

v seznamech těchto jednotek neexistuje jakožto samostatná územní jednotka, v číselnících je však uváděna kvůli celistvosti státu a úplnosti dat na dané administrativní úrovni.

Kód obce je jednoznačný číselný prostorový identifikátor územního celku obce. Kód obce je určen po vzniku obce číselníkem. Kód obce je roven identifikačnímu číslu základní územní jednotky (ZÚJ), pokud se jedná o obec. Kód hlavního města Prahy je jedinečný a představuje hodnotu 554782.

Garantem a správcem kódu obce byl do roku 2012 ČSÚ.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0069 a je provázán na klasifikaci územních statistických jednotek (0092), číselník základních územních jednotek (0051).

Schéma kódu hlavního města Prahy v číselníku 0069:   AAAAAB

AAAAA	=	identifikační číslo obce (kód ZÚJ bez kontrolního znaku 55478)
B	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnoty 2)

Území hlavního města Prahy tvoří jedno souvislé území (polygon).

Grafika prvku Statutární město a hlavního města Praha je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území.

Správce grafiky speciálního prvku Hlavní město Praha je ČSÚ.

7.3. Základní územní jednotka

Základní územní jednotkou se rozumí území obce nebo vojenského újezdu a v případě, že je obec členěna, území městského obvodu nebo městské části (viz zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění novelizace dle zákona č. 230/2006 Sb., § 2, písm. u).

Základní územní jednotkou se rozumí taková jednotka, která se pro výkon veřejné správy již dále nečlení.

Základní územní jednotka je **složeným územním prvkem** pro statistické účely a její číselník se rovná souboru obcí a vojenských újezdů (bez Prahy a statutárních měst, která jsou členěná na městské obvody nebo městské části) a souboru městských obvodů nebo městských částí v Praze a členěných statutárních městech.

Správcem číselníku Základní územní jednotka 0052 je ČSÚ. Základní registr veřejné správy RÚIAN územní prvek Základní územní jednotka neobsahuje.

Územní obvod každé základní územní jednotky může být tvořen souhrnem několika územně technických jednotek nebo je totožný s jednou územně technickou jednotkou.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0051 a je provázán na číselník obcí (0043), číselník městských obvodů nebo městských částí (0044), číselník matričních úřadů (0045), číselník finančních úřadů (0046), číselník územně technických jednotek (0052), číselník základní sídelní jednotka díl (0053), číselník části obce dílu (0060), číselník obcí s pověřeným obecním úřadem, číselník obcí s rozšířenou působností (0065), číselník ulic a veřejných prostranství (0066), číselník statutárních měst (0069), číselník správních obvodů hlavního města Prahy (0072), klasifikaci územních statistických jednotek (0091, nově 0092), číselník stavebních úřadů (1180, nově 1183).

Schéma kódu základní územní jednotky v číselníku 0051:

AAAAAB

AAAAA	=	identifikační číslo ZÚJ (kód ZÚJ) (přípustné rozmezí 50001 až 59999)
B	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnot 0 až 9)

Území základní územní jednotky může tvořit nespojitelné území a pak v grafice tvoří jeden nebo více polygonů.

Grafika prvku Základní územní jednotka je ve statistických produktech odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území, územně technických jednotek.

Správce grafiky prvku Základní územní jednotka je ČSÚ.

7.4. Volební kraje, volební obvody a volební okrsky

Do Parlamentu České republiky se volí na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním. Do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se volí podle zásad poměrného zastoupení, do Senátu Parlamentu České republiky se volí podle zásad většinového systému. Voličem je státní občan České republiky, který alespoň ve druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let. Poslanecká sněmovna má 200 poslanců, kteří jsou voleni na dobu čtyř let (§ 24). Senát má 81 senátorů, kteří jsou voleni na dobu šesti let. Každé dva roky se volí třetina senátorů (§ 56). Hlasování do Parlamentu České republiky probíhá ve stálých volebních okrscích vytvořených podle zvláštního zákona (viz zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů – viz ASPI, klíč <volby>, naposledy zákon č. 114/2016 Sb.).

7.4.1. Volební kraje

Volební kraje tvoří území krajů a území hlavního města Prahy podle stavu v den vyhlášení voleb (§ 27).

7.4.2. Volební obvody pro volby do Senátu

Pro volby do Senátu se na území České republiky vytváří 81 volebních obvodů. V každém volebním obvodu se volí jeden senátor. Volební obvody jsou stanoveny v příloze č. 3, která je nedílnou součástí výše uvedeného zákona. V případě, že počet obyvatel v některém volebním obvodu poklesne nebo se zvýší o 15 procent oproti průměrnému počtu obyvatel připadajícímu na jeden mandát v České republice, změní se území volebních obvodů. Změny přicházejí v úvahu v letech, kdy jsou vyhlášeny volby do Senátu.

Správce číselníku prvku Volební obvod pro volby do Senátu 1057 je ČSÚ. Základní registr veřejné správy RUIAN účelový prvek Volební obvody pro volby do Senátu neobsahuje.

Číselník s názvem **Senátní obvod je v SMS ČSÚ označen kódem 1057** a je provázán na číselník Navrhující strany (1048), číselník Kandidáti pro volby do Senátu 2008 (1061), číselník Kandidáti pro volby do Senátu 2010 (1065), číselník Kandidáti pro volby do Senátu 2011 (1066), číselník Kandidáti pro volby do Senátu 2010 (1068), číselník Obec a vojenský újezd (0043), a od 1.6.2016 také na číselník Územně technická jednotka (0052).

Schéma kódu senátního obvodu v číselníku 1057: AA

AA = identifikátor senátního obvodu v rámci ČR
(přípustné rozmezí 01 až 99)

Území volebního obvodu pro volby do Senátu leží na jednom souvislém polygonu, v současnosti s výjimkou dvou senátních obvodů (více viz statistika registru na webové stránce - https://www.czso.cz/csu/rso/statistika_registru).

Grafika prvku Senátní obvod je editována ČSÚ, který je jejím správcem.

7.4.3. Volební okrsek

Hlasování do Parlamentu České republiky probíhá ve stálých volebních okrscích vytvořených podle zvláštního zákona (viz zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, § 3, ve znění pozdějších předpisů – viz ASPI).

Správcem číselníku prvku Volební okrsek 0120 je ČSÚ. Číselník účelového územního prvku Volební okrsek je přebírá z VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem.

Číselník Volební okrsek (VOKRSEK) je v SMS ČSÚ označen kódem 0120 a je provázán na číselník Obec a vojenský újezd (0043), číselník Městský obvod, městská část (0044) a na číselník Základní územní jednotka (0051). Plná skladebnost do vymezení senátních obvodů je v řešení na straně RÚIAN.

Schéma kódu volebního okrsku v číselníku 0120: AAAAA

AAAAA = identifikátor volebního okrsku v rámci ČR
(přípustné rozmezí 1 až 99999)

Schéma pořadového čísla volebního okrsku v číselníku 0120: AAAAA

AAAAA = číslo volebního okrsku v rámci obce
(přípustné rozmezí 1 až 99999)

Území volebního okrsku pro volby Parlamentu ČR není vždy souvislým polygonem.

Editorem lokalizačních údajů volebního okrsku je obec, prostřednictvím Informačního systému územních identifikací RÚIAN.

Grafika prvku Volební okrsek je přebírána z VDP základního registru RÚIAN ve formě speciálního výměnného formátu.

8. Územní působnost úřadů

8.1. Správní obvod hlavního města Prahy

Svěří-li zákon orgánům hlavního města Prahy výkon státní správy (dále jen “přenesená působnost hlavního města Prahy“), je území hlavního města Prahy správním obvodem (viz zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších změn, § 2, odst. 3, viz ASPI). Hlavní město Praha vykonává přenesenou působnost, která je zvláštním zákonem svěřena krajům, pověřeným obecním úřadům a obcím, pokud zákon nebo Statut nestanoví jinak.

Správcem číselníku SOP 0072 je ČSÚ. (Garantem a správcem číselníku pro veřejnou správu byl do roku 2012 ČSÚ.) Číselníky SOP ČSÚ a RÚIAN obsahují rozdílné kódy.

Od 1.7.2001 bylo v Praze vytvořeno 22 správních obvodů.

Popisné a grafické údaje o prvku SOP jsou přejímány do RSO z aplikačního rozhraní na VDP základního registru **RÚIAN**, který je referenčním zdrojem.

Název správního obvodu je určen usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 25/18 z 21. prosince 2000 s účinností od 1. července 2001 včetně změn názvů platných od 1.1.2002 a příslušnými vyhláškami, kterými se vydává Statut hlavního města Prahy.

Správní obvody hlavního města Prahy jsou skladebné z městských částí.

Kód správního obvodu je číselný identifikátor správního obvodu Prahy. Je určen po vzniku správního obvodu číselníkem.

Kód správního obvodu je jedinečný v České republice.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0072 a je provázán na číselník krajů (0100), obcí (0043), statutárních měst a hl. m. Prahy (0069), a dále vazba na číselník městských obvodů, městských částí (0044) vyjadřuje umístění sídla SOP v městské části.

Schéma kódu SOP v číselníku 0072:   **ABCC**

A	=	kód oblasti dle klasifikace CZ-NUTS (přípustná hodnota 1)
B	=	kód kraje v rámci oblasti dle klasifikace CZ-NUTS (přípustná hodnota 1)
CC	=	pořadové číslo SOP v rámci kraje (přípustná hodnota 01 až 22)

Území Správního obvodu hlavního města Prahy tvoří jeden souvislý polygon.

Editorem lokalizačních údajů správního obvodu hlavního města Prahy je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální, na základě sdělení hlavního města Prahy.

Grafika prvku Správní obvod hlavního města Prahy je ve statistických produktech odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do hranic územně technických jednotek. Správcem grafiky je ČSÚ.

8.2. Správní obvod obce s rozšířenou působností

Jako obecní úřad obce s rozšířenou působností je pro účel výkonu přenesené působnosti označován v zákonech a jiných právních předpisech úřad obce stanovené zvláštním zákonem (příloha č. 2 k zákonu č. 314/2002 Sb.). Blíže zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších změn (viz ASPI). Zákon ani vyhláška se netýká území hlavního města Prahy, v číselnících je proto vedena jako samostatná územní jednotka (položka Hlavní město Praha), aby bylo pokryto celé území České republiky.

Správní obvody obcí s rozšířenou působností (dále ORP) byly stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., aktualizovány vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2004 Sb. a naposledy vyhláškou č. 388/2015 Sb. Obvody jsou vymezeny výčtem obcí, uvedených ve vyhlášce, respektují hranice krajů, nemusejí zatím respektovat území okresů (k 1.1.2007 bylo formou vyhlášky MV ČR provedeno sladění územně správního členění okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností ve většině případů, několik desítek případů nesouladu však zbývá k řešení formou zákona, pak teprve budou správní obvody obce s rozšířenou působností skladebné do okresů). MV připravuje v letech 2015-2017 návrh optimalizace územního členění státu.

Správcem číselníku ORP 0065 je ČSÚ. (Garantem a správcem číselníku ORP pro veřejnou správu byl ČSÚ do roku 2012 ČSÚ.) Číselník ORP ČSÚ a RÚIAN mají rozdílné kódy. RÚIAN na webových stránkách poskytuje převodník mezi číselníkem ČSÚ a RÚIAN.

Popisné a grafické údaje o prvku ORP jsou přejímány do RSO z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0065 a je provázán na číselník krajů (0100), číselník obcí (0043), klasifikace CZNUTS (0092), dále na podřízený číselník obcí s pověřeným obecním úřadem (0061); vazba na číselník základních územních jednotek (0051) vyjadřuje umístění sídla ORP.

Schéma kódu ORP v číselníku 0065: ABCC

A	=	kód oblasti dle klasifikace CZ-NUTS (přípustná hodnota 1 až 8)
B	=	kód kraje v rámci oblasti dle klasifikace CZ-NUTS (přípustná hodnota 0 až 8)
CC	=	pořadové číslo ORP v rámci kraje (přípustná hodnota 00 až 26)

Správní obvod obce s rozšířenou působností leží na jednom nebo více polygonech, nemusí tvořit souvislé území.

Editorem lokalizačních údajů obce s rozšířenou působností je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Obec s rozšířenou působností je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území. Správcem grafiky je ČSÚ.

8.3. Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem

Jako pověřený obecní úřad je pro účel výkonu přenesené působnosti označován v zákonech a jiných právních předpisech úřad obce stanovené zákonem (příloha č. 1 k zákonu č. 314/2002 Sb.). Blíže zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších změn (viz ASPI). Zákon ani vyhláška se netýká území Prahy a vojenských újezdů, v číselnících jsou proto vedeny jako samostatné územní jednotky (Hlavní město Praha, jednotlivé vojenské újezdy), aby bylo pokryto celé území České republiky.

Správní obvody pověřených obecních úřadů (dále POU) byly stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., aktualizovány vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2004 Sb. a naposledy vyhláškou

č. 388/2015 Sb. Obvody jsou vymezeny výčtem obcí, uvedených ve vyhlášce, jsou skladebné do správních obvodů obcí s rozšířenou působností, respektují hranice krajů, nemusejí zatím respektovat území okresů (k 1.1.2007 bylo formou vyhlášky MV ČR provedeno sladění územně správního členění okresů a správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem ve většině případů, několik desítek případů nesouladu však zbývá k řešení formou zákona, pak teprve budou správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem skladebné do okresů). MV připravuje v letech 2015-2017 návrh optimalizace územního členění státu.

Správce číselníku POÚ 0061 je ČSÚ. (Garantem a správcem číselníku POÚ pro veřejnou správu byl ČSÚ do roku 2012.) Číselníky POÚ ČSÚ a RÚIAN jsou rozdílné. RÚIAN poskytuje převodník mezi číselníkem ČSÚ a RÚIAN.

Popisné údaje o prvku POÚ jsou přejímány do RSO z aplikačního rozhraní na VDP základního registru RÚIAN, který je referenčním zdrojem.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0061 a je provázán na číselník obcí (0043), číselník obcí s rozšířenou působností (0065); vazba na číselník základních územních jednotek (0051) vyjadřuje umístění sídla POÚ.

Schéma kódu POU v číselníku 0061: ABCCD

A	=	kód oblasti dle klasifikace CZ-NUTS (přípustná hodnota je 1 až 8)
B	=	kód kraje v rámci oblasti dle klasifikace CZ-NUTS (přípustná hodnota je 0 až 3)
CC	=	pořadové číslo ORP v rámci kraje (přípustná hodnota je 00 až 26)
D	=	pořadové číslo POU v rámci ORP (přípustná hodnota je 0 až 9)

Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem leží na jednom nebo více polygonech, nemusí tvořit souvislé území.

Editorem lokalizačních údajů obce s pověřeným obecním úřadem je správce základního registru veřejné správy RÚIAN, Český úřad zeměměřický a katastrální.

Grafika prvku Obce s pověřeným obecním úřadem je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území. Správce grafiky je ČSÚ.

8.4. Územní působnost stavebního úřadu

Do roku 2006

Stavebními úřady byly podle §117 zákona č. 50/1976 Sb., ve znění změn daných zákonem č. 320/2002 Sb., čl. LXX:

- a) **obecní úřady obcí s rozšířenou působností,**
- b) **krajské úřady,**
- c) **Magistrát hlavního města Prahy a úřady městských částí určené statutem,**
- d) **magistráty územně členěných statutárních měst a úřady městských obvodů nebo městských obvodů určené statutem,**
- e) **magistráty, městské a obecní úřady, které vykonávaly působnost stavebního úřadu ke dni 31. prosince 1997 nebo byla jejich působnost k tomuto datu schválena.**

Ministerstvo pro místní rozvoj uveřejňovalo jejich seznam ve Sbírce zákonů, naposledy ve Sdělení Ministerstva pro místní rozvoj č. 544/2006 Sb., ze dne 30. listopadu 2006. Příslušnost obcí ke stavebnímu úřadu byla dána dohodami obcí, pokud k dohodě nedošlo, byl příslušným úřadem stavební úřad v obci s rozšířenou působností.

Od roku 2007

Podle stavebního zákona č.183/2006 Sb., zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), platného od 1.1.2007 a ve znění změn dle zákona č. 225/2017 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) účinném od 1.1.2018, jsou obecnými stavebními úřady (podle §13):

- a) ministerstvo (MMR),
- b) krajské úřady,
- c) Magistrát hlavního města Prahy a úřady městských částí hlavního města Prahy určené statutem,
- d) magistráty územně členěných statutárních měst a úřady městských obvodů nebo městských částí určených statutem,
- e) magistráty statutárních měst,
- f) pověřené obecní úřady,
- g) městské a obecní úřady, které tuto působnost vykonávaly ke dni 31. prosince 2006.

Kraj může na žádost obce a po projednání s MMR určit obecní úřad obecným stavebním úřadem ke dni 1. ledna nebo mu tuto působnost odejmout.

Působnost stavebních úřadů na území vojenských újezdů vykonávají újezdní úřady (§ 26 Vojenské a jiné stavební úřady).

Základní registr RÚIAN prvek územní působnosti stavebního úřadu **neobsahuje**.

Gestorem a správcem číselníku SÚ 1183 s vazbami na základní územní jednotky 0051 (územní působnost) je ČSÚ.

Číselník byl do konce roku 2008 v SMS ČSÚ označen kódem 1180; od 1.1.2009 platí nová koncepce **číselníku stavebních úřadů 1183 v SMS** provázaná na druh územní působnosti (1184) a druh zpravodajské jednotky (1185). Číselník je provázán na číselník základních územních jednotek (0051).

V územních číselnících je uvedena příslušnost základní územní jednotky ke stavebnímu úřadu první instance (např. úřad městské části, nikoliv magistrát nebo kraj).

Odvozovaný prvek Územní působnost stavebního úřadu představuje území jednoho a více základních územních jednotek.

Schéma kódu stavebního úřadu (do 31.12.2008) v číselníku 1180: **AAAAAABB**

AAAAAA = kód okresu dle klasifikace LAU1
(přípustná hodnota CZ0111 až CZ0816)
BB = pořadové číslo SÚ v rámci okresu
(přípustná hodnota 01 až 99)

Schéma kódu stavebního úřadu (od 1.1.2009) v číselníku 1183: **ABBBCD**

A = zpracovatelský kód
(přípustná hodnota 1 až 8 stavební úřad s vymezením územní působnosti,
9 speciální stavební úřad bez územní působnosti)
BBB = pořadové číslo zpravodajské jednotky stavebního úřadu
(přípustná hodnota 001 až 913)
C = druh územní působnosti
(přípustná hodnota 1 až 3)
D = druh zpravodajské jednotky
(přípustná hodnota 1 až 7)

Území působnosti stavebního úřadu leží na jednom nebo více polygonech, nemusí tvořit souvislé území.

Grafika prvku Územní působnost stavebního úřadu je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území, územně technických jednotek.

Správce grafiky prvku Územní působnost stavebního úřadu je ČSÚ.

8.5. Územní působnost matričního úřadu

Působnost na úseku matrik dle zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, ve znění pozdějších předpisů, vykonávají matriční úřady, kterými jsou magistráty, městské úřady, úřady městysů, obecní úřady, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v některých územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí a pro území vojenských újezdů újezdní úřady, které určí a jejich správní obvod vymezuje Ministerstvo vnitra prováděcí vyhláškou č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (viz ASPI).

Aktuální stavy byly zveřejněny ve vyhlášce č. 660/2004 Sb. ze dne 29. prosince 2004, ve vyhlášce č. 389/2007 Sb., ve vyhlášce č. 485 ze dne 22. prosince 2009, ve vyhlášce č. 315 z 11. listopadu 2010, ve vyhlášce č. 455 ze dne 10. prosince 2012.

Úplné znění zákona č. 301/2000Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, jak vyplývá z pozdějších změn, vyšlo ve sbírce zákonů pod č. 371 dnem 26. listopadu 2013. Poslední aktualizací je vyhláška č. 387/2015 Sb.

Matrika je státní evidence narození, uzavření manželství a úmrtí fyzických osob na území České republiky a narození, uzavření manželství a úmrtí, k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany České republiky.

Gestorem a správcem číselníku MÚ 0045 pro veřejnou správu je ČSÚ. Základní registr RÚIAN prvek územní působnosti matričního úřadu neobsahuje.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0045. Číselník je provázán na číselník základních územních jednotek (0051).

Odvozovaný prvek Územní působnost matričního úřadu představuje území jednoho a více základních územních jednotek.

Schéma kódu matričního úřadu v číselníku 0045:   AAAAB

AAAA	=	pořadové číslo matričního úřadu (přípustná hodnota 0001 až 1280)
B	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnoty 0 až 9)

Území působnosti matričního úřadu leží na jednom nebo více polygonech, nemusí tvořit souvislé území.

Grafika prvku Územní působnost matričního úřadu je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území, územně technických jednotek.

Správce grafiky prvku Územní působnost matričního úřadu je ČSÚ.

8.6. Územní působnost finančního úřadu

Finanční úřady jsou orgány státní správy, které podle zákona ČNR č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů (viz ASPI), vykonávají správu daní, dávek, poplatků, odvodů atd.

Vymezení jejich obvodů je dáno seznamem obcí (s výjimkou Prahy, Brna a Ostravy) nebo městských obvodů/městských částí (v případě Prahy a Ostravy) nebo katastrálních území (v případě Brna), obsažených v novelách zákona č. 531/1990, o územních finančních orgánech. Aktualizace pracovišť finančních úřadů je v zákoně č. 3/2006 Sb., který je současně úplným zněním zákona o územních finančních orgánech. Na základě zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, a navazující vyhlášky č. 48/2012 Sb., o územních pracovištích finančních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech, platí od 1.1.2013 reorganizace finančních úřadů dle krajských a územních pracovišť, která se promítla do jejich číselníku ve změně názvů (příloha k pokynu č. GŘ-D-12).

Gestorem číselníku FÚ je ČSÚ. Základní registr RÚIAN prvek finanční úřad neobsahuje.

Předmětem číselníku územních pracovišť Finančních úřadů dle § 10 uvedeného zákona je ČSÚ. Předmětem číselníku nejsou územní pracoviště Specializovaného finančního úřadu se sídlem v Praze.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0046 a byl provázán do 31.12.2005 na číselník základních územních jednotek (0051) a od 1.1.2006 je navázán na územně technické jednotky (0052).

Odvozaný prvek Územní působnost finančního úřadu představuje území jedné a více územně technických jednotek.

Schéma kódu finančního úřadu v číselníku 0046:   AAAB

AAA	=	číslo finančního úřadu (přípustná hodnota 001 až 406)
B	=	kontrolní znak (výpočet metodou MODULO 11-ADDO, nabývá hodnoty 0 až 9)

Území působnosti finančního úřadu leží na jednom nebo více polygonech, nemusí tvořit souvislé území.

Grafika prvku Územní působnost finančního úřadu je odvozena od vrstvy polygonů statistických obvodů, které jsou skladebné primárně do hranic základních sídelních jednotek a do vymezení katastrálních území, územně technických jednotek.

Správce grafiky prvku Územní působnost finančního úřadu je ČSÚ.

..

9. Atributy územních prvků a územně evidenčních jednotek

V rámci projektu na úpravu soustavy statistických registrů a jejího napojení na základní registry veřejné správy (rok 2010 až 2014) byl **rozšířen obsah agendy RSO o atributy** územních celků popisného a geografického charakteru.

Jedná se o vlastnosti územních prvků a územně evidenčních jednotek (dále územních prvků), které poskytují základní pohled na územní celek. Mají popisný či geografický charakter a patří mezi ně: výměra, status obce, členění statutárního města, existence ulic v obci, umístění v prostoru, charakter území, významový střed, státní mapový podklad, počet budov, počet bytů, počet obyvatel a jiné statistiky.

9.1. Významový střed území

Významový střed území představuje střed centra osídlení nadané části území České republiky, který vychází z metodiky tvorby významových středů základních sídelních jednotek (viz níže) a z referenčního definičního bodu základního registru RÚIAN.

Významový střed státu je odvozen od definičního bodu hlavního města Prahy a leží na území městské části Praha 1, katastrální území Staré Město, základní sídelní jednotka Betlémský obvod.

Významový střed území NUTS 1 se kryje s definičním bodem státu.

Významový střed regionu soudržnosti představuje střed centra osídlení regionu. Významový střed regionu soudržnosti je odvozen od definičního bodu obce.

Významový střed kraje představuje střed centra osídlení kraje, ve kterém je zohledněn střed centra osídlení kraje. Významový střed kraje je odvozen od definičního bodu obce (viz níže), kterou je zpravidla krajské město; s výjimkou Středočeského kraje, kde je touto obcí populačně nejsilnější město (tj. Kladno).

Významový střed okresu představuje střed centra osídlení okresu.

Významový střed okresu je odvozen od definičního bodu obce (viz níže), která je okresním městem anebo populačně nejsilnější obcí s rozšířenou působností v okrese bez okresního města (Praha-východ, Praha-západ, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Brno-venkov).

Poznámka: Reprezentanti území (středů) se vybírají napřed dle administrativních struktur, shody názvu a pak podle dalších kritérií jako lidnatosti či polohy.

Konkrétně jde o Brandýs nad Labem-Stará Boleslav v okrese Praha východ, Černošice v okrese Praha-západ, Přeštice v okrese Plzeň-jih, Nýřany v okrese Plzeň-sever a Kuřim v okrese Brno-venkov. V případě hlavního města Prahy, kde se nachází deset územních obvodů, je odvozen od definičního bodu městské části se shodným názvem (Praha 1 až Praha 10).

Významový střed obce je určen významovým středem základní sídelní jednotky se shodným nebo odvozeným kódem nebo názvem nebo jinak nejvýznamnější sídelní lokality v dané obci (tzv. „reprezentativní ZSJ“).

Je stanoveno pravidlo, že významový střed **obce, městského obvodu či městské části, části obce, katastrálního území, územně technické jednotky a základní sídelní jednotky se shodným názvem jsou ve stejném umístění a tvoří propojenou soustavu definičních bodů.**

Údaj o tom, která ZSJ je reprezentativní pro stanovení významového středu ÚTJ, KÚ, části obce, MO/MČ, obce určuje zdroj a tím byla do roku 2013 databáze ÚIR-ZSJ, od roku 2013 agenda RSO.

Jedinou výjimku z pravidla představují ty části obce, které netvoří samostatnou základní sídelní jednotku, ale pouze její další díl. Takových případů v roce 2005 bylo 512 z celkového počtu 15 074 částí obce (3,4 %). V těchto případech byl definiční bod určen přímo odečtením z mapy.

Metodika významových středů základních sídelních jednotek

Do roku 2013

V roce **1970** byly významové body ZSJ vymezeny ve vojenské mapě 1:10 000 a odtud byly postupně převedeny jednak do databází (kde byly uváděny ve stovkách metrů), jednak do map ZSJ, a to buď Mapy ZSJ 1:50 000 nebo do map ZSJ urbanistických obvodů (ZSJ) vybraných měst 1:10 000.

Definiční body ZSJ byly součástí zdrojového registru ZSJ, vedeného v Terplanu v letech 1970-1996, odtud byly převzaty a dále udržovány v ÚIR-ZSJ od roku 1992.

V roce 2004 v souvislosti s převzetím agendy Územně identifikačního registru základních sídelních jednotek (dále ÚIR-ZSJ) do správy Českého statistického úřadu a jejím postupným začleňováním do RSO byla převzata i **výchozí metodika středů** základních sídelních jednotek (ZSJ), části obce, katastrálního území (KÚ), územně technické jednotky (ÚTJ), městského obvodu/městské části (MO/MČ) a obce:

významové středy byly stanoveny tak, že se jednalo o středy v centru zástavby příslušné ZSJ, určitelné v mapě: např. radnice nebo kostel na náměstí, roh zastavěných bloků na křižovatce ulic v centru sídla, centrálně umístěný nebo jinak významný objekt ve skupině rozptýlených objektů, křižovatka silnice nebo polní nebo lesní cesty s mostem nebo polní cestou v neobydlených ZSJ apod.

V rámci **územní přípravy SLDB 2001** byly významové středy ZSJ **převedeny do grafiky** a odečteny s přesností na 1 metr. Přitom byly významové středy sídelních lokalit většinou nově určeny (upřesněny podle mapy 1:10 000); významové středy body urbanistických obvodů byly většinou po kontrole přebrány (pokud nedošlo k vytvoření nového urbanistického obvodu).

Revize významových středů bodů ZSJ z roku 2001 byla realizována v době, kdy řešitel neměl k dispozici definiční body budov.

Významové středy dalších územních prvků (KÚ, ÚTJ, části obce, MO/MČ, obce) jsou významovými středy „reprezentativní ZSJ“, tj. ZSJ se shodným nebo odvozeným kódem nebo názvem nebo jinak nejvýznamnější ZSJ v dané jednotce. Je tedy dodržována zásada, že **významový střed obce, části obce, KÚ a ZSJ se shodným názvem jsou ve stejném umístění a tvoří spojenou soustavu.**

Údaj o tom, která ZSJ je reprezentativní pro stanovení významového středu KÚ, ÚTJ, části obce, MO/MČ, obce se vede jako pomocná informace v podobě kódu dotyčné ZSJ.

Z tohoto pravidla tvoří jedinou výjimku ty části obce, které netvoří samostatnou ZSJ, ale pouze její další díl. Takových případů v roce 2005 bylo 512 z celkového počtu 15 074 částí obce (3,4 %). V těchto případech byl významový střed určen přímo odečtením z mapy.

Účelem této metodiky určování významových středů je vykrytí požadavku, aby v mapě zobrazený symbol („kolečko“), zobrazující obec, část obce či jiný územní prvek, byl v místě, **kde se v mapě příslušný prvek reálně nachází** a nikoliv v místě těžiště územního rozsahu jednotky.

Aktualizace středů probíhala kontinuálně a vývoj završila územní příprava SLDB 2011. V rámci územní přípravy proběhla kompletní revize významových středů soustavy územních prvků SO-ZSJ-ČO-ÚTJ-MO/MČ-KÚ-Obce-Okresu-Kraje-Regionu soudržnosti-NUTS 1-Státu.

Poněkud problematická je dosavadní přesnost na 1 metr, která neodpovídá přesnosti podkladů (mapa 1:10 000). V metodice územní přípravy SLDB 2011 bylo proto vymezeny dva možné základní **přístupy:**

- a) pokračovat v dosavadním přístupu ze 70. let, tzn. že významový střed se vztahuje k reálnému místu (roh budovy, křižovatka, náměstí, významný objekt, které jsou určitelné v mapě, apod.) a

podle tohoto principu prověřit všechny stávající významové středy a upřesnit je nad novými, přesnějšími podklady;

b) tento princip ponechat pouze pro ZSJ bez zástavby a pro ZSJ se zástavbou přijmout nový princip - princip reprezentativní budovy.

Princip reprezentativní budovy znamená, že v rámci každé ZSJ nebo části obce shodné pouze s dílem ZSJ se stanoví budova, jejíž souřadnice budou sloužit (po zaokrouhlení na celé metry) jako souřadnice ZSJ nebo části obce. Budova bude vybrána podle kombinace kritérií: významnost budovy (např. radnice, zámek v centru města, budova na rohu náměstí, na křižovatce významných ulic), centrální poloha v rámci zástavby v ZSJ, budova č.p. 1 v rámci malé venkovské sídelní lokality, pokud leží dostatečně v centru zástavby, atd.

Vztah definičních bodů ZSJ a budovy by byl kromě grafiky dokumentován tím, že v číselníku ZSJ by byl uveden jako atribut identifikátoru IDOB reprezentativní budovy a v databázi budov by u budovy, která slouží jako reprezentativní, byl uveden jako atribut kód příslušné ZSJ nebo části obce, pro které je reprezentativní budovou.

Uplatnění reprezentativní budovy by bylo výhodné, protože pro celou soustavu územních číselníků by byl používán princip reprezentativní podřízené jednotky. Konkrétně by to tedy znamenalo, že:

- pro souřadnice kraje jsou vybrány souřadnice reprezentativního okresu, což je okres krajského města s výjimkou Středočeského kraje, kde je to okres s populačně nejvýznamnějším okresním městem (Kladno);
- pro souřadnice okresu jsou to souřadnice okresního města a v okresech, kde neexistuje, jsou to souřadnice populačně nejsilnějšího sídla obce s rozšířenou působností (Brandýs nad Labem-Stará Boleslav pro Prahu-východ, Černošice pro Prahu-západ, Přeštice pro Plzeň-jih, Nýřany pro Plzeň-sever a Kuřim pro Brno-venkov);
- pro souřadnice obce jsou to souřadnice reprezentativní části obce (vybrána podle kombinace kritérií: název, populační velikost, poloha, umístění obecního úřadu, apod.);
- pro souřadnice městské části/městského obvodu jsou to souřadnice reprezentativní části obce, vybrané obdobným způsobem jako v případě obce;
- pro souřadnice části obce jsou to souřadnice reprezentativní ZSJ, která je stanovena podle kombinace kritérií: název, populační velikost, poloha, výskyt nejnižších hodnot č.p., s výjimkou cca 500 částí obcí, které jsou tvořeny pouze dílem ZSJ, a jejichž souřadnice jsou tedy odvozovány z mapy jako souřadnice ZSJ;
- pro souřadnice katastrálního území a ÚTJ jsou to souřadnice ZSJ, od jejíhož kódu je odvozen kód k.ú. (nemusí to tedy nutně být stejná ZSJ, která je reprezentativní pro část obce nebo obec).

Závěr: pro statistické účely je přístup ad a) dostačující a revize v letech 2010-2012 byla realizována dosavadní metodice.

Od roku 2013

Tvorba významových středů byla rozšířena na prvek územně technické jednotky.

Byla dopracována metodika tak, aby významový střed obce byl umístěn do významového středu dominantního katastrálního území. Výjimkou je pouze obec Strýčice, která nemá žádné katastrální území a významový střed obce je umístěn do příslušného významového středu územně technické jednotky.

Přínosem je odstranění částečné dvojkolejnosti v soustavě významových středů území, které se dosud vybíraly z katastrálních území a částečně z částí obce.

9.2. Geometrický střed statistického obvodu

Geometrický střed statistického obvodu představuje střed polygonu statistického obvodu.

Vymezování definičních bodů statistického obvodu jako významového středu nemá smysl, neboť na území měst se jedná často o velmi malá území a ve venkovských lokalitách se naopak často shoduje s územím základní sídelní jednotky. Geometrický střed nemá návaznost na soustavu významových středů nadřazených územních prvků a územně evidenčních jednotek.

9.3. Střed ulice a veřejného prostranství

Střed ulice a veřejného prostranství je umístěn do uliční komunikace tak, aby se vyskytoval u každého statistického obvodu alespoň jednou.

Jeho referenčním zdrojem je uliční síť základního registru RÚIAN.

K jedné ulici je vztaženo 1 až n definičních bodů. Vrstva slouží k popisu v mapě statistických obvodů.

9.4. Výměra území

Výměra státu je součtem výměr území obcí/okresů dle katastru nemovitostí vyjádřená v metrech čtverečních (sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku s promítnutím administrativních změn k následujícímu 1. lednu).

Výměra území NUTS 1 je totožná s výměrou státu.

Výměra regionu soudržnosti je součtem výměr území obcí/okresů dle katastru nemovitostí vyjádřená v metrech čtverečních (sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku s promítnutím administrativních změn k následujícímu 1. lednu).

Výměra kraje je součtem výměr území obcí/okresů dle katastru nemovitostí vyjádřená v metrech čtverečních (sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku s promítnutím administrativních změn k následujícímu 1. lednu).

Výměra okresu je součtem výměr území obcí dle katastru nemovitostí vyjádřená v metrech čtverečních (sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku s promítnutím administrativních změn k následujícímu 1. lednu).

V případě, že součástí okresu je obec, která má územní přesah nebo do ní naopak zasahuje územní přesah z jiné obce v jiném okrese, je kromě toho uváděna odhadnutá výměra podle GIS, opravená o výměru přesahu (tvořen ZSJ), stanovenou jako plochu příslušného polygonu v GIS vyjádřenou v metrech čtverečních, upravenou tak, aby součet výměr ZSJ v jednotlivých katastrálních územích byl shodný s jejich výměrou podle údajů ČÚZK.

Výměra obce, vojenského újezdu je součtem výměr katastrálních území obce dle katastru nemovitostí (sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku s promítnutím administrativních změn k následujícímu 1. lednu).

V případě, že součástí obce je územní přesah nebo do ní naopak zasahuje územní přesah z jiné obce, je kromě toho uváděna odhadnutá výměra podle GIS, opravená o výměru přesahu (tvořen ZSJ), stanovenou jako plochu příslušného polygonu v GIS vyjádřenou v metrech čtverečních, upravenou tak, aby součet výměr ZSJ v jednotlivých katastrálních územích byl shodný s jejich výměrou podle údajů ČÚZK.

Výměra městského obvodu/městské části (odhadnutá podle GIS) je součtem výměr základních sídelních jednotek a představuje plochu příslušného polygonu MO/MČ vyjádřenou v metrech čtverečních, upravenou tak, aby součet výměr ZSJ v jednotlivých katastrálních územích byl shodný s výměrou těchto katastrálních území dle katastru nemovitostí (dle sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku, popř. čtvrtletí).

Zdrojem výměry je jejich polygonová mapová vrstva a údaje ČÚZK.

Výměra katastrálního území je součtem výměr všech parcel vyjádřená v metrech čtverečních v příslušném katastrálním území dle katastru nemovitostí (dle sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku, popř. čtvrtletí).

V případě, že během roku dojde ke změně vymezení katastrálního území o jednoznačně určitelnou část (ZSJ), může být v registru kromě toho uváděna odhadnutá výměra podle GIS, opravená o výměru změny (ZSJ), stanovenou jako plochu příslušného polygonu v GIS vyjádřenou v metrech čtverečních, upravenou tak, aby součet výměr ZSJ v jednotlivých katastrálních územích byl shodný s jejich výměrou podle údajů ČÚZK.

Výměra základní sídelní jednotky (převzatá z GIS) představuje plochu příslušného polygonu vyjádřenou v metrech čtverečních, přičemž jejich hodnoty jsou váženy ve vztahu k výměře katastrálního území, na kterém se rozkládají tak, aby součet výměr ZSJ v rámci jednotlivých katastrálních území souhlasil s výměrou těchto katastrálních území dle katastru nemovitostí (sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku, popř. čtvrtletí).

Zdrojem výměry je jejich polygonová mapová vrstva a údaje ČÚZK.

Výměra statistického obvodu (převzatá z GIS) představuje plochu příslušného polygonu vyjádřenou v metrech čtverečních, přičemž jeho hodnoty jsou váženy na výměru základní sídelní jednotky, která je vážena na výměru katastrálního území dle katastru nemovitostí podle sumarizace ČÚZK k poslednímu dni roku, popř. čtvrtletí.

Zdrojem výměry je jejich polygonová mapová vrstva a údaje ČÚZK.

9.5. Počet obyvatel

Počet obyvatel dle bilance

Počet obyvatel České republiky představuje počet obyvatel kraje k 1. lednu na základě statistiky demografie k poslednímu dni předchozího roku a s promítnutím administrativních změn k následujícímu 1. lednu, které jsou poskytovány v územním třídění za území státu, NUTS 1, regiony soudržnosti, kraje, okresy, ORP, POÚ, obce a vojenské újezdy.

Počet obyvatel v městských částech Prahy vychází ze stejného zdroje a jde o počet obyvatel k 1. lednu na základě statistiky demografie k poslednímu dni předchozího roku s promítnutím administrativních změn k následujícímu 1. lednu.

Vzhledem k tomu, že v jiných obcích (včetně statutárních měst) demografická statistika nepodchycuje pohyb obyvatel za menší územní jednotky nežli obec, u městských obvodů a městských částí v jiných městech nejsou tyto údaje k dispozici.

Počet evidovaných obyvatel v budově

Počet evidovaných obyvatel představuje počet osob zaevidovaných na adrese bydliště dle základního registru obyvatel (ROB).

Počet evidovaných obyvatel je agregován nástroji RSO na budovu, statistický obvod a nadřazené územní a územně evidenční prvky.

Po úvodním naplnění dat z ROB k 31.12.2011 nejsou k dispozici aktuální dávky.

Počet obyvatel dle Sčítání lidu, domů a bytů

Počet obyvatel s obvyklým pobytem udává počet osob s obvyklým pobytem k určitému okamžiku (podle různých kategorií - např. druh pobytu, způsob bydlení, pohlaví, věkové skupiny, území apod.), ze zdroje Sčítání lidu, domů a bytů.

Do počtu obyvatel jsou zahrnuty všechny osoby s obvyklým pobytem v daném území (tj. osoby, které v daném území obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a které zde jsou členem konkrétní domácnosti). Kód ukazatele je 3162.

Počet obyvatel s trvalým nebo dlouhodobým pobytem udává počet obyvatel s trvalým nebo dlouhodobým pobytem k určitému okamžiku (podle různých kategorií - např. druhu pobytu, způsobu bydlení, pohlaví, věkové skupiny, území apod.) ze zdroje Sčítání lidu, domů a bytů.

Do počtu obyvatel jsou zahrnuty všechny osoby, s trvalým i dlouhodobým pobytem v daném území a to bez ohledu na státní občanství. Kód ukazatele je 2406.

Údaje o počtu obyvatel dle SLDB jsou zdrojem plnění do budov RSO a jsou agregovány nástroji RSO do statistického obvodu a nadřazené územní a územně evidenční prvky. Sledovány jsou celkové počty obyvatel, bez jejich věcného třídění (dle pohlaví, věku).

9.6. Počet budov

Počet budov celkem je sumarizací všech budov s čísly popisnými a čísly evidenčními, které jsou evidované v RSO se statutem platných vět k určitému datu pohledu.

Počet budov může být dále věcně tříděn dle sledovaných technickoekonomických parametrů a území. Např. počet budov s čísly v obci, počet budov bytových, počet objektů individuální rekreace.

9.7. Počet bytů

Počet bytů celkem je sumarizací všech bytů, které jsou evidované v RSO se statutem platných vět k určitému datu pohledu.

Počet bytů může být dále věcně dle sledovaných technickoekonomických parametrů a územně tříděn (v rámci územní soustavy). Např. počet bytů obydlených v základní sídelní jednotce.

9.8. Počet adres

Počet adres celkem je sumarizací všech adres budovy, které jsou evidované v RSO se statutem platných vět k určitému datu pohledu.

Počet adres může být dále věcně dle sledovaných parametrů a územně tříděn (v rámci územní soustavy). Např. počet adres v ulici, počet adres v rámci PSČ.

9.9. Typ obce

Typ obce představuje označení postavení obce, vyplývající ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 3, odst. 1 až 4 (města a městyse), § 4 (statutární města), dále ze zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky (vojenské újezdy) a ze zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze; v pozdějším znění.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0067 a je navázán na číselník obcí a vojenských újezdů (0043).

9.10. Charakter základní sídelní jednotky

Charakter základní sídelní jednotky je dán převažujícím způsobem využití území a strukturou zástavby ZSJ (např. obytné, rekreační, zemědělské, lesní, smíšené plochy a plochy průmyslových areálů, dopravních areálů, areálů občanské vybavenosti).

Zdrojem údaje charakter základní sídelní jednotky je agenda RSO.

9.11. Původ názvu základní sídelní jednotky

Původem názvu základní sídelní jednotky se rozumí zdroj názvu ZSJ v době jejího vzniku.

Je-li tedy ZSJ pojmenována podle obce v níže se nachází, pak je tato položka v číselníku naplněna hodnotou 1 (Obec včetně upřesnění), bez ohledu na to od čeho byl název dané obce původně odvozen.

Příklad: ZSJ Hradiště v obci Hradiště tudíž bude mít přiřazen kód 1, nikoliv 9 (Název odvozený od jednoho či více přírodních prvků) i přesto, že název obce byl původně odvozen od významného objektu.

Obdobně je mnoho ZSJ pojmenováno podle dnes již neexistujících nebo chátrajících objektů (často doly nebo továrny), ale je přiřazen kód 8 (Název odvozený od jednoho či více umělých prvků, areálů či významného objektu), protože se v době pojmenování ZSJ jednalo o funkční objekty či areály.

V praxi často dochází, že název ZSJ je shodný s více prvky i místními a pomístními jmény. Jako původ názvu se pak označují přednostně ty zdroje, které jsou oficiální a jsou vedeny v systémech RSO/KLAS.

V případě více potenciálních původů názvů se postupuje dle stanovených priorit.

9.12. Typ poštovního směrovacího čísla

Typ poštovního směrovací čísla je označení územního PSČ a PSČ organizací.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0029 a je provázán na číselník poštovních směrovacích čísel (0028).

9.13. Dominantní poštovní směrovací číslo

Nejnižší jednotkou pro přidělení PSČ je budova s číslem popisným či evidenčním (viz poštovní podmínky České pošty – uvádí se termín „číslo domu“), pokud nejde o adresu přidělenou podniku. Pro prezentační účely je konstruován ukazatel dominantního PSČ.

Zdrojem vazby PSČ na část obce byla v roce 2006 data z číselníků PSČ České pošty; od roku 2007 jde o výpočet nad databází budov registru.

Dominantním neboli převažujícím PSČ v SO je rozuměno právě to PSČ, které je příslušno většímu počtu adres budov s číslem popisným. V případě početní rovnosti je převažujícím PSČ jeho nižší číselná hodnota. V případě existence pouze čísel evidenčních se použije stejné pravidlo o dominantním PSČ vztahující se k budovám s čísly popisnými. Prázdná území částí obcí (bez budov) nesou PSČ dle vazby poštovního směrovacího čísla na část obce díl, jejímž zdrojem je topografický mapový podklad, příslušné tematické mapové vrstvy a údaje RSO.

Data jsou jednorázově aktualizována nad databází budov registru mechanismus propočtu dominantního PSČ nad databází RSO (k uživatelem zvolenému datu), jehož výsledky se zapisují do příslušných atributů. Na výstupech jsou číselníky Část obce (0042), Část obce díl (0060) a Statistický obvod (0055) rozšířeny o atributy „Dominantní PSČ“.

9.14. Mapový list Základní mapy ČR 1 : 10 000

Reprezentativním mapovým listem Základní mapy České republiky 1 : 10 000 je list (od roku 2010 jde o segment digitálního produktu), který se protíná s významovým středem území daného prvku územní soustavy.

Slouží k práci se státním mapovým dílem včetně historických vydání ve vazbě na současné územní členění státu.

9.15. Mapové výřezy územních jednotek

Atributy **výřezů územních jednotek**, označované akronymem BBOX, představují čtyři páry souřadnic lokalizace dané územní či územně evidenční, popř. adresní jednotky (PSC), která slouží k mapové prezentaci pro webovou aplikaci iRSO.

9.16. Dominantní základní sídelní jednotka

Dominantní základní sídelní jednotka označuje základní sídelní jednotku, která je nositelem definičního bodu pro nadřazenou územní či územně evidenční jednotku. Viz také kapitola „Významový střed území“.

9.17. Atributy RÚIAN

K přebíraným atributům ze základního registru RÚIAN patří:

- ✓ **mluvnické číslo**
- ✓ **obec se zavedeným uličním systémem**
- ✓ **obec se zavedeným systémem ulic a orientačních čísel**
- ✓ **vlajka obce**
- ✓ **znak obce**
- ✓ **členění statutárního města a hlavního města Prahy**
- ✓ **vlajka městského obvodu či městské části**
- ✓ **znak městského obvodu či městské části**
- ✓ **existence digitální katastrální mapy**

Metodika uvedených prvků je na správci RÚIAN (ČÚZK).

9.18. Ostatní atributy

K ostatním evidovaným atributům, které mají podpůrný charakter pro statistické úlohy patří:

- ✓ **pořadové číslo obce v okrese**
- ✓ **pořadové číslo části obce v obci**

- ✓ **dominantní část obce v obci**
- ✓ **pořadové číslo městského obvodu či městské části v obci**
- ✓ **pracovní číslo katastrálního území v okrese**
- ✓ **druh číslování parcel v katastru nemovitostí**
- ✓ **pořadové číslo ÚTJ v obci**
- ✓ **příčina existence ÚTJ**
- ✓ **dominantní ÚTJ v katastrálním území**
- ✓ **pořadové číslo urbanistického obvodu v rámci vybrané obce (historický údaj)**

10. Atributy budov

10.1. Druh vlastníka budovy

10.1.1. Druh vlastníka budovy

Druh vlastníka budovy představuje charakteristiku oprávněného subjektu.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3198 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: jednorázově RÚIAN-ISKN; data SLDB (Domovní list); výkaz STAV 7-99

10.1.2. Druh vlastníka domu dle SLDB

Druhem vlastníka domu se rozumí základní charakteristika fyzické nebo právnické osoby vlastníka dle sčítání lidu, domů a bytů.

Vlastníkem domu může být fyzická nebo právnická osoba. V případě spoluvlastnictví byl uveden vlastník s převažujícím vlastnictvím.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3049 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list)

Soukromá fyzická osoba - zahrnuje vlastníky rodinných domů, vilek a činžovních domů, i případy spoluvlastnictví dvou nebo více fyzických osob, které jsou v příbuzenském vztahu.

Obec, stát – je uvedeno u domů patřících státu, podniku, v němž má stát převahu apod. a dále u domů ve vlastnictví obce nebo města. Zahrnuje i domy dřívějších lidových bytových družstev (LBD), u nichž dosud nedošlo k převodu bytů do vlastnictví.

Stavební bytové družstvo - rozumí se SBD ustanovené zákonem č. 27/1959 Sb. nebo družstvo, které vzniklo oddělením od původního SBD. Patří sem i domy, kdy uživatelé jednotlivých bytů zažádali o převedení bytů do osobního vlastnictví, avšak k uzavření smlouvy o převodu mezi SBD a uživateli bytů k rozhodnému okamžiku sčítání nedošlo.

Zahraniční vlastník - většinou sem patří domy získané darem nebo dědictvím.

Právnická osoba založená za účelem privatizace domu - zahrnuje případy vlastnictví právnickou osobou, která má např. podobu družstva, s.r.o. nebo akciové společnosti a byla zřízena společníky, členy nebo zakladateli této právnické osoby za účelem privatizace domu. Týká se zejména původně obecních domů. *V katastru nemovitostí je jako vlastník zapsána příslušná právnická osoba, nikoliv jednotliví uživatelé bytů.*

Jiná právnická osoba - zahrnuje domy patřící jiným právnickým osobám (akciové společnosti, zemědělská družstva, společenské organizace, apod.).

Kombinace vlastníků - patří sem domy, kde všechny nebo větší část bytů byly převedeny do vlastnictví jednotlivých uživatelů (podle zákona o vlastnictví bytů č. 72/1994 Sb.) a dále domy s byty získanými do osobního vlastnictví podle dřívějších předpisů (zákon č. 52/1966 Sb.). Převodem bytů do vlastnictví vzniká spoluvlastnictví domu. *V katastru nemovitostí jsou zapsáni vlastníci jednotlivých bytů.* Pokud vytvořili právnickou osobu (zejména za účelem správy společných částí domu), nic to nemění na charakteru vlastnických vztahů k domu. Dále sem patří domy vlastněné více vlastníky v případě, že nelze převažujícího vlastníka jednoznačně stanovit.

10.2. Druh svíslé nosné konstrukce budovy

10.2.1. Druh svíslé nosné konstrukce stavebního objektu RÚIAN

Za nosné zdi se považují ty, které nesou stropy a střechu. Při určování převažujícího materiálu nosných konstrukcí se nepřihlíží k materiálu základů ani příček. Jsou-li nosné konstrukce více materiálů, uvede se převažující materiál.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3043 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); RÚIAN

10.2.2. Materiál nosných zdí budovy

Za nosné zdi se považují ty, které nesou stropy a střechu; jsou to zpravidla všechny vnější zdi (kromě skeletových konstrukcí).

Při určování převažujícího materiálu nosných zdí se nepřihlíží k materiálu základů ani příček. Jsou-li nosné zdi z více materiálů, uvede se převažující materiál (kromě kombinace kámen a cihly).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3043 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.3. Důvod odstranění stavby

Důvodem odstranění stavby se rozumí odstranění budovy nebo její části (bytu) z titulu žádosti majitele, nařízení stavebního úřadu či vlivem živelné události; dále vlivem stavební úpravy a použitím či přeměnou na rekreační a jiné účely.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3207 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz STAV 4-99 do roku 2012 včetně

10.4. Energetická třída účinnosti budovy

Energetická třída účinnosti představuje ukazatel energetické náročnosti budovy, která se vypočítává dle vyhlášky č. 78/2013 Sb., a v příloze č. 2 je obsaženo její slovní vyjádření formou zařazení do klasifikační třídy za účelem porovnávání budov mezi sebou.

ČSÚ používá stupnici klasifikačních tříd v rozsahu A, B, C za nové a rozsáhle změněné budovy.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 2669 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz STAV 7-99 od roku 2010 včetně;

10.5. Klasifikace stavebních děl

Klasifikace stavebních děl (CZ-CC) obsahuje místně a prostorově ucelená stavební díla s takovým vybavením či zařízením, aby mohla samostatně plnit funkce, ke kterým jsou určena. Takováto zařízení musí být se stavebním dílem pevně spojena a nelze je demontovat, aniž by došlo k porušení stavby nebo k znehodnocení funkce či účelu stavebního díla. Jsou zpravidla součástí jeho komplexní dodávky.

Český statistický úřad podle § 19 odst. 2 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, zavedl Klasifikaci stavebních děl CZ-CC (dále jen „Klasifikace CZ-CC“) sdělením ze dne 9. září 2003 pod č. 321/2003 Sb., s účinností od 1. ledna 2004.

Číselník v SMS ČSÚ je označen kódem 5522.

Zdroje údajů: data SLDB (Domovní list); výkaz STAV 7-99; odvozování ze způsobu využití budovy ISKN, RÚIAN na základě převodníku;

Klasifikace CZ-CC obsahově vychází z mezinárodního standardu Klasifikace stavebních děl (Classification of Types of Constructions - CC), který vydal Eurostat v říjnu 1997. Zkratka CZ v názvu klasifikace vyjadřuje národní verzi mezinárodního standardu.

Klasifikace CZ-CC je do čtvrtého místa plně kompatibilní s mezinárodním standardem CC. Další dvě místa byla vytvořena pro národní účely.

Klasifikace CZ-CC je závazná pro statistická zjišťování prováděná podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a dále v případech, kdy tak stanoví zvláštní právní předpis. Klasifikace je sestavena tak, aby mohla být využita například i pro statistiku stavebních činností, sčítání domů a bytů, statistiku cen stavebních prací nebo pro národní účetnictví. Může být používána pro definici staveb, která je potřebná pro zabezpečení informací o specifických proměnných krátkodobých ukazatelích (např. stavební povolení, kolaudace, uvedení do provozu). Lze ji rovněž využívat v průběhu celé životnosti stavby pro evidenci změn užívání, pro obchodní jednání, opravy, rekonstrukci a modernizaci. Účelné může být rovněž její využití jako klasifikačního standardu pro vyhlašování tendrů nebo uzavírání kontraktů v rámci zadávání veřejných zakázek, využita může být pro potřeby daňové a rozpočtové.

Dle klasifikace je budova nadzemní stavba prostorově soustředěná a navenek převážně uzavřená obvodovými stěnami a střešní konstrukcí; součástí budovy mohou být pouze ty podzemní prostory, které s budovou konstrukčně a stavebně souvisí.

Budovy se rozlišují bytové a nebytové. Bytová budova je stavba, ve které je alespoň polovina využitelné podlahové plochy určena pro bytové účely. Nebytová budova je stavba, ve které je více než polovina využitelné podlahové plochy určena pro nebytové účely. Byt je soubor místností (případně jediná obytná místnost), které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny.

Klasifikace CZ-CC mezi budovy zahrnuje také samostatné podzemní prostory, které jsou vhodné pro ochranu nebo umístění lidí, zvířat nebo předmětů (např. podzemní kryty, podzemní nemocnice, podzemní nákupní střediska a dílny, podzemní garáže). Tyto podzemní prostory mají zpravidla samostatný šestimístný kód.

Budovy jsou klasifikovány podle převažujícího užívání (viz Sdělení Českého statistického úřadu ze dne 9. září 2003 o zavedení Klasifikace stavebních děl CZ-CC, zveřejněné pod č. 321/2003 Sb.; Klasifikace stavebních děl CZ-CC, 1. vydání, Praha, 2003).

Klasifikace obsahuje:

2	sekce	(1místný kód),
6	oddílů	(2místný kód)
20	skupin	(3místný kód)
46	tříd	(4místný kód)
335	podtříd	(6místný kód)

Konstrukce klasifikace:

Klasifikace CZ-CC je pětistupňová. Pro jednotlivé stupně je stanoveno toto označení:

		1	2	3	4	5 6
		X	X	X	X	XX
1. stupeň	sekce	_____	_____	_____	_____	_____
2. stupeň	oddíl	_____	_____	_____	_____	_____
3. stupeň	skupina	_____	_____	_____	_____	_____
4. stupeň	třída	_____	_____	_____	_____	_____
5. stupeň	podtřída	_____	_____	_____	_____	_____

Klasifikační zásady:

Stavební díla jsou v Klasifikaci CZ-CC rozdělena na dvě sekce: 1 – Budovy a 2 – Inženýrská díla.

Stavební díla se klasifikují podle technického řešení stavby (projektu), které vyplývá ze zvláštního užívání stavby (např. budovy pro obchod, komunikace, díla vodní, vedení dálková trubní apod.); budovy jsou klasifikovány podle jejich hlavního užívání (bytové, nebytové), inženýrská díla podle projektů, které přímo určují účel a užití stavebního díla.

Umístění stavebního díla a vlastnické vztahy nejsou pro tuto klasifikaci podstatnými kritérii.

10.5.1. Druh domu dle SLDB

Druh domu dle SLDB představuje převažující využití domu pro bytové a ubytovací účely dle sčítání lidu, domů a bytů.

Do počtu domů patří i domy bez bytů, pokud jsou určeny k dlouhodobému nebo trvalému společnému ubytování jednotlivých osob, příp. domácností (např. domovy důchodců, ústavy sociální péče všech druhů, kláštery, domovy mládeže, apod.). V případech, kdy budova slouží k více účelům, je pro druh domu rozhodující převažující funkce.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3041 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: územní příprava SLDB, data SLDB (Domovní list)

Poznámka: data jsou převoditelná do Klasifikace CZ-CC, resp. do Způsobu využití budov RÚIAN, nikoli naopak.

Dům je stavba, která je podle rozhodnutí stavebního úřadu určená pro bydlení a dále jiná stavba, ve které se nachází alespoň jeden byt.

Rodinný dům je stavba pro bydlení, která svým stavebním uspořádáním odpovídá požadavkům na rodinné bydlení a v níž je více než polovina obytné plochy místností a prostorů určena k bydlení; rodinný dům může mít nejvýše tři samostatné byty, nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví. Vlastnictví není rozhodující. Patří sem rovněž nevyčleněné rekreační chalupy, využívané k rekreaci (převážně dřívější zemědělské usedlosti).

Rodinný dům - samostatný nepřiléhá žádnou obvodovou zdí nebo její částí k domu na sousedící parcele.

Rodinný dům - dvojdomek má společnou část obvodové zdi s rodinným domem na sousedící parcele.

Rodinný dům - řadový vyznačí se v případě, kdy alespoň tři rodinné domy k sobě přiléhají částí obvodové zdi.

Bytový dům je stavba určená pro bydlení. Má více bytů přístupných ze společné chodby nebo schodiště a nejde o rodinný dům. Počet podlaží není určující. Patří sem převážně panelové nebo činžovní domy, ale také vily, které nesplňují podmínky rodinného domu.

Jiný dům - ostatní budovy zahrnují:

- domy sloužící k dlouhodobému (nebo trvalému) společnému ubytování jednotlivých osob, příp. domácností, jako jsou např. domovy důchodců, ústavy sociální péče všech druhů, kláštery, domovy mládeže, internáty, studentské koleje, svobodárny, apod.,
- ubytovací zařízení sloužící ke krátkodobému (dočasnému) ubytování: hotely, lůžková léčebná zařízení jako jsou nemocnice, lázeňské ústavy, rekreační zařízení, humanitární střediska, uprchlické tábory, ubytovny, apod.,
- provozní budovy s byty (s bytem) - jsou určeny k jinému účelu než k trvalému bydlení (administrativní budovy, školy, muzea, divadla, kina, různé provozní budovy apod.) a jsou předmětem sčítání pouze tehdy, je-li v nich byt (i neobydlený) nebo jestliže v nich byl v rozhodný okamžik sčítání někdo ubytován mimo byt.

10.6. Měsíc a rok dokončení budovy

10.6.1. Měsíc a rok dokončení stavebního objektu RÚIAN

Datum dokončení stavebního objektu představuje:

- datum vydání kolaudačního souhlasu nebo

- datum následujícího dne po kontrolní prohlídce stavby, při které stavební úřad zaznamenal do protokolu ověření splnění podmínek podle § 119 odst. 2 stavebního zákona, nebo

- datum 30. dne od podání oznámení záměru započít s užíváním stavby, pokud stavební úřad rozhodnutím užívání stavby nezakázal, nebo

- datum písemného souhlasu s užíváním stavby (podle § 120 odst. 4 stavebního zákona), které stavební úřad vydal po odstranění nedostatků, pro které bylo užívání stavby zakázáno.

V případě **stavebních objektů nepodléhajících stavebnímu povolení nebo ohlášení**, tzn. těch stavebních objektů, jejichž editorem je obec, se uvede datum dokončení v součinnosti s vlastníkem stavby, např. při přidělení č.p./č.ev.

V případě **starších objektů** u staveb dokončených:

- do 31. srpna 1956 se datum dokončení zapíše v souladu s povolením užívání stavby vydané stavebním úřadem podle dříve platných předpisů;

- v období od 1. září 1956 do 30. září 1976 podle rozhodnutí o povolení k uvedení dokončené stavby do trvalého provozu (užívání), vydané podle § 15 a § 16 vládního nařízení č. 8/1956;

- po 1. říjnu 1976 a pravomocně povolené do 31. 12. 2016 - datum nabytí právní moci kolaudačního rozhodnutí.

V případě **staveb v předčasném užívání** se datum dokončení zapisuje do RÚIAN až po dokončení stavby.

10.6.2. Měsíc a rok dokončení budovy

Měsíc a rok dokončení budovy představuje:

* datum dokončení stavebního objektu dle převzatých údajů ze základního registru RÚIAN nebo

* datum dokončení budovy dle statistického Hlášení o kolaudaci budovy nebo dokončení bytu Stav 7-99 před rokem 2012 nebo

* datum dokončení budovy a přidělení čp. či čev. úřadem obce před rokem 2012 nebo

* datum dohledaných budov v rámci Sčítání lidu, domů a bytů (k 1.3.2001, k 26.3.2011)

a současně není starší než 1.3.2001, kdy RSO bylo založeno jako centrální databáze.

10.6.3. Období výstavby nebo rekonstrukce domu dle SLDB

Za období výstavby se považuje období, kdy byl dům předán do užívání (tzn. kolaudace). Za rekonstrukci je považována stavební činnost, při níž byla část nosných nebo obvodových zdí nahrazena novými nebo došlo-li k přístavbě domu, která je větší než dům původní a přitom byly modernizovány i byty.

V případě rekonstruovaných domů (viz definice rekonstrukce) je uváděn časový údaj této rekonstrukce. Údaj se vztahuje na celou populaci domů ve věcném vymezení dle SLDB.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3044 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list)

10.7. Obestavěný prostor budovy

10.7.1. Obestavěný prostor stavebního objektu RÚIAN

Obestavěný prostor budovy je součet obestavěných prostor základů, spodní a vrchní části objektu a zastřešení.

Obestavěný prostor základů je dán kubaturou základových konstrukcí.

Obestavěný prostor objektu a zastřešení je ohraničen vnějšími plochami obvodových konstrukcí, dole rovinou spodní úrovně podlahové konstrukce a nahoře vnějšími plochami střechy.

Informace o obestavěném prostoru je jedním z údajů o stavbě v dokumentaci stavby (viz obsah dokumentace podle vyhlášky č. 499/2006 Sb.).

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce m³. Platnost numerického atributu byla zahájena od 1.3.2001.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3201 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: RÚIAN

10.7.2. Obestavěný prostor budovy

Obestavěný prostor budovy je součet obestavěných prostor základů, spodní a vrchní části objektu a zastřešení.

Obestavěný prostor základů je dán kubaturou základových konstrukcí.

Obestavěný prostor objektu a zastřešení je ohraničen vnějšími plochami obvodových konstrukcí, dole rovinou spodní úrovně podlahové konstrukce a nahoře vnějšími plochami střechy.

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce m³. Platnost numerického atributu byla zahájena od 1.3.2001.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3201 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99 (do roku 2012); RÚIAN

10.8. Obydlenost budovy

10.8.1. Obydlenost budovy

Obydleností budovy se rozumí statut budovy z hlediska jeho používání pro bydlení na základě adresy bydliště osob v systému evidence obyvatelstva Ministerstva vnitra.

V případě atributu o konkrétní budově jde o neveřejný údaj RSO.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3199 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: ISEO; jednorázově ROB v roce 2011 (březen, prosinec)

10.8.2. Obydlenost domu dle SLDB - trvalý

Obydleností domu se rozumí statut domu z hlediska obydlivosti či neobydlivosti domu na základě evidované adresy bydliště osob a důvodů jeho neobydlivosti dle údajů zjištěných při sčítání lidu, domů a bytů.

Dům je **obydlen trvale**, jestliže v něm má trvalý pobyt alespoň jedna osoba.

Dům je **obydlen přechodně**, jestliže je v něm pouze přechodně obydlivý byt (byty), tj. takový byt, který slouží jen k přechodnému bydlení - např. z důvodu zaměstnání, studia. V domě současně nesmí být žádný trvale obydlivý byt, ani trvale bydlící osoba.

Neobydlivý dům je dům určený k bydlení, ve kterém není ani jeden trvale obydlivý byt, ani v něm není žádná osoba hlášena k trvalému pobytu. U neobydlivých domů se zjišťuje důvod neobydlivosti.

V případě atributu o konkrétní budově jde o neveřejný údaj RSO.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3045 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list, Bytový list)

10.8.3. Obydlenost budovy dle SLDB - obvyklý

Obydleností domu se rozumí statut domu z hlediska obydlivosti či neobydlivosti domu na základě místa obvyklého pobytu osoby na území České republiky a důvodů jeho neobydlivosti dle údajů zjištěných při sčítání lidu, domů a bytů.

Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti. Blíže také kap. 10.8.

V případě atributu o konkrétní budově jde o neveřejný údaj RSO.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3315 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list, Bytový list)

10.9. Počet bytů v budově

10.9.1. Počet bytů stavebního objektu s byty RÚIAN

Počtem bytů v budově se rozumí součet bytů, do kterého se zahrnou všechny byty trvale obydlené jako stavebně technické jednotky (tzn. administrativně rozdělený byt se počítá jako jeden byt) a dále všechny neobydlené byty i byty uvolněné dočasně k jiným účelům než k bydlení.

Bytem se rozumí soubor místností, popřípadě jedna obytná místnost, který svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na trvalé bydlení a je k tomuto účelu užívání určen.

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce byt. Platnost numerického atributu byla zahájena od 1.3.2001.

Klasifikace počtu bytů je v SMS ČSÚ označena kódem 3034 a její platnost byly zahájeny od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.9.2. Počet bytů či obydlených bytů v budově

Počtem bytů v budově, resp. obydlených bytů, se rozumí součet bytů, do kterého se zahrnou všechny byty trvale obydlené jako stavebně technické jednotky (tzn. administrativně rozdělený byt se počítá jako jeden byt) a dále všechny neobydlené byty i byty uvolněné dočasně k jiným účelům než bydlení.

Počet bytů v domě se rovná součtu bytů trvale obydlených, neobydlených a dočasně uvolněných k jiným účelům než k bydlení.

Za byty se nepovažují ty soubory obytných místností, které byly trvale vyňaty z bytového fondu.

Byt – viz kapitola 9.

Kvantitativní údaj je uváděn v měrné jednotce byt. Platnost numerického atributu byla zahájena od 1.3.2001.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3034, číselník počtu obydlených bytů kódem RSO 10008 a jejich platnosti byly zahájeny od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); jednorázově ROB (březen, prosinec 2011); výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.10. Počet obyvatel evidovaných v budově

10.10.1. Počet obyvatel evidovaných v budově

Počet obyvatel zahrnuje všechny osoby, které mají zaevidovanou adresu bydliště na území České republiky v základním registru veřejné správy Registru obyvatel.

Kvantitativní údaj je uváděn v měrné jednotce osoba. Platnost numerického atributu byla zahájena od 1.1.2012.

Číselník je v SMS ČSÚ označena kódem 0198 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: jednorázově ROB v roce 2011 (březen, prosinec)

10.10.2. Počet obyvatel v budově dle SLDB – obvyklý pobyt

Počet obyvatel zahrnuje všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik Sčítání lidu, domů a bytů místo obvyklého pobytu na území České republiky.

Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti.

Pro zahrnutí osoby do obvykle bydlícího obyvatelstva České republiky je rozhodující kritérium 12 měsíců pobytu na území ČR, příp. úmysl dlouhodobého pobytu.

Pro odvození místa obvyklého pobytu osoby byla určující deklarace na sčítacím formuláři týkající se faktického bydliště osoby (bez ohledu na místo trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu); vyhodnocovány byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu, a místě sečení.

<https://www.czso.cz/csu/czso/metodika-sldb-2011>

Kvantitativní údaj je v registru evidován v měrné jednotce osoba. Platnost atributu byla zahájena od 26.3.2011 (rozhodný okamžik sčítání).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0198 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB 2011

10.10.3. Počet obyvatel v budově dle SLDB – trvalý pobyt

Počet obyvatel zahrnuje všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik Sčítání lidu domů a bytů zaevidovanou adresu svého pobytu na území České republiky v Informačním systému evidence obyvatelstva.

V širším významu se za osoby s trvalým pobytem považují - ve shodě s metodikou předchozích cenů - všechny osoby, které mají evidovanou adresu v Informačním systému evidence obyvatel (ISEO). Ve výstupech je takové členění většinou v tabulkách, které vyhodnocují nebo porovnávají obyvatelstvo s obvyklým a trvalým pobytem.

Všechny osoby v ISEO mají kromě adresy uveden i tzv. druh pobytu, který je ve vybraných tabulkách uváděn v členění na trvalý (v užším slova smyslu) a dlouhodobý.

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce osoba. Platnost atributu byla zahájena od 26.3.2011 (rozhodný okamžik sčítání).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0198 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB 2011

10.11. Počet nadzemních a podzemních podlaží budovy

10.11.1. Počet nadzemních a podzemních podlaží stavebního objektu RÚJIAN

Počtem nadzemních a podzemních podlaží se rozumí součet všech podlaží ve stavebním objektu.

Je-li budova podsklepená, pak se započítávají i podzemní podlaží. Obyvatelné podkroví není samostatným nadzemním podlažím objektu (viz stavební zákon).

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce podlaží. Platnost atributu byla zahájena od 1.7.2011.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem xxxx a jeho platnost byla zahájena od 1.7.2011.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list) a výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.11.2. Počet všech podlaží budovy

Počtem všech podlaží budovy se rozumí součet nadzemních a podzemních podlaží v budově.

Je-li budova celá podsklepená, pak se započítává i toto podzemní podlaží. Pro statistické účely se obyvatelné podkroví (zpravidla u rodinných domů) považuje jako samostatné nadzemní podlaží.

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce podlaží.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3203 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99; do roku 2016 RÚIAN

10.11.3. Počet nadzemních podlaží domu dle SLDB

Počtem nadzemních podlaží domu dle sčítání lidu, domů a bytů se rozumí počet, resp. intervalové vyjádření nadzemních podlaží, přičemž za nadzemní podlaží se považují přízemí, tzv. mezanin, každé poschodí a podkroví.

Suterén není nadzemní podlaží. První nadzemní podlaží je konstrukční podlaží domu umístěné na úrovni okolního terénu, popřípadě výše, a to po celém obvodu domu bez ohledu na to, zda jsou na něm umístěny byty, nebytové prostory nebo společné prostory domu. Přízemní budovy jsou jednopodlažní.

Stojí-li budova na svahu tak, že okolní terén je v předním traktu výše než v zadním či obráceně, a má tak z každé strany jiný počet podlaží, uvede se tolik podlaží, kolik jich je vidět na straně hlavního vchodu.

Je uváděn počet nadzemních podlaží, nikoliv počet poschodí.

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce podlaží.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3047 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list)

10.12. Podlahová plocha budovy

10.12.1. Podlahová plocha stavebního objektu RÚIAN

Podlahová plocha budovy představuje celkovou využitelnou podlahovou plochu budovy (vč. půdy). Do této plochy se nezahrnují stavební plochy (např. plochy nosných, dělicích nebo jiných konstrukcí – sloupy, pilíře, příčky, komíny).

Podlahová plocha zpravidla odpovídá ploše užité, která je jedním z údajů o stavbě v dokumentaci stavby (viz obsah dokumentace podle vyhlášky č. 499/2006 Sb.).

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce m². Platnost atributu byla zahájena od 1.7.2011.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3202 a jeho platnost byla zahájena od 1.7.2011.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.12.2. Podlahová plocha budovy

Podlahová plocha budovy představuje celkovou využitelnou podlahovou plochu budovy (včetně půdy).

Do této plochy se nezahrnují stavební plochy (např. plochy nosných, dělicích nebo jiných konstrukcí – sloupy, pilíře, příčky, komíny); funkční plochy pro pomocné využití (např. plochy zastavěné vyhřívacími a klimatizačními nebo elektrickými generátory); komunikační plochy (např. schodiště, výtahy, eskalátory).

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce m².

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3202 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99

10.13. Přesah budovy na území jiné obce

Pokud území obce nebo jeho část je součástí katastrálního území jiné obce, označuje se jako přesah budovy či skupiny budov na území jiné obce (zákon č. 106/2016 Sb.).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 5702 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB 2001; RSO; RÚIAN

10.14. Připojení budovy na odpad

10.14.1. Připojení stavebního objektu RÚIAN na kanalizační síť

Připojením budovy na odpad se rozumí, zda má dům domovní přípojku na kanalizační síť (veřejnou), vlastní domácí čističku odpadních vod, žumpu, jímku či septik, nebo zda je bez kanalizace a jímky (přímý odpad do terénu či vodoteče).

Je-li dům napojen např. na jímku výrobního (např. zemědělského) objektu, je uvedena "jímka".

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3042 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list) a výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.14.2. Připojení budovy na odpad

Připojení budovy na odpad charakterizuje možnosti odvádění odpadních vod.

Připojením budovy na odpad se rozumí, zda má dům domovní přípojku na kanalizační síť (veřejnou), vlastní domácí čističku odpadních vod, žumpu, jímku či septik, nebo zda je bez kanalizace a jímky (přímý odpad do terénu či vodoteče).

Je-li dům napojen např. na jímku výrobního (např. zemědělského) objektu, je uvedena "jímka".

Rozhodující pro vyplnění otázky je likvidace splaškových, nikoliv dešťových vod.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3042 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.15. Připojení budovy na vodovod

10.15.1. Připojení stavebního objektu RÚIAN na vodovod

Připojením budovy na vodovod se rozumí vybavenost budovy z titulu napojení na vodovod.

Budova s vodovodem znamená, že je budova napojena na vodovod z veřejné sítě nebo na vodovod domácí (ze studny).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3204 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); RÚIAN

10.15.2. Připojení budovy na vodovod

Připojením budovy na vodovod se rozumí vybavenost budovy z titulu napojení na vodovod.

Budova s vodovodem znamená, že je budova napojena na vodovod z veřejné sítě nebo na vodovod domácí (ze studny).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3204 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); RÚIAN

10.15.3. Připojení domu na vodovod dle SLDB

Připojení domu na vodovod charakterizuje možnosti zásobování vodou (v domě, mimo dům) i charakter vodovodu (veřejný, soukromý) dle sčítání lidu, domů a bytů.

Vodovod v domě - z veřejné sítě je vodovod vybudovaný pro celou obec nebo její část.

Vodovod v domě - domácí je vybudován jen pro jeden dům nebo pro malou skupinu domů. Mezi domácí vodovody patří také vodovody různých provozoven, zemědělských podniků apod.

Vodovod mimo dům je zaveden na dvoře, do vedlejší budovy apod.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3050 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list)

10.16. Připojení budovy na plyn

10.16.1. Připojení stavebního objektu RÚIAN na rozvod plynu

Připojení budovy na plyn charakterizuje možnosti využívání plynu a jeho zdroje z veřejné sítě či domovního zásobníku.

Veřejnou sítí se rozumí plynovodní síť zemního plynu, případně lokální síť nebo zásobník plynu s rozvodem pro více odběratelů. Plyn zavedený z veřejné sítě - jeho spotřeba se zaznamenává plynoměrem.

Za zdroj se nepovažují tlakové lahve na propan-butan, v těchto případech je budova "bez plynu". Není rozhodující, zda se plyn skutečně v budově spotřebovává.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3046 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list) a výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.16.2. Připojení budovy na plyn

Připojení budovy na plyn charakterizuje možnosti využívání plynu a jeho zdroje z veřejné sítě či domovního zásobníku.

Veřejnou sítí se rozumí plynovodní síť zemního plynu, případně lokální síť nebo zásobník plynu s rozvodem pro více odběratelů. Plyn zavedený z veřejné sítě - jeho spotřeba se zaznamenává plynoměrem.

Plyn z domovního zásobníku - domovní zásobník na plyn může být na 1,2 tuny nebo 2,4 tuny.

Za zdroj se nepovažují tlakové lahve na propan-butan - v těchto případech je budova "bez plynu".

Není rozhodující, zda se plyn skutečně v budově spotřebovává.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3046 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.16.3. Druh plynu

Ke sledovaným druhům plynu patří:

LPG (propan, butan a jejich směsi);

CNG (stlačený zemní plyn);

bioplyn, skládkový plyn;

degazační (důlní) plyn;

ostatní (koksárenský aj.);

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3046 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99

10.17. Rohový objekt

Rohový objekt představuje budovu na křížení pojmenovaných veřejných prostranstvích (např. ulic, náměstí).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 5702 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: RSO

10.18. Typ objektu dle České pošty

Typ objektu představuje třídění objektů pro účely doručovací služby:

rodinný dům, chata, chalupa;

jiný bytový objekt;

objekt s centrální podatelnou;

objekt bez centrální podatelny;

firemní areál;

místa bez adresy;

místa bez doručovací služby;

ostatní.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3222 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: jednorázově Databáze doručovacích míst České pošty

10.19. Vybavení budovy výtahem

10.19.1. Vybavení stavebního objektu RÚIAN výtahem

Vybavením budovy výtahem se rozumí takové vybavení budovy, které mohou uživatelé bytů v budově běžně využívat.

V případě, že je budova vybavena pouze nákladním výtahem, který uživatelé bytu nemohou běžně užívat (např. v provozních budovách), považuje se za budovu bez výtahu.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3206 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); RÚIAN

10.19.2. Vybavení budovy výtahem

Vybavením budovy výtahem se rozumí takové vybavení budovy, které mohou uživatelé bytů v budově běžně využívat.

V případě, že je budova vybavena pouze nákladním výtahem, který uživatelé bytu nemohou běžně užívat (např. v provozních budovách), považuje se za budovu bez výtahu.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3206 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list); RÚIAN

10.20. Využití nemovitosti (budovy)

Využití nemovitostí představuje převažující využití budovy, parcely.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0074 a jeho platnost byla ukončena 1.3.2001.

Zdroj údaje: Soubor popisných informací katastru nemovitostí – do roku 2001

10.21. Zastavěná plocha budovy

10.21.1. Zastavěná plocha stavebního objektu RÚIAN

Zastavěnou plochou stavebního objektu se rozumí plocha ohraničená pravoúhlými průměty vnějšího líce obvodových konstrukcí všech nadzemních i podzemních podlaží do vodorovné roviny. Plochy lodžii a arkýřů se započítávají.

Informace o zastavěné ploše je jedním z údajů o stavbě v dokumentaci stavby (viz obsah dokumentace podle vyhlášky č. 499/2006 Sb.).

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce m². Platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: RÚIAN

10.21.2. Zastavěná plocha budovy

Zastavěná plocha budovy je plocha zastavěná stavbou (budovou) a jinými objekty vč. přístavků, které jsou konstrukčně spojeny s těmito objekty a dosahují výšky alespoň úrovně podlahy v přízemí.

Kvantitativní údaj je evidován v měrné jednotce m². Platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3200 a jeho platnost byla zahájena 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99 (do roku 2012); RÚIAN

10.22. Způsob vytápění budovy

10.22.1. Způsob vytápění stavebního objektu RÚIAN

Způsobem vytápění budovy se rozumí vytápění budovy centrálním, lokálním či jiným způsobem; uvádí se převažující způsob vytápění v budově.

Příklady zastoupení jednotlivých kategorií:

Centrální domovní:

- centrální domovní kotel na zemní plyn bez dalšího zdroje
- centrální domovní kotel na zemní plyn a krbová kamna na dřevo na přitápění
- centrální domovní kotelna s tepelným čerpadlem a pomocným elektrokotlem
- centrální domovní elektrokotel s využitím solárních kolektorů na přitápění
- centrální domovní kotel na zemní plyn s využitím solárních kolektorů na přitápění
- centrální domovní kotel na dřevěné pelety bez dalšího zdroje
- centrální domovní kotel na uhlí s občasným spoluspalováním dřeva
- centrální domovní kotel na dřevoplyn a krbová kamna na dřevo na přitápění

Centrální dálkové:

- centrální dálkové vytápění bez dalšího zdroje např. na městském sídlišti

Lokální:

- lokální plynová kamna na zemní plyn (WAW) bez dalšího zdroje
- lokální krbová kamna na dřevo a elektrické přímotopy na přitápění
- Jiné (i bez topení)
- ostatní způsoby vytápění, např. krb s rekuperací a dále zahrnuje budovy bez vytápění, např. garáže.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3205 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list) a výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.22.2. Způsob vytápění budovy

Způsobem vytápění budovy se rozumí vytápění budovy centrálním, lokálním či jiným způsobem.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3205 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99; RÚIAN

10.22.3. Topné médium – hlavní

Topné médium představuje prostředek, kterým se v budově vytápí hlavním způsobem:

není;
zemní plyn;

uhlí (hnědé, černé, lignit, brikety, koks);
dřevo, dřevěné brikety a ostatní biomasa;
dřevěné a rostlinné pelety;
elektřina;
tepelné čerpadlo;
solární kolektory;
kapalná paliva (nafta, LTO, TTO aj.);
jiné (LPG, CNG, bioplyn, ostatní plyny aj.).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 5769 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99

10.22.4. Topné médium – vedlejší

Topné médium představuje prostředek, kterým se v budově vytápí doplňkovým způsobem:

není;
zemní plyn;
uhlí (hnědé, černé, lignit, brikety, koks);
dřevo, dřevěné brikety a ostatní biomasa;
dřevěné a rostlinné pelety;
elektřina;
tepelné čerpadlo;
solární kolektory;
kapalná paliva (nafta, LTO, TTO aj.);
jiné (LPG, CNG, bioplyn, ostatní plyny aj.).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 5769 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99

10.22.5. Způsob vytápění domu dle SLDB

Způsob vytápění domu charakterizuje zásobování domu teplem dle sčítání lidu, domů a bytů.

U domů s ústředním nebo dálkovým topením se rozlišuje umístění kotelny (dálkové topení, bloková kotelna nebo kotelna v domě) a druh používaného paliva (pevná, případně plyn a ostatní). Ústřední vytápění je vytápění zdrojem tepla umístěným mimo byt; v případě rodinných domků - je-li **pro dva (nebo více) bytů jeden zdroj tepla - uvádí se ústřední topení**; u jednobytového rodinného domku se za ústřední topení považuje takové, kde kotelna (kotel - zdroj tepla) je mimo byt (např. ve sklepě) nebo ve zvláštní místnosti k tomu určené.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3048 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Domovní list)

10.23. Způsob využití budovy

10.23.1. Způsob využití budovy dle ISKN, RÚIAN

Způsob využití budovy představuje využití budovy, ke kterému byla budova určena. U budov se zapisuje převažující způsob využití (katastrální vyhláška č. 26/2007 Sb., v pozdějším znění č. 357/2013 Sb.).

Při obnově katastrálního operátu v rozsahu celého katastrálního území se provede hromadná změna zrušených kódů způsobu využití stavby.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0076 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: ISKN; RÚIAN

10.23.2. Typ využití budovy

Typ využití budovy je souhrnnou kategorií konstruovanou na základě dat o způsobu využití nemovitosti dle SPIKN a způsobu využití stavby (budovy) dle ISKN, RÚIAN.

Typ využití budovy představuje kvalifikovaný převodník mezi využitím nemovitosti dle Souboru popisných informací katastru nemovitostí (platným do roku 2001 včetně), dále způsobem využití budovy dle Informačního systému katastru nemovitostí (platným od roku 2001 včetně) a dle RÚIAN.

Jeho účelem je souhrnně postihnout strukturu využití budov nad celou populací budov. Je alternativní informací mezi atributem Klasifikace stavebních děl CZ-CC (ČSÚ) a atributem způsob využití budovy (ČÚZK).

Číselník v SMS ČSÚ je označen kódem 0075 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: RSO

11. Atributy bytů

11.1. Byt vybrán do šetření

Skutečnost, že byt byl vybrán do šetření sociálních statistik prováděné v domácnostech.

Výběr je dvoustupňový a je stratifikovaný podle okresů a velikostních skupin obcí. Provádí se metodou náhodného systematického výběru s pravděpodobnostmi zahrnutí přímo úměrnými počtu trvale obydlených bytů. U kontinuálních šetření jsou jednotlivé podvýběry navzájem nezávislé.

Základní výběrovou jednotkou je na prvním stupni výběru statistický obvod a na druhém stupni byt.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 5716 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: RSO

11.2. Celková plocha bytu

11.2.1. Celková plocha bytu

Celková plocha bytu představuje plochu všech obytných místností, kuchyně, kuchyňského koutu i ostatních prostor bytu (plochu příslušenství bytu, předsíní, apod.). Je to plocha měřená uvnitř obvodových stěn bytu, nezahrnuje tedy sklep, balkon, lodžii (ani zasklenou).

U údajů ze zdroje Sčítání lidu, domů a bytů je náplň ukazatelů plochy a jednotlivých druhů místností následující:

Podlahová plocha v případě místností s pravidelným půdorysem je vypočtena vynásobením délky a šířky místnosti. Pokud je v místnosti zkosený strop, započítávají se do celkové plochy jen čtyři pětiny podlahové plochy.

Plocha kuchyně zahrnuje plochu kuchyně nebo plochu kuchyňského koutu.

Plocha obytných místností (bez kuchyně) - představuje součet ploch všech obytných místností nad 8 m². Ukazatel se používal při SLDB do roku 2001; v roce 2011 se kuchyň započítává do obytných místností (viz dále).

Plocha ostatních prostor bytu - představuje součet ploch příslušenství, předsíně, haly, spíže, komory, vč. všech dalších místností a prostor, které neodpovídají definici obytné místnosti resp. kuchyně. Nezapočítává se půda, sklep, balkon, plochy schodiště, apod.

Místnosti bytu vyčleněné k obchodním nebo pracovním účelům se nezahrnují do pojmu obytná místnost, ale jsou zahrnuty do položky "ostatní prostory bytu".

Kvantitativní údaj o ploše bytu se uvádí po zaokrouhlení v celých číslech.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3209 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.2.2. Celková plocha obytných místností s plochou 4 až 7,9 m²

Celkovou plochou obytných místností s plochou 4 až 7,9 m² je součtem ploch všech obytných místností s plochou 4 až 7,9 m².

Kvantitativní údaj o celkové ploše malých obytných místností bytu se uvádí po zaokrouhlení v celých číslech.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3209 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.2.3. Celková plocha obytných místností s plochou 8 a více m²

Celkovou plochou obytných místností s plochou 8 a více m² je součtem ploch všech obytných místností s plochou 8 a více m².

Kvantitativní údaj o celkové ploše větších obytných místností se uvádí po zaokrouhlení v celých číslech.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3209 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.2.4. Obytná plocha bytu

Obytnou plochou bytu se rozumí podlahová plocha obytných místností.

Znamená to, že se do plochy zahrnuje i kuchyň, pokud má plochu 8 m² a větší (do roku 2001 bez kuchyně).

Kvantitativní údaj o obytné ploše bytu se uvádí po zaokrouhlení v celých číslech.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3208 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99 (jen za budovy s 1 bytem či nástavbu apod.); data SLDB (Bytový list)

11.2.5. Plocha kuchyně, kuchyňského koutu

Plochou kuchyně, kuchyňského koutu se rozumí vypočtená podlahová plocha příslušné místnosti.

Kvantitativní údaj o ploše kuchyně, kuchyňského koutu se uvádí po zaokrouhlení v celých číslech.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3209 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.2.6. Plocha ostatních prostor bytu

Plochou ostatních prostor bytu se rozumí vypočtená podlahová plocha příslušných prostor bytu.

Kvantitativní údaj o ploše ostatních prostor bytu se uvádí po zaokrouhlení v celých číslech.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3209 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.3 Obydlenost bytu

11.3.1. Obydlenost bytu

Obydleností bytu se rozumí statut bytu z hlediska evidované obydlivosti či neobydlivosti bytu a důvody jeho neobydlivosti.

Byt je **obydlen trvale**, jestliže je v něm hlášena alespoň jedna osoba k trvalému pobytu.

Byt je **obydlen přechodně**, jestliže slouží pouze k přechodnému bydlení (např. z důvodu zaměstnání, studia).

Neobydlený byt - všechny ostatní případy.

Mezi neobydlené byty patří i byty dosud neobsazené v **kolaudovaných** domech, byty v rekreačních chalupách nevyčleněných z bytového fondu, byty dočasně uvolněné k jiným účelům než k bydlení.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3199 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: ISEO (jen pro budovy s 1 bytem)

11.3.2. Obydlenost bytu dle SLDB – obvyklý pobyt

Obydleností bytu se rozumí statut bytu z hlediska obydlivosti či neobydlivosti bytu včetně důvodů jeho neobydlivosti na základě obvyklého pobytu osob zjištěného při Sčítání lidu, domů a bytů.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3316 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.3.3. Obydlenost bytu dle SLDB – trvalý pobyt

Obydleností bytu se rozumí statut bytu z hlediska obydlivosti či neobydlivosti bytu včetně důvodů jeho neobydlivosti na základě trvalého pobytu osob zjištěného při Sčítání lidu, domů a bytů.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3053 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.4. Počet obytných místností

11.4.1. Počet obytných místností bytu

Obytná místnost je místnost, která je přímo větratelná a osvětlená, lze ji přímo nebo dostatečně nepřímým vytápěním a svým uspořádáním a vybavením je určena k celoročnímu bydlení.

Počet obytných místností bytu představuje součet všech obytných místností bytu.

Obytná místnost je část bytu (zejména obývací pokoj, ložnice, jídelna, kuchyň), která je určena k bydlení a má podlahovou plochu minimálně 8 m²; pokud tvoří byt jediná obytná místnost, musí mít podlahovou plochu nejméně 16 m² (viz ČSN 73 4301). Kuchyňský kout, resp. kuchyň menší než 8 m² není považován za obytnou místnost.

Kuchyně, která má plochu nejméně 8 m² (včetně plochy kuchyňské linky) a splňuje podmínky vyhlášky MMR č. 137/1998 Sb., v pozdějším znění, jakož i mezinárodní doporučení, je obytnou místností.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3210 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: výkaz Stav 7-99 (jen za budovy s 1 bytem či nástavbu s bytem apod.); data SLDB (Bytový list)

11.4.2. Kuchyň, kuchyňský kout

Za **kuchyň** je považována samostatná obytná místnost, která je svým vybavením a vnitřním uspořádáním určena k přípravě jídel.

Kuchyňský kout je součástí obytné místnosti a není oddělen zdí.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3223 a jeho platnost byla zahájena od 1.1.2009.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.4.3. Počet obytných místností bytu dle SLDB

Počet obytných místností bytu představuje součet všech obytných místností bytu s plochou 8 m² a více dle sčítání lidu, domů a bytů.

Obytná místnost je část bytu (zejména obývací pokoj, ložnice, jídelna), která splňuje požadavky na trvalé bydlení a je k trvalému bydlení určena. Obytná místnost splňuje podmínky:

- dostatečné denní osvětlení
- přímé větrání
- dostatečné vytápění s možností regulace tepla
- dostatečná tepelná a zvuková izolace

Pro účely sčítání lidu, domů a bytů až do roku 2001 se do počtu obytných místností nezapočítávala kuchyň. Pouze v případě, že tzv. obytná kuchyň byla jedinou místností bytu, byla tato kuchyň považována za obytnou místnost, do obytné plochy bytu se započítávala pouze plocha kuchyně přesahující 12 m² a takový byt patřil mezi byty s jednou obytnou místností.

Místnosti bytu vyčleněné k obchodním nebo pracovním účelům (k vykonávání zaměstnání) se do počtu obytných místností nezapočítávají.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3211 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.4.4. Počet obytných místností s plochou 4 až 7,9 m²

Počet obytných místností s plochou 4 až 7,9 m² představuje součet obytných místností bytu příslušné velikosti.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0184 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.4.5. Počet obytných místností s plochou 8 a více m²

Počet obytných místností s plochou 8 a více m² představuje součet obytných místností bytu příslušné velikosti.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0184 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.5. Podlaží bytu dle SLDB

Podlaží bytu představuje polohu bytu v rámci budovy z hlediska jeho umístění na nadzemním podlaží.

Poloha bytu se sleduje dle stupnice nadzemních podlaží:

- suterén, sklep
- přízemí
- přízemí a 1. poschodí
- 1. poschodí
- 2. poschodí
- 3. poschodí
- 4. poschodí
- 5. - 7. poschodí
- 8. - 11. poschodí
- 12. a vyšší poschodí

a od SLDB v roce 2011 byla rozšířena o položky odpovídající jednotlivým podlažím od suterénu, přes přízemí až do 29. patra.

U bytu ve dvou podlažích je uvedeno nižší (mimo "přízemí a 1. poschodí" u bytu ve dvoupodlažním rodinném domku).

Suterén, sklep se uvede u bytu, jehož podlaha je pod úrovní terénu. Tzv. mezanin se počítá za první poschodí, poschodí nad ním za druhé atd. Podkroví se považuje za další patro domu.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3058 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.6. Připojení bytu na plyn

Připojením bytu na plyn se rozumí skutečnost, zda v bytě je plyn zaveden či nikoliv a z jakého zdroje (veřejný, domovní).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3056 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.7. Připojení bytu na teplou vodu dle SLDB

Připojením bytu na teplou vodu představuje kvalitativní znak vybavení bytu dle sčítání lidu, domů a bytů.

Vybaveností bytu teplou vodou se rozlišuje, zda teplá voda je získávána z:

- zdroj mimo budovu (dálkový);
- elektrický bojler, průtokový ohříváč;
- plynový bojler, průtokový ohříváč;
- jiný nebo kombinovaný zdroj;
- bez teplé vody.

Jestliže domácnost měla více možností, jak získat teplou vodu, uváděla hlavní (převažující) způsob.

Zdroj teplé vody mimo budovu je uveden v případech, kdy je teplá voda dodávaná celoročně z kotelny nebo teplárny.

Jiný nebo kombinovaný zdroj uváděly např. domácnosti, které využívají k ohřevu vody v zimním období ústřední nebo etážové topení a v letním období jiný zdroj.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3065 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.8. Připojení bytu na vodovod

Připojením bytu na vodovod se rozumí vybavenost bytu vodovodem.

Připojení bytu na vodovod se sleduje z hlediska, zda je:

- vodovod v bytě;
- vodovod mimo byt;
- byt bez vodovodu.

U vodovodu mimo byt se nerozlišuje, zda je vodovod k dispozici mimo byt v domě nebo mimo byt i mimo dům.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3061 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.9. Revize existence bytu

Revize existence bytu představuje návrh na opravu na základě zjištění v rámci terénních šetření, který představuje aktualizací zdroj pro entitu byt.

Informace představují údaje:

- bez návrhu na prověření;
- existence bytu potvrzena tazatelem;
- podnět k revizi ze šetření - je třeba prověřit, zda byt existuje.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 5717 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: sociální statistiky ČSÚ; RSO

11.10. Vybavenost bytu koupelnou, sprchovým koutem dle SLDB

Vybavenost bytu koupelnou, sprchovým koutem představuje kvalitativní znak vybavení bytu dle sčítání lidu, domů a bytů.

V bytě - za koupelnu se považuje pouze samostatná místnost (i když je v ní WC); sprchový kout může být umístěn též v jiné místnosti (kuchyně, předstíň aj.). Předpokladem koupelny a sprchového koutu je přívod tekoucí vody a základní vybavení (vana nebo sprchovací zařízení, umyvadlo, umyvadlová a vanová baterie).

Mimo byt vlastní - pokud ji užívají pouze obyvatelé jednoho bytu.

Mimo byt společná - je určena pro osoby bydlící ve dvou či více bytech.

U rodinných domů - je-li v budově jediný byt, koupelna, záchod nebo vodovod jsou též budově, považuje se koupelna za součást bytu – je uvedeno „v bytě“. Jsou-li v rodinném domku dva nebo více bytů a obyvatelé užívají společně jednu koupelnu, je uvedeno „mimo byt společná“.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3052 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.11. Vybavenost bytu záchodem dle SLDB

Vybavenost bytu záchodem představuje kvalitativní znak vybavení bytu dle sčítání lidu, domů a bytů.

Rozlišuje se, zda je **záchod splachovací** či ne a jeho umístění. U **záchodu mimo byt** se zjišťuje, zda slouží jen pro příslušný byt či zda je společný pro více bytů.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3064 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.12. Způsob vytápění bytu

11.12.1. Způsob vytápění bytu

Způsob vytápění bytu představuje charakteristiku zásobování bytu teplem dle sčítání lidu, domů a bytů.

Zjišťuje se způsob vytápění používaný ve větší části bytu:

- ústřední s kotelnou mimo dům
- ústřední s kotelnou v domě
- etážové s kotlem v bytě
- kamna (včetně akumulčních, WAW a přímotopů)
- jiný nebo kombinovaný způsob

Ústřední vytápění je vytápění zdrojem tepla umístěným mimo byt nebo umístěným v místnosti k tomu určené včetně sklepa v rodinném domě s jedním bytem. Jako ústřední s kotelnou v domě se označí i etážové topení, jestliže kotel etážového topení je umístěn sice v bytě, ale ve zvláštní místnosti určené pouze k tomuto účelu.

Etážové topení s kotlem v bytě je topení zřízené pouze pro jeden byt, je napojeno na jeden tepelný zdroj a je obsluhováno uživatelem bytu přímo. Za umístění tepelného zdroje (kotle) v bytě se považuje umístění např. v kuchyni, v předsíni, v koupelně.

Rozlišení ústředního a etážového topení u rodinných domků s jedním bytem:

- ústřední topení - kotelna mimo byt nebo v bytě, ale ve zvláštní místnosti k tomu určené;
- etážové topení - kotel součástí některé části bytu (kuchyně, koupelny, apod.).

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3062 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

11.12.2. Energie k vytápění bytu dle SLDB

Energií k vytápění bytu se rozumí druh hlavní (převažující) energie, resp. druh paliva, používaný k vytápění bytu.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3063 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: data SLDB (Bytový list)

12. Atributy adres

12.1. Typ poštovního směrovacího čísla

Typ poštovního směrovací čísla je označení územního PSČ a PSČ organizací.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 0029, jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001 a je provázán na číselník poštovních směrovacích čísel (0028).

Zdroj údajů: Česká pošta (do roku 2012); RÚIAN (od roku 2012)

12.2. Typ adresního místa

Typ adresního místa představuje rozlišování hlavní a vedlejší adresy budovy.

Budova může mít právě jedinou adresu, přidělenou úřadem obce, pak se jedná o adresu hlavní. Budova nemůže mít více hlavních adres. Pokud má budova více než jednu adresu, pak se jedná o jednu hlavní a více vedlejších adres.

Hlavní adresa a vedlejší adresa vycházejí z adresy obvyklé pro doručování zásilek, z informací úřadů obcí či z mapového podkladu.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 3213 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: hlavní město Praha; RSO/GIS

12.3. Zadní vchod

Zadní vchod představuje označení dalšího adresního místa budovy, které je prostorově vyhodnoceno.

Atribut zadního vchodu se vyhodnocuje výlučně při existenci více jak jedné adresy budovy a to nad katastrální mapou a leteckými snímky. Existuje-li vedlejší adresa, pak může jít zároveň o zadní vchod.

Číselník je v SMS ČSÚ označen kódem 5702 a jeho platnost byla zahájena od 1.3.2001.

Zdroj údajů: RSO/GIS

13. Aktualizační zdroje

13.1. Administrativní zdroje

Návaznost na Registr územních identifikací, adres a nemovitostí RÚIAN (Český úřad zeměměřický a katastrální)

V rámci projektu IOP SSREG bylo realizováno zcela nové, přímé **nápojení** statistických informačních systémů **na popisná a grafická data VDP RÚIAN** prostřednictvím vytvořené aplikace Rozhraní a upravených aplikací RSO a KLAS (klasifikací a číselníků). Mezi dopady patří:

* redukce vícezdrojové aktualizace budov, adres RSO a přechod na zdroj RÚIAN, který je doplňován dalšími technickými atributy ze statistických hlášení Stav 7-99 a výsledků Sčítání lidu, domů a bytů;

* aktualizace evidence bytů je beze změny (z vnitřních zdrojů: Sčítání lidu, domů a bytů; částečně z Hlášení o kolaudaci budovy, bytů od stavebních úřadů);

* vytvoření Rozhraní na RÚIAN a úprava správy územních identifikací ve statistickém metainformačním systému/subsystému KLAS (klasifikací a číselníků); číselník ulic a veřejných prostranství se zapisuje do KLAS automatizovaně, změny v ostatních číselnících zpracovávají analytici; kromě toho je udržována systémová podpora přidělování kódů územním či územně evidenčním jednotkám;

* k zajištění povinnosti editora prvku základní sídelní jednotky v RÚIAN byla vyvinuta nová aplikace pro přímou komunikaci mezi RSO a ISÚI prostřednictvím formuláře Návrh změn ZSJ.

Návaznost na Územně identifikační registr základních sídelních jednotek UIR-ZSJ (URS PRAHA a. s.)

Integrace RSO a UIR-ZSJ bylo ukončeno v roce 2013 a návaznost RSO na UIR není podporována. Zveřejňování agendy ÚIR-ZSJ na stránkách ČSÚ bylo ukončeno.

Návaznost na Informační systém katastru nemovitostí ISKN (Český úřad zeměměřický a katastrální)

V letech 1999 až 2006 bylo zpracování výstupů z ISKN do RSO v roční periodicitě. Od ledna 2007 bylo realizováno průběžné zpracování změnového nového výměnného formátu ISKN za tabulky nemovitostí (budovy, parcely), bytové jednotky, řízení, prvky katastrální mapy a od ledna 2008 definiční body budov. Změny v budovách a parcelách byly automatizovaně porovnávány na obsah RSO, rozdíly řešeny správci dat a konzistentní záznamy byly průběžně zapisovány do RSO. Předmětem zápisu do registru byly informace o budovách, parcelách, atributy způsobu využití budov, definičních bodů středů budov zapsaných do KN a jednoznačný identifikátor budovy, který představuje propojení RSO na ISKN. Vybrané objekty grafické části ISKN byly zpracovávány v RSO/GIS. Užití aplikace pro zpracování výstupů ISKN skončilo prosincem 2013 a novým zdrojem se stal základní registr RÚIAN.

Čtvrtletně se přebírají výstupy atributů ISKN – výměra parcel v členění dle druhu pozemku.

Návaznost na Informační systém evidence obyvatelstva ISEO (Ministerstvo vnitra ČR)

Na podzim 2008 bylo zahájeno zpracování adres z ISEO, stav k 31.1.2007, na které v roce 2010 navázalo zpracování změnových měsíčních dávek. Změny v adresách byly porovnávány na obsah RSO, rozdíly řešeny a konzistentní záznamy byly zapisovány do RSO. Předmětem zápisu do registru jsou informace o adresách (z nich se rekonstruuji objekty budov) a jejich složkách, attributech (obydlenost domu, statut) a jednoznačný identifikátor adresy PČD počítačové číslo domu (index

domu), které představuje propojení RSO na ISEO. Aplikace pro zpracování výstupů ISEO skončila v září 2013 a zdroj byl nahrazen napojením na RÚIAN.

Návaznost na číselník ulic a veřejných prostranství dle UIR-ADR (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR)

Registr používal číselník ulic UIR-ADR od roku 2001 a konfrontoval ho s používaným číselníkem ISEO a s evidencí ulic na obcích. Na základě používání číselníku v aplikacích a zpracování tematické mapy ulic dával podněty pro gestora číselníku ulic ohledně vzniku, změn a zániku ulic. Tato činnost byla nezbytná pro komplexní evidenci ulic včetně geografické složky, která je potřebná pro různé statistické činnosti, a pro překonání rozdílů v čase a obsahu ulic ve státních evidencích. Od roku 2012 byl realizován přechod na nový zdroj číselníku ulic – RÚIAN.

Návaznost na evidence obcí

V roce 2010 - 2011 proběhlo v rámci územní přípravy Sčítání lidu, domů a bytů 2011 plošné odsouhlasení číselných řad budov a adres a dále revize základních sídelních jednotek a statistických obvodů včetně ulic na základě oslovení všech obcí České republiky, vyplývající ze zákona o realizaci sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Výsledky odsouhlasení byly zapsány do RSO a sloužily ke zpracování a prezentaci sčítání, provedeném v roce 2011 a jiným agendám.

V roce 2015 bylo zahájeno ověřování rozdílných budov mezi RSO a RÚIAN ve spolupráci s dotčenými obcemi a ČÚZK. Výsledky ověření jsou promítány jak do RÚIAN, tak do RSO.

Jiné zdroje údajů od úřadů obcí

Mezi významné zdroje aktualizace registru patří dokumenty obcí či výstupy z informačních systémů, např. rozhodnutí o přidělení či zrušení čísla domovního, přečíslování budov při vzniku nebo zrušení části obce, změně adresy, změně v systému ulic a veřejných prostranství, změně v územní struktuře obce, podpořené grafickým vyjádřením. Pravidelné zasílání změn v adresách je realizováno s Magistrátem hlavního města Prahy.

Stále větší význam mají **webové stránky obcí**, kde je možné získat např. texty nebo i grafické přílohy statutů statutárních měst, rozhodnutí obecních zastupitelstev, týkající se administrativních změn, grafické zobrazení nově projektované zástavby, tvořící nově vyhlášenou část obce (a současně i nově vytvořenou ZSJ), apod.

13.2. Vlastní zdroje

Návaznost na Registr ekonomických subjektů RES, Databázi fyzických osob (ČSÚ)

V rámci projektu IOP SSREG č. 145 v letech 2010 až březen 2014, nazvaném „Úprava existující soustavy statistických registrů v návaznosti na vytvoření základních registrů veřejné správy“, se agenda RSO poskytující územní číselníky s vazbami, budovy, byty rozšiřuje o řešení směřující k využívání RSO jako referenčního místa konsolidovaných adres pro soustavu registrů ČSÚ, o správu územních číselníků, zapojení do systému datové konzistence statistického informačního systému, o správu návrhů změn základních sídelních jednotek pro ISÚI/RÚIAN, o rozšíření obsahu RSO o vlastnosti územních celků, o zapojení do statistického prezentačního systému, o poskytování dat soustavy registrů přes webové rozhraní, aj.

Ze zdroje Databáze fyzických osob se přebírají údaje o počtu evidovaných obyvatel na adrese bydliště.

Statistické úlohy

Na základě Programu statistických zjišťování **byla v minulých letech organizována** statistická šetření o budovách, oslovující obce, stavební úřady, katastrální úřady:

Jednorázové šetření o budovách k 1.1.2003	Bud 2003
Šetření o budovách k 31.12.2003	Bud 2004
Šetření o budovách v roce 2004	Bud 1-04
(od roku 2005 zrušeno sloučením se šetřeními Stav)	
Jednorázové šetření o lokalizaci budov k 1.1.2003	Lok 2003
Jednorázové šetření o lokalizaci budov k 1.1.2004	Lok 2004
Jednorázové šetření o lokalizaci budov k 1.1.2005	Lok 2005
Roční výkaz o lokalizaci budov k 31.12.2005	Lok 1-01
Pololetní výkaz o lokalizaci budov k 30.6. a 31.12.2006	Lok 1-02
Pololetní výkaz o lokalizaci budov k 30.6. a 31.12.2007	Lok 1-02
Pololetní výkaz o lokalizaci budov k 30.6. a 31.12.2008	Lok 1-02
Jednorázové šetření o lokalizaci budov k 1.1.2009	Lok 1-99
Hlášení o dokončení budovy s alespoň jedním bytem	Stav 7-99
Hlášení o odstranění budovy s alespoň jedním bytem	Stav 4-99
Hlášení o dokončení budovy nebo o dokončení bytu v roce 2005	Stav 7-99
Hlášení o odstranění budovy nebo zrušení celého bytu v roce 2005	Stav 4-99
Hlášení o dokončení budovy nebo o dokončení bytu v roce 2006	Stav 7-99
Hlášení o odstranění budovy nebo zrušení celého bytu v roce 2006	Stav 4-99
Hlášení o dokončení budovy nebo o dokončení bytu v roce 2007	Stav 7-99
Hlášení o odstranění budovy nebo zrušení celého bytu v roce 2007	Stav 4-99
Hlášení o dokončení budovy nebo o dokončení bytu v roce 2008	Stav 7-99
Hlášení o odstranění budovy nebo zrušení celého bytu v roce 2008	Stav 4-99
Hlášení o dokončení budovy nebo o dokončení bytu v roce 2009	Stav 7-99
Hlášení o odstranění budovy nebo zrušení celého bytu v roce 2009	Stav 4-99
Hlášení o dokončení budovy nebo o dokončení bytu v roce 2010	Stav 7-99
Hlášení o odstranění budovy nebo zrušení celého bytu v roce 2010	Stav 4-99
atd.	
<u>Hlášení Stav 7-99 bylo redukováno a hlášení Stav 4-99 bylo ukončeno (dopady RÚIAN).</u>	

Obsah dotazníků je na www.czso.cz v Programu statistických zjišťování, ve vzorech statistických formulářů https://www.czso.cz/csu/vykazy/jake_vykazy_vyplnovat.

Bud 2003

Zjišťování zahrnovalo období od 1.3.2001 do 31.12.2002 a vztahovalo se na každou budovu, které bylo v uvedeném období obcí přiděleno číslo popisné či evidenční. Šetření podchycovalo vzniky a zániky budov z hlediska jejich územních identifikací, jakož i změny identifikací budov (změna části obce, typu čísla domovního nebo čísla domovního). Dalšími cíli šetření bylo získat nezbytné, minimální zařazení do hierarchie územních a územně evidenčních prvků (vazbu do městského obvodu/části, katastrálního území) a dále se získávalo datum platnosti, adresa, klasifikace budovy a popis umístění budovy. Jednorázové šetření oslovilo všechny úřady obcí. Dotazníky či jejich digitální podoba byly předmětem ruční či dávkové aktualizace RSO.

Bud 2004 a Bud 1-04

Zjišťování zahrnovalo období roku 2003 a 2004 a na rozdíl od jednorázového šetření oslovilo příslušné stavební úřady. Roční a čtvrtletní šetření mělo za úkol podchytit veškeré vzniky a zániky budov bez bytu a tímto doplnilo předmět šetření STAV. Bylo zdrojem zařazení do hierarchie územních a územně evidenčních prvků, adres u vzniklých budov, lokalizace budov (přes parcelní číslo), klasifikace budovy a identifikací vedlejších budov (vchodů).

Dotazníky či jejich digitální podoba byly předmětem ruční či dávkové aktualizace RSO.

Lok 2003, Lok 2004, Lok 2005, Lok 1-01 za rok 2005 a Lok 1-02 za pololetí roku 2006, 2007, 2008, 2009

Zjišťování zahrnovalo období od 1.3.2001 do 31.12.2002, resp. do konce roku 2003 a vztahují se na každou budovu s přiděleným číslem popisným či evidenčním, která byla v uvedeném období zapsána do katastru nemovitostí. Jednorázová šetření Lok 2004, Lok 2005, roční Lok 1-01 a pololetní Lok 1-02 se vztahovalo také na lokalizaci budov přeřazených v uvedeném období z kategorie budov bez čísla domovního do kategorie budov s číslem, zapsaných v katastru nemovitostí. Nevztahovala se na katastrální území s vyhlášenou platnou digitální katastrální mapou. Cílem šetření bylo získat všechna umístění budov v souřadnicích systému JTSK s připojenou územní identifikací budovy. Jednorázová šetření oslovují všechny katastrální úřady.

Dotazníky či jejich digitální podoba jsou předmětem ruční či dávkové aktualizace registru.

Územní příprava Sčítání lidu, domů a bytů

V rámci územní přípravy proběhlo v roce 1999-2000 a 2010-2011 odsouhlasení číselných řad budov s atributy a revize základních sídelních jednotek, statistických obvodů a ulic a veřejných prostranství v součinnosti s úřady obcí a krajskými úřady.

Výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001, 2011

Pro účely založení RSO byl použit výstup ze SLDB v roce 2001 a pro aktualizace budov, adres a bytů údaje o jejich technicko ekonomických parametrech ze SLDB 2001 a 2011.

Zpětné návraty ze šetření

Poznatky z terénních šetření ČSÚ o existenci či neexistenci vybraných budov, adres a bytů jsou využívány jako podnět k ověření standardními postupy v agendě RSO.

14. Aktualizace soustavy územních prvků a územně evidenčních jednotek

Aktualizace statistických obvodů je řešena v návaznosti na změny v **soustavě územních číselnicích a jejich vazbách a v návaznosti na aktualizovanou evidenci a lokalizaci statistických budov** jako základního elementu části obce. To vyplývá z vlastností statistického obvodu jako nejmenšího územního celku propojujícího administrativní členění státu se správním, statistickým a sídelním.

Periodicita prováděných aktualizací je **průběžná**.

Zásady aktualizace v intercenzálním období:

- * **minimální změny, tzn. změny vyvolané změnami v územním a sídelním členění státu, nezbytné změny k zajištění skladebnosti územních a územně evidenčních prvků a dále nezbytné změny v soustavě statistických obvodů;**
- * **stabilita vymezení statistických obvodů nad referenční mapou pro zajištění srovnatelnosti v čase a prostoru;**
- * **zpřesňování průběhu hranic v souvislosti s digitalizací katastru a popisnými a grafickými údaji ze základního registru RÚIAN;**
- * **ošetřování účelových hranic v souvislosti se změnami v přesazích budov;**
- * **aktualizace skladebnosti SO do ZSJ a částí obcí;**
- * **vznik nového statistického obvodu v souvislosti s rozsáhlou výstavbou nebo při změně územního členění (zejména vznik nové části obce, katastrálního území zahrnující pouze část dosavadního statistického obvodu).**

Identifikátor statistického obvodu je bezvýznamový kód opatřený kontrolním znakem číslicí. Identifikátor IDSO je neměnný pro dané území po celou dobu existence prvku.

Kromě toho se udržuje číslování statistických obvodů **pořadovým číslem** v rámci okresu tak, aby nedošlo k překryvům a tím k nejednoznačnosti obvodu. To znamená, že zrušené pořadové číslo sčítacího obvodu se již nepoužije a v souvislosti s novým sčítacím obvodem či meziokresním přesunem se použije další, **předtím nepoužité číslo (na konci číselné řady v rámci okresu)**. **U přečíslování z důvodu meziokresních přesunů se zapojí prostorová logika tak, aby byla přidělována pořadová čísla SO ve skupinách dle jednotlivých okresů.**

15. Aktualizace elementárních objektů

Budovy

Způsob aktualizace budov jako proces z více externích zdrojů byl ukončen s nástupem základního registru RÚIAN.

Zdrojem aktualizace statistických budov je referenční registr veřejné správy RÚIAN, statistické výkaznictví řady Stav (dříve i Lok, Bud) a sčítání lidu, domů a bytů.

Správa definičních bodů budov byla převedena z ČSÚ na ČÚZK s účinností od 1.1.2009.

Periodicita prováděných aktualizací je v současnosti průběžná formou napojení na výměnný formát RÚIAN a čtvrtletní v případě zdroje Stav7-99 či jednorázová (sčítání).

Zásady aktualizace:

- * jedinečnost přirozeného klíče (kód části obce, typ čísla, číslo domovní) s možností změn na základě rozhodnutí obce, a dále alternativního klíče (katastrální území, parcelní číslo);
- * přípustnost opravy přirozeného klíče (opravy duplicit);
- * jedinečnost umělého klíče po celou dobu existence budovy;
- * průběžná automatizovaná aktualizace budov v aplikaci Rozhraní a dávkové (týdenní) zpracování v aplikaci RSO;
- * množina všech budov příslušná právě k jedné části obce leží na souvislém území;
- * umístění budovy příslušné právě k jedné části obce ovlivňuje skladebnost soustavy územních a územně evidenčních jednotek;
- * kontinuální údržba pomocí systému kontrol, který vyhodnocuje kvalitu vstupních údajů o budově jako podněty pro řešení;
- * uplatňování reklamačních procesů vůči obsahu RÚIAN;
- * nepřetržitá údržba technickoekonomických parametrů budov z RÚIAN a z vlastních zdrojů.

Ulice a ostatní veřejná prostranství

Způsob aktualizace ulic jako proces z více externích zdrojů byl ukončen s nástupem základního registru veřejné správy RÚIAN.

Zdrojem aktualizace vazeb UVP na základní sídelní jednotky jsou vlastní zdroje ČSÚ.

Periodicita aktualizace číselníku ulic je průběžná prostřednictvím Rozhraní na RÚIAN.

Aktualizace bodové mapové vrstvy UVP, účelově založené k 1.3.2001, spočívala do roku 2006 pouze v převodu na aktuální územní strukturu a vypořádání oprav. V roce 2006 bylo provedeno zkušební zpracování aktualizace mapové vrstvy UVP ze zdrojů ZABAGED 1 (geometrie dle ČÚZK) a RSO (územní identifikace dle ČSÚ); použitým grafickým prvkem je tudíž linie. Koncem roku 2006 bylo zahájeno zpracování uliční sítě s identifikacemi v prostředí ZABAGED, jejím vedlejším efektem bude zkvalitnění adres na podkladě prostorových dat a vedlejším produktem je i údržba bodové vrstvy ulic. Úlohou ČSÚ je předávání údajů ZÚ o změnách ulic dle číselníku MPSV, resp. MV, a o změnách v mapové vrstvě definičních bodů ulic dle výkresů od obcí.

Záměr spolupráce na aktualizaci vrstvy ulic byl úspěšně dokončen a od roku 2012 byla správa grafiky UVP převedena na základní registr RÚIAN, resp. na Zeměměřický úřad jako editora ulic v ISÚI-RÚIAN.

Zásady aktualizace:

- * jedinečnost přirozeného klíče (názvu UVP v rámci obce) s možností změn na základě rozhodnutí obce;
- * přípustnost opravy přirozeného klíče (opravy názvů);
- * jedinečnost umělého klíče po celou dobu existence UVP;
- * průběžná automatizovaná aktualizace UVP v systému číselníků SMS-KLAS ze zdroje RÚIAN;
- * kontinuální údržba pomocí systému kontrol, který vyhodnocuje kvalitu vstupních údajů o ulici jako podněty pro řešení;
- * uplatňování reklamačních procesů vůči obsahu RÚIAN;
- * prostorové vymezení UVP je kombinovanou metodou zpracování popisné a geografické části registru.

Poštovní směrovací čísla

Zdrojem poštovních směrovacích čísel (dále PSČ) byl dočasně externí soubor České pošty a dále do roku 2013 UIR-ZSJ ve vazbě PSČ na části obce.

Aktualizace PSČ ve vazbě na části obce byla provedena v roce 2004 jednorázově pro účely vydání Statistického lexikonu obcí ČR.

V roce 2004 byla zahájena pravidelná aktualizace PSČ ve vazbě na budovy a to kombinací zdrojů UIR-ADR (Ministerstva práce a sociálních věcí) a České pošty.

Přechod od pojmu dodávací pošta k pojmu **adresní pošta je dokončen a aplikován na datech od 1.1.2005.**

Od roku 2013 byla realizována změna zdroje a to dle referenčního RÚIAN.

Dominantní PSČ v rámci části obce či v rámci statistického obvodu je atributem příslušných číselníků a je aktualizován dle požadavku uživatelů výpočtem nad databází budov RSO.

Zásady aktualizace:

- * jedinečnost přirozeného klíče (kódu PSČ v rámci ČR) s možností změn na základě rozhodnutí České pošty – do roku 2011;
- do roku 2011 přípustnost opravy přirozeného klíče (opravy kódu);
- * jedinečnost umělého klíče po celou dobu existence PSČ;
  - * automatizovaná aktualizace PSČ budov v aplikaci RSO ze zdroje RÚIAN;
  - * automatizované odvozování dominantního PSČ nad entitou budov RSO;

Adresy

Způsob aktualizace budov jako proces z více externích zdrojů byl ukončen s nástupem základního registru RÚIAN.

Do té doby byly zdrojem Adresy MV (ISEO) a vlastní zdroje ČSÚ (tj. sčítání lidu, domů a bytů, statistické zjišťování u obecních a stavebních úřadů).

V letech 2004 až 2005 proběhla úvodní revize souboru budov s více než jednou adresou původem z UIR-ADR, která verifikovala tabulku UIR-ADR s adresami RSO, ISKN, Adresou EO. Jednotlivé záznamy byly konfrontovány s mapovými vrstvami ulic a veřejných prostranství z veřejných a komerčních zdrojů, s podporou katastrální mapy.

Aktualizace lokalizace adresních míst na vchody budov od roku 2006 probíhala na základě seznamu vícenásobných adres dle UIR-ADR a od roku 2009 se přešlo na nový, hromadný zdroj adres budov dle Adresy MV.

Aktualizace atributů adres (typ adresy – hlavní, vedlejší; zadní vchod) je zajišťována z vlastních zdrojů a od obcí, s podporou katastrální mapy.

V roce 2010 byl jednorázově využit zdroj adres Databáze dodacích míst České pošty s atributy (typ objektu, počet podlaží, výtah a počet bytových domácností) k propojení na statistický registr.

Od roku 2013 jsou adresní místa aktualizována průběžně dle referenčních údajů RÚIAN.

Zásady aktualizace:

- * jedinečnost přirozeného klíče (kódu části obce, typ čísla, čísla domovního, vchodu) s možností změn na základě rozhodnutí obce či stavebního úřadu v případě vchodu;
- * přípustnost opravy přirozeného klíče (opravy kódu, čísla);
- * jedinečnost umělého klíče po celou dobu existence adresního místa;
- * průběžná automatizovaná aktualizace adres v aplikaci Rozhraní a dávková (týdenní) aktualizace v aplikaci RSO;
- * kontinuální údržba pomocí systému kontrol, který vyhodnocuje kvalitu vstupních údajů o ulici jako podněty pro řešení;
- * uplatňování reklamačních procesů vůči obsahu RÚIAN;
- * územní princip údržby, tj. na základě vyhodnocování prostorové relevantnosti adresního místa.

Byty

Aktualizace bytů je vícezdrojová, přičemž jednotlivé zdroje se doplňují.

Zdrojem bytů jsou doklady obcí a vlastní zdroje ČSÚ (tj. sčítání lidu, domů a bytů, statistické zjišťování u stavebních úřadů Stav 7-99 Hlášení o kolaudaci budovy, bytu, do roku 2012 Stav 4-99 Hlášení o odstranění stavby, bytu).

Po roce 2012 počet zdrojů a kvalita stávajících zdrojů klesá....

Zásady aktualizace:

- * jedinečnost přirozeného klíče (kód části obce, typ čísla, číslo domovní, vchod, poloha bytu, číslo bytu);

16. Výstupy z agendy registru

16.1. Přehled vybraných evidovaných změn, Seznam všech změn a podrobná Dokumentace změn evidovaných v registru

Dokumentace změn v území ve formě přehledu vybraných změn do roku 2014, dále ve formě seznamu všech změn od roku 2015 a jako detailní dokumentace evidovaných změn od roku 1996 do aktuálního čtvrtletí se nacházejí na webové stránce registru:

https://www.czso.cz/csu/rso/uzemni_struktura_dokumentace

16.2. Metadata

Metadata o popisných a geografických výstupech z agendy RSO jsou vedena od roku 2001 a jsou publikována na stránce:

https://www.czso.cz/csu/rso/produkty_registru

Jedná se jednak o souborový způsob vedení metadat o základních produktech RSO (statistický obvod, budova, adresa, byt, ulice, aj.) časosběrným způsobem; jednak o e-katalog popisu aktuálně vydaných geografických produktů v širším metadatovém profilu (html).

16.3. Analytické výstupy

Výstupy jsou zakomponovány do nástrojů vnitřní aplikace RSO a webové aplikace iRSO:

<http://apl.czso.cz/irso4/>.

16.3.1. Přednastavené reporty

<https://apl.czso.cz/irso4/rep1.jsp>

Popis statistického obvodu – ukázka reportu tříděného dle čísel domovních v rámci ulice

Český statistický úřad
Datum tisku: 08.06.2017
Strana: 1 z 2

Popis statistického obvodu Statistický obvod 0070 kód IDSO 100781, pořadové číslo 0070 v okrese Praha

k. 01.04.2017

Kraj dle NUTS:	CZ010	Hlavní město Praha	Kód kraje:	3018	Kód ROIAN:	19	Počet evidovaných obyvatel 11 kraje:	1252338
Okres dle LAU 1:	CZ010	Praha	Kód okresu:	40524	Kód ROIAN:	3100	Počet evidovaných obyvatel okresu:	1252338
Obec s rozšířenou působností:	1000	Praha			Kód ROIAN:	19		
Obec a vojenský újezd:	554782	Praha	Typ obce:	Hlavní město	Výměra ZI ORP v ha:	49620,7782	Počet evidovaných obyvatel ORP:	1252338
Část obce:	490148	Nové Město			Výměra obce v ha:	49620,7782	Počet obyvatel obce dle SLDB 31:	1268796
							Počet evidovaných obyvatel za část obce:	26635
							Počet budov s číselným označením za část obce:	1950
Místský obvod/městská část:	500054	Praha 1			Výměra MOMČ v ha:	553,8444	Počet obyvatel MOMČ dle SLDB:	30561
Katastrální území:	727181	Nové Město			Výměra KÚ v ha:	334,2211	Počet evidovaných obyvatel v KÚ:	26635
Část obce dle:	400025	Nové Město (Praha 1)			Výměra ÚTJ v ha:	178,4449	Počet obyvatel části obce dle SLDB:	15344
Územní technická jednotka:	727075	Nové Město-Praha 1			Výměra ZSJ v ha:	45,9385	Počet evidovaných obyvatel v ÚTJ:	14490
Základní sídelní jednotka:	127035	Petrský obvod	Charakter území ZSJ:	Obytná plocha v kompaktní zástavbě	Výměra ZSJ dle SLDB:		Počet obyvatel ZSJ dle SLDB:	3914
Základní sídelní jednotka dle:	1270350	Petrský obvod	Urbanistický obvod:	5	Výměra ZSJ dle SLDB:	45,9399	Počet obyvatel ZSJ dle SLDB:	3914
Statistický obvod:	100781	Statistický obvod 0070	Dominantní PSČ v SO:	11000	Výměra SO v ha:	0,7264	Počet obyvatel SO dle SLDB:	161
Další charakteristiky SO								
Původ názvu SO:			Sídlo území SO v systému JTSK		Počet adres v SO:	13	Změna počtu obyvatel dle SLDB 61:	-17
Přesah SO na území jiné obce:	Ne		(Měřítko v souřadnicích): X	1042740,73	Podíl budov bytových v %:	80,00 %	Počet evidovaných obyvatel:	188
Počet budov pro krátkodobé ubytování (bez chat) 51:	0		Y	742045,01	Podíl budov pro rekreaci 71 v %:	0,00 %		

Identifikátor budovy (IDOB v Čísle)	Číslo stavěného objektu ROIAN v č. obce	Typ	Dupl.	Číslo čísla čísla (vechodki) prostranství	Název ulice a jiné veřejné	Číslo orient. v ulici	PSČ	Počet bytů celkem	Počet evid. obyvatel	Druh domu dle SLDB	Využití budovy dle KSD 81	Počet podlaží budovy 51	Poznámka - XY 10r
1000015742 21657149	1130	Ep.	0	1	Petrské náměstí	6	11000	25	33	04-Bytový dům	127411	1	BD
1000015432 21656835	1098	Ep.	0	1	Truňnářka	33	11000	7	17	19-Průmysl budovy s	112211	1	BD
1000015441 21656843	1099	Ep.	0	1	Truňnářka	31	11000	11	33	04-Bytový dům	112211	1	BD
1000015637 21657033	1119	Ep.	0	1	Truňnářka	20	11000	15	43	04-Bytový dům	112211	1	BD
1000015645 21657041	1120	Ep.	0	1	Truňnářka	20	11000	17	04-Bytový dům	112211			BD
1000015645 21657041	1120	Ep.	0	1	Truňnářka	22	11000	1	4	19-Průmysl budovy s	126311	1	škola s bytem
1000015663 21657050	1121	Ep.	0	1	Truňnářka	24	11000	2	4	04-Bytový dům	112111	1	RD

Další reporty viz nástroj na webové stránce iRSO, funkce Územní přehledy:
<http://apl.czso.cz/irso4/rep1.jsp>

Popis základní sídelní jednotky;

Územní struktura obce;

Územní struktura městského obvodu či městské části;

Územní struktura katastrálního území;

Přehled budov v části obce;

Seznam budov v ulici;

Přehled budov v katastrálním území;

16.3.2. Tematické mapové projekty - <http://apl.czso.cz/irso4/>

16.3.2.1. Mapa základních sídelních jednotek

Mapa základních sídelních jednotek představuje cyklus tematických map, pro který je zobrazovací jednotkou územní prvek základní sídelní jednotka (číselník 0047). Je geografickou podporou publikování výstupů SLDB k 26. 3. 2011, jehož cílem je poskytnout základní údaje z cenzu v mapách se standardními nástroji vyhledávání a prohlížení.

Jednotlivými zpracovanými tématy cyklu Mapa ZSJ jsou:

- Administrativní a sídelní struktura ČR
- Charakter území ZSJ
- Hustota osídlení dle obvyklého pobytu
- Hustota osídlení dle trvalého pobytu
- Vývoj ZSJ v letech 1970 až 2013

Téma 1: Administrativní a sídelní struktura ČR k 26. 3. 2011

Hlavním tématem mapy je samotné vymezení ZSJ k datu SLDB 26.3.2011, které umožňuje zobrazení nad topografickým mapovým podkladem. Mapa kromě hranic ZSJ obsahuje hranice nadřazených územních prvků (katastrální území, městské obvody/městské části, obce, ORP, kraje), jakož i příslušné popisky (kódy názvy, vybrané statistiky vztahující se k území);

Podtéma: počet domů s číslem popisným či evidenčním / počet bytů / počet obyvatel / výměra

Zdroj: RSO, SLDB

Zobrazení: topografická mapa (ČÚZK)

Legenda - Administrativní a sídelní struktura ČR 2011

V mapě při zapnutí popisku u vrstvy ZSJ se u každé ZSJ zobrazí následující informace: kód ZSJ, název ZSJ, počet budov s čísly, počet bytů, počet osob a bodové či liniové prvky (hranice).

Legenda

Administrativní a sídelní struktura

Téma 2: Charakter území základní sídelní jednotky k 26. 3. 2011

Mapa zobrazuje charakter území ZSJ, který udává, jaké využití území v dané ZSJ převládá s ohledem na strukturu zástavby, funkční plochy v území k 26. 3. 2011.

Zdroj: agenda RSO, SLDB 2011 (územní příprava)

Číselník: kód 5869 Charakter ZSJ

Zobrazení: metoda kvalitativních areálů

Legenda: Charakter území ZSJ 2011

Legenda

Charakter ZSJ

- Areál občanské vybavenosti
- Dopravní areál
- Lesní plocha
- Obytná plocha v kompaktní zástavbě
- Odloučená obytná plocha včetně přilehlých zemědělských ploch
- Ostatní účelová plocha
- Průmyslový areál
- Rekreační plocha
- Rezervní plocha
- Venkovská lokalita bez zástavby
- Venkovská smíšená lokalita
- Zemědělská plocha

Téma 3: Hustota osídlení dle obvyklého pobytu k 26.3.2011

Mapa udává **počet obyvatel na 1 km²** dle tzv. **obvyklého pobytu k 26.3.2011**, přičemž **místo obvyklého pobytu** je definováno jako místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti. Pro odvození místa obvyklého pobytu osoby byla určující deklaráce na sčítacím formuláři.

Zdroj: RSO, DFO, SLDB 2011

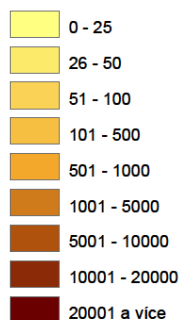
Zobrazení: kartogram + text

Legenda: Hustota osídlení dle obvyklého pobytu 2011

Legenda

Hustota osídlení
dle obvyklého pobytu

Téma 4: Hustota osídlení dle trvalého pobytu k 26.3.2011

Mapa udává **počet obyvatel na 1 km²** dle tzv. **trvalého pobytu k 26.3.2011**, tj. podle místa kde je daná osoba úředně hlášena. Občané jsou povinni hlásit se k trvalému pobytu v obcích a vojenských újezdech a tyto údaje jsou vedeny v Informačním systému evidence obyvatel Ministerstva vnitra. Každý občan může mít jen jedno místo trvalého bydliště.

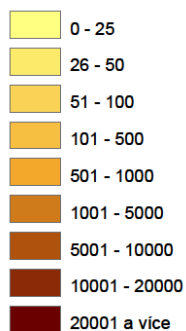
Zdroj: RSO, DFO, SLDB 2011

Zobrazení: kartogram + text

Legenda: Hustota osídlení dle trvalého pobytu 2011

Legenda

Hustota osídlení
dle trvalého pobytu

Téma 5: Vývoj ZSJ v letech 1970 až 2013

Mapa znázorňuje **existenci a populační velikost ZSJ** v letech 1970, 1980, 1991, 2001, 2011 (data sčítání lidu) a 2013 (datum vydání Statistického lexikonu obcí ČR), přičemž za roky 2011 a 2013 jsou data rozdělena na údaje za obvyklý a trvalý pobyt. Jedná se celkem o 8 barevně odlišených vrstev kroužků v prostorovém rámci hranic základních sídelních jednotek v aktuálním vymezení.

Historické hranice ZSJ před rokem 2001 jsou k dispozici pouze za území hlavního města Prahy (projekt Metodika vytvoření a využití historických prostorových dat v prostředí GIS, Univerzita Karlova v Praze, 2012 - 2015).

Zdroj: RSO, SLDB, RNDr. Jan Müller, URS PRAHA, a. s.

Zobrazení: kartodiagram kruhový

Legenda: Vývoj ZSJ 1970 – 2013;

Legenda

Vývoj ZSJ v letech 1970 - 2013

Počet obyvatel	Jednotlivé roky
○ 0	● 1970
○ 1 - 199	● 1980
○ 200 - 499	● 1991
○ 500 - 999	● 2001
○ 1000 - 4999	● 2011 (obvyklý pobyt)
○ 5000 a více	● 2011 (trvalý pobyt)
	● 2013 (obvyklý pobyt)
	● 2013 (trvalý pobyt)

Následující mapové projekty (viz portál Databáze iRSO):

16.3.2.2. Volební obvody pro volby do Senátu ČR

16.3.2.3. Územní působnost vybraných úřadů

16.3.2.4. Územní vymezení PSČ

16.3.2.5. Statistický lexikon obcí ČR 2013

16.3.2.6. Územní změny ve vojenských újezdech k 1. 1. 2016

Další výstupy jsou poskytovány na vyžádání přes útvar Informační služby ČSÚ.

16.4. Referenční geodata

Oddělení statistických územních jednotek Odboru statistických registrů, které spravuje Registr sčítacích obvodů a budov tak nutně musí provádět průběžnou aktualizaci veškerých spravovaných geodat v systémech s úplnou historií změn. K tomu využívá různých aktualizacích zdrojů (základní registry, částečně katastr nemovitostí, výkaznictví stavebních úřadů, Informační systém evidence obyvatelstva, Základní báze geografických dat atd.). Geodata ČSÚ se spravují s mapovou referencí katastru nemovitostí, ortofoto map a Základní báze geografických dat (ZABAGED) Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Geodata ČSÚ jsou ukládána v prostředí SDE, které je přístupné vnitřním uživatelům s klienty ArcGIS.

Webový přístup k mapovým podkladům formou mapových služeb k ZABAGED, ortofoto mapě, katastrální mapě, Geonames, ale i k databázi Geonames, správním hranicím je nastaven pro ČSÚ na základě smluvních podmínek s ČÚZK.

Z výše uvedeného vyplývá, že je nezbytné při práci používat státem garantovaná a aktuální data ČSÚ, která vznikají nad referenčními mapovými podklady ČÚZK.

Dále při vlastní produkci geoinformací s použitím příslušných geodat ČSÚ se **výstupy označují autorstvím, tj. označením původce dat, zdroje dat a použitou verzí dat:**

© ČSÚ, Registr sčítacích obvodů a budov, verze ddmrrrr (např. 01012008).

16.5. Generalizace hranic

Generalizace je proces, jehož výsledkem je zjednodušený a méně detailní pohled na realitu. To není vždy na závadu a mnohdy je tento přístup naopak výhodný. Geografické vrstvy RSO geometricky modelují sledované prvky s poměrně vysokou přesností, která je pro některé účely zbytečná nebo dokonce nevhodná. Namátkou lze zmínit globální kartografickou prezentaci v malých měřítcích. Další nevýhodou je přílišná velikost datových struktur a s tím spojená náročnější manipulace.

Geografické vrstvy RSO, zachycující územní a sídelní strukturu státu v linii ZSJ-katastrální území-obce-LAU/NUTS, jsou vytvářeny na principu hierarchického odvození hranic od hranic statistických obvodů a dědí tak i jejich preciznost. Ta může být pro některé oblasti jejich využití ve statistických úlohách (kartogramy, kartodiagramy apod.) přílišným břemenem. Vzhledem k povaze a účelu jednotlivých vrstev je však vhodné generalizovat pouze jednotky v úrovních od obcí výše.

Generalizace může mít různou intenzitu s ohledem na charakter a přesnost vstupních dat a požadovaný výsledek. Z tohoto pohledu je pro polygony/hranice obcí **optimální generalizace na přesnost 50 metrů** (všechny lomové body v okruhu 50m jsou sloučeny do jednoho – výsledek odpovídá měřítku mapy 1:150000), kdy je počet topologických chyb nejmenší a stupeň generalizace přijatelný (při vyšších hodnotách dochází ke ztrátě informace – zhroucení/zániku menších polygonů). Statistické jednotky **LAU1 lze díky jejich velikosti generalizovat až na přesnost 500 m** (odpovídá měřítku 1:1500000).

16.6. Georeferencování

Reference o realizovaných georeferencích:

SLDB od roku 2001 jako adresní typ zjišťování;
Seznam budov s čísly v ČR, 2001 - 2009;
Číselník ulic a ostatních veřejných prostranství ČR, 2001 - 2012;
Seznam zpravodajských jednotek Agrocensus 2010, 2013 v gridech;

Jednorázové georeference na vyžádání:

Seznam adres veřejné správy pro účely MV, Portál veřejné správy, 2003;
Seznam adres škol a školských zařízení, 2006;
Populační grid SLDB 2011;

17. Příloha 1

Konstrukce parcelního čísla pro potřeby ČSÚ

ČÚZK připouští desetimístný (dlouhý) zápis parcely a tzv. zkrácený zápis parcelního čísla: tvoří ho pouze kmenové číslo parcely a číslo poddělení parcely za lomítkem. V grafice na katastrální mapě, když jde o stavební parcelu, tak je vždy označena jako "st. + číslo parcely" a tečkou; ve všech ostatních případech jde o parcelu pozemkovou.

Statistický územní registr (RSO) eviduje pouze stavební parcely, na kterých leží budovy. Pozemkové parcely jsou přípustné k zápisu do RSO výlučně u budov, které nejsou zapsány do katastru nemovitostí a u kterých je tímto vyjádřena přibližná nepřímá poloha budova.

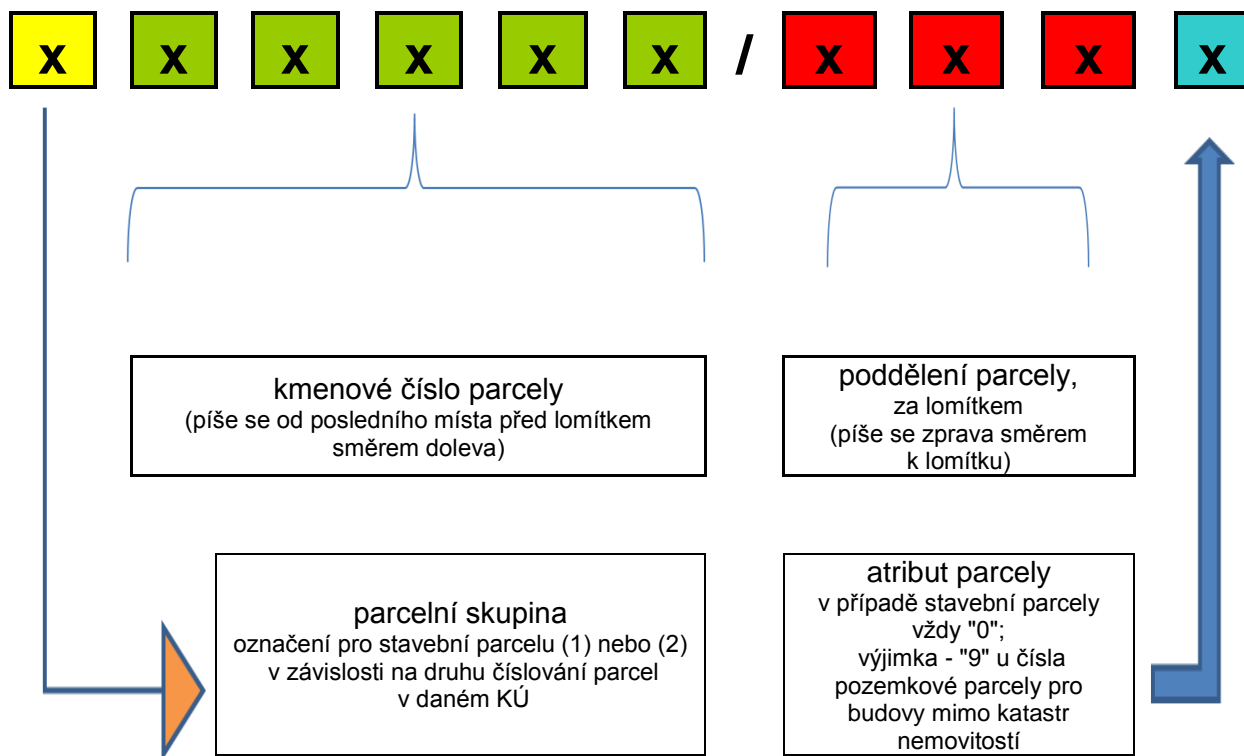
Číslo parcelní RSO má vždy rozsah 10 míst (pozic). Rozdělení pozic je následující: 1. pozice pro parcelní skupinu, 2.-6. pozice pro kmenové číslo, 7. až 9. pozice pro poddělení a 10. pozice rezerva pro atribut parcely.

Jde-li o katastrální území se společnou číselnou řadou parcel, ve které jsou v jedné číselné řadě očíslovány jak pozemkové tak stavební parcely, pak číslo stavební parcely má v tomto případě vždy označení číslicí 2 (na první pozici zleva - viz schéma).

Jde-li o katastrální území s dvojitým číslováním parcel, pak jde o katastrální území se dvěma číselnými řadami parcel a označení stavební parcely má hodnotu 1 (na první pozici zleva - viz schéma).

Zpracovatel registru musí vždy zajistit, aby v hodnotě čísla parcelního (na 2.-9. pozici) bylo číslo stavební parcely a aplikace RSO to kontroluje. Výjimkou jsou pouze budovy dosud nezapsané do katastru nemovitostí, u kterých se připouští číslo pozemkové parcely a jsou vždy označené příznakem 9 na poslední, desáté pozici. Číslo za lomítkem nemusí být u zdrojové informace vyplněno, pak se do aplikace RSO zapisuje se třemi "0".

Podrobné schéma konstrukce parcelního čísla pro potřeby ČSÚ:

Příklad 1: ČÚZK uvádí v "Nahlížení do KN", že se jedná o stavební parcelu "st. 125/1" v KÚ 718068 Popkovice. Dle číselníku Druh číslování parcel v KN bylo zjištěno, že se jedná o katastrální území s dvojitým číslováním parcel. Parcelní číslo v seznamu budov na výstupu z RSO bude 1001250010.

Příklad 2: ČÚZK nemá budovu zapsanou v KN a obec uvedla, že objekt se nachází na KÚ 718068 Popkovice a leží na pozemkové parcele "1308/12", zápis pro RSO bude 1013080129.

Příklad 3: ČÚZK nemá budovu zapsanou v KN a obec uvedla, že objekt se nachází na KÚ 730106 Bubeneč (se společnou řadou parcelních čísel) a leží na pozemkové parcele "1308/", zápis pro RSO bude 2013080009

18. Příloha 2

Zobrazování nesouvislých územních celků v prostředí GIS

Na území České republiky existují nesouvislé území celky a cílem metodiky je prohloubit jejich interpretaci dat jejich zobrazování v prostředí GIS.

Metodika je zveřejněna na webových stránkách Českého statistického úřadu na stránce metodické dokumentace RSO: <https://www.czso.cz/csu/rso/obecne>

a konkretizována v metapopisech u jednotlivých produktů registru, např.:

<https://www.czso.cz/csu/rso/obce>

Rekapitulace

Geoprostorovou orientaci ve vazbě na územní členění státu zajišťují vrstvy administrativního členění státu, spravované Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním. Územní členění je základem členění státu pro statistické účely (Český statistický úřad), které reflektuje tento základ a dále gestoruje rozšířenou evidenci o sídelním uspořádání a vlastnostech částí území státu. Správcem územních identifikací pro veřejnou správu je od roku 2012 Český úřad zeměměřický a katastrální (Registr územní identifikace, adres a nemovitostí).

Legislativní základ územního členění státu je v současnosti dosti komplikovaný (a Ministerstvo vnitra připravuje od roku 2015 jeho revizi):

A/ zákon o územním členění státu a zákon o vyšších územně správních celcích stanovují základní rámec členění státu na kraje, okresy (a tím pádem obce a vojenské újezdy) a územní obvody hlavního města Prahy;

B/ další zákony o obcích s pověřeným obecním úřadem, o obcích s rozšířenou působností, o hlavním městě Praze (správních obvodech) stanovují přenesenou působnost výkonu státní správy na samosprávu;

C/ zákon o obcích a zákon o hlavním městě Praze vymezují území obcí na technickém základě - katastrálním území (katastrální zákon);

D/ dále tento zákon o obcích a zákon o hlavním městě Praze obsahují ustanovení o samosprávném dělení hlavního města Prahy a statutárních měst na městské obvody či městské části na základě jejich Statutů;

E/ zákon o státní statistické službě § 20a) návazně definuje soustavu územních a územně evidenčních prvků jako souhrn územního a správního členění státu (viz ad A – D) a dále ho rozšiřuje o specifické pohledy na území. Rozšíření spočívá v definování sídelní struktury státu a reflektování dělení obcí na územně technické jednotky (jako části katastrálních území), na části obce díly (ve vazbě na MO/MČ) a na základní sídelní jednotky díly (ve vazbě na části obce). To zajišťuje vykazování statistik za plně skladebné územní jednotky v každém místě soustavy územních a územně evidenčních jednotek. Specifikum statistického členění státu je dále zakotveno klasifikací statistických územních jednotek (do úrovně NUTS 3) a používá i neregulovanou úroveň LAU1 (okres), 2 (obec); je nutno poznamenat, že vymezení statistických územních jednotek NUTS, LAU v maximálně dosažitelné míře se kryje s administrativním členěním státu dle výše uvedených odstavců. Blíže – viz kapitola 4.

Soustava je integrována s objekty (budovami, byty) a tvoří jeden kompaktní celek, na který je navázána adresní struktura (ulice, orientační čísla, PSČ).

Soustava územních a územně evidenčních prvků je spravována činností Českého statistického úřadu, který provozuje RSO a jeho geoprostorovou složkou v podobě vektorové vrstvy hranic územních celků a jiných produktů, které jsou popisovány metadaty.

Soustava územních, územně evidenčních prvků a budov vykazuje tři základní okruhy vlastností: hierarchii, vazebnost, jednotu popisné a geografické informace. Skladebnost jako jedna z projevů hierarchie patří k základním kvalitativním devizám evidence registru, která se opírá o velmi malé statistické obvody postihující i anomálie v územním detailu. Soubor těchto vlastností registru jej činí nezastupitelným a jedinečným ve svém rozsahu, kvalitě a aktuálnosti.

Tvorba a provoz geografických informačních systémů ČSÚ zahrnuje využívání garantovaných mapových podkladů ČÚZK. Produkty registru jsou založeny a aktualizovány nad hybridním mapovým modelem Základní mapy České republiky 1:10 000, ortofoto mapou a katastrální mapou, tedy ve velmi podrobném měřítku. K produktům se vytvářejí služby pro uživatele.

Ke službám, podporujícím kartografické výstupy, patří **generalizace hranic** a vytváření **multipolygonových (vícenásobných) vrstev** obcí a vyšších územních celků.

Metodika zobrazování nesouvislých územních celků je nezbytná pro ošetření používání produktů registru v oblasti tvorby maloměřítkových kartografických výstupů, v oblasti specifických problémů při zobrazování územních celků ležících na více nesouvislých lokalitách a v atypických situacích přesahů částí obcí na území jiných obcí.

Podpora zobrazování

Níže uvedená metodika popisuje problematiku a stanovuje postupy zpracování zaměřené na eliminaci nepřímých pohledů na jednotky, které leží na více nesouvislých územích (polygonech), což se může projevat anomáliemi při jejich publikaci v prostředí informačních systémů provozovaných zejména v síti internetu.

Mezi územní celky s vícenásobnými polygony v současnosti patří zejména obce s rozšířenou působností (ORP), obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ), obce a vojenské újezdy, katastrální území (KÚ), resp. územně technické jednotky (ÚTJ), a odvozovaná mapová vrstva volebních obvodů do Senátu České republiky.

Obec leží na jednom či více katastrálních územích nebo jejich částech a může ležet na více nesouvislých územích. V současnosti existuje téměř stovka obcí, které se nachází na oddělených územích, zobrazují se tedy několika polygony. V současnosti je horní hranice počtu polygonů na jednu obec omezena číslem čtyři, ale v budoucnosti nelze vyloučit i vyšší počty, protože proces vzniku obcí (cestou oddělení části obce, změnou nebo zrušením vojenského újezdu) je dynamický jev, u něhož lze těžko předvídat vývoj, neboť je podmíněn mnoha faktory závislými především na zastupitelstvech.

Procesní příčinou vzniku problému je fakt, že tyto tzv. multipolygonální obce sdílí pouze jedno identifikační číslo (systémově navazující na vyšší a nižší celky) v Registru sčítacích obvodů a budov.

Prostorové uspořádání obcí je propagováno pak i na úroveň **POÚ, ORP i volebních obvodů a jejich výčet je proměnlivý v čase.**

U **katastrálních území** dlouhodobý vývoj směřuje k potlačování existence vícenásobných polygonů KÚ, který je plně v kompetenci ČÚZK. Cílem je stav soustavy KÚ bez existence vícenásobných polygonů.

Územně technické jednotky v zásadě představují katastrální území a pokud přes KÚ je vedena hranice městského obvodu/městské části, vytvářejí části katastrálního území samostatné územně technické jednotky. Kromě základní funkce zajišťování skladebnosti do hranic městských obvodů/městských částí plní ÚTJ i obdobnou roli v mimoměstských lokalitách k vyjádření integrací a dezintegrací území obcí, tj. i katastrálních území. Jde vesměs o případy přechodného charakteru ÚTJ do doby ukončení správního řízení. Metodika ÚTJ byla v roce 2008 nastavena tak, že v situacích potencionálního vzniku vícenásobného polygonu ÚTJ reaguje správce ČSÚ na úrovni číselníku a jeho mapového obrazu vznikem nové jednotky ÚTJ pro každý polygon (přidělením kódu, názvu). Z uvedeného v tomto odstavci vyplývá, že na ÚTJ se tato metodika o vícenásobných polygonech

nemusí vždy vztahovat, protože byl zvolen jiný způsob řešení, který prostě nevede k existenci násobných polygonů ÚTJ v mapové vrstvě.

Příklad problému v internetovém prohlížení u uživatele Centrum dopravního výzkumu v.v.i.

Citace z Metodiky zobrazování obcí, jejichž území se nachází na více lokalitách v geografických informačních systémech využívajících data z produkce státu, Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., říjen 2008, identifikační kód CEZ: 04499457501:

„Využívání geografického produktu z dílny ČSÚ, konkrétně geografické části Registru sčítacích obvodů a budov nazvané Územní a správní členění České republiky umožňuje vyhledávat další územně vázané prvky v souvislostech vazby na území a jeho administrativně správní členění v rámci ČR. Jiný zdroj neexistuje.

Příčinou vzniku popsaného problému je fakt, že tyto tzv. multipolygonální obce sdílí pouze jedno identifikační číslo logicky i systémově navazující na vyšší správní celky stejně jako jiné obce, které jsou v prostou vymezeny jedním polygonem. Tím může při publikaci v GIS docházet ke zmnožení výpisu obcí se stejným názvem a následnému zmatení uživatelů. V technické rovině se specifikum jeví tak, že v geodatabázi obcí se může nacházet více identifikačně totožných záznamů o příslušné obci a přitom nejde o chybu databáze, ale o metodický problém spojený s interpretací dat a tím s publikací a uživatelskou přívětivostí systémů.

Existence anomálií, tedy výskytu tzv. „multipolygonálních obcí“, se při použití v GIS aplikacích uživateli jeví jako chyba architektury databáze či datové struktury informačního systému nebo jako chyba aplikace.

Rutinní funkcí GIS systémů je vyhledávání území dle názvu. Při zadání názvu tzv. multipolygonální obce systém nabídne odpovídající počet výskytů obce se stejným názvem, což může mít za následek uvedení uživatele v omyl způsobený tím, že po postupném výběru a následném zobrazení obce v prohlížeči systém nabídne pokaždé jiný mapový výřez. Pokud si toho uživatel nevšimne, je uveden v mylný závěr, že se jedná o definitivní zobrazení území. V další fázi pak hrozí, že na základě takto mylné interpretace dojde i k mylnému závěru v odpovídající agendě se všemi z toho plynoucími následky. Pokud si zmnoženého výskytu uživatel všimne, začne vybírat obce postupně, obdrží odlišné výsledky a dojde k závěru, že jde o chybu aplikace a ukončí práci s ní. Oba případy vedou k chybné, ve svém důsledku škodné interpretaci. Praxe poslední doby ukazuje, že mapové aplikace jsou uživateli velmi žádané, což má za následek dramatický nárůst počtu uživatelů a tlak na vývoj aplikací s intuitivním ovládním. Uživatele tedy není reálné nijak školit a bezvadná funkčnost aplikace je klíčovým parametrem při hodnocení funkcionality. Je nutné přistoupit na fakt, že dobrá aplikace musí být stoprocentně intuitivně ovladatelná. Jakákoliv jiná alternativa přístupu je úkrokem ze správného směru.“

Řešení

Jsou standardně vytvářeny varianty příslušných mapových vrstev, ve kterých bude nástroji GIS sloučeno více záznamů/obrazů daných prvků (např. polygonů obcí) s identickým identifikátorem do jednoho „multi“ záznamu/obrazu (polygonu). Tím dojde ke snížení počtu záznamů/obrazů na úroveň skutečného počtu sledovaných prvků. Zároveň tak dojde k odstranění vícečetného výskytu stejného identifikátoru prvku v databázi/tabulce. Tato nová datová sada je označena jako „multi“ a nabízena jako součást nabídky produkce ČSÚ k veřejnému užití. Název nové sady, např. obcí:

obec_ddmmrr_multi

Položka „ddmmrr“ je proměnná a odpovídá datu, ke kterému je sada platná při zveřejnění aktualizace, například:

obec_010108_multi

Počínaje rokem 2008 je zveřejňován nový produkt Registru sčítacích obvodů a budov na webových stránkách registru: <http://www.czso.cz/csu/rso/nsf/i/novinky>. Dosavadní zdrojový produkt hranic zůstal zachován a je nadále referenční.